

หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน

แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนปลาย

สถาบันภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอน
แบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑

ตอนปลาย

สถาบันภาษาไทย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ลิขสิทธิ์ของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐-๒๒๘๘-๕๗๔๖-๗ โทรสาร ๐-๒๖๒๘-๕๓๔๓

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการจัดทำต้นฉบับ

ISBN

978-616-372-263-8

พิมพ์ครั้งที่ ๑

พ.ศ. ๒๕๕๘

จำนวนพิมพ์

๓๕,๐๐๐ เล่ม

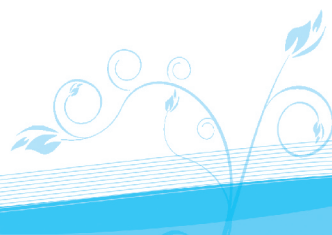
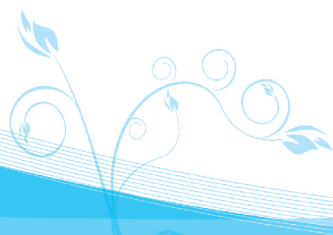
พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว

เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑

คำนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย ให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ อ่านออกเขียนได้ เพื่อเป็นรากฐานการเรียนรู้อื่นๆ ในระดับที่สูงขึ้น โดยเน้นการฝึกทักษะการอ่านการเขียน ให้นักเรียนทุกคนมีพื้นฐานการอ่านการเขียนที่ดี ในปีงบประมาณ ๒๕๕๗ จึงจัดพิมพ์หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ให้เป็นหนังสือส่งเสริมฝึกทักษะการอ่านการเขียนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ แจกให้แก่โรงเรียนในสังกัดทั่วประเทศ

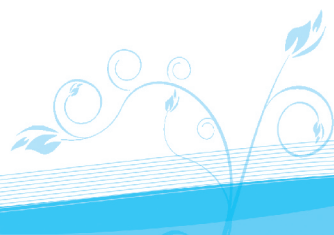
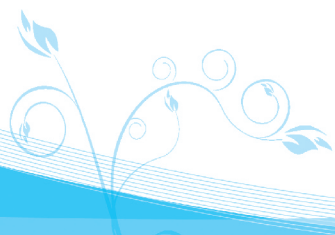
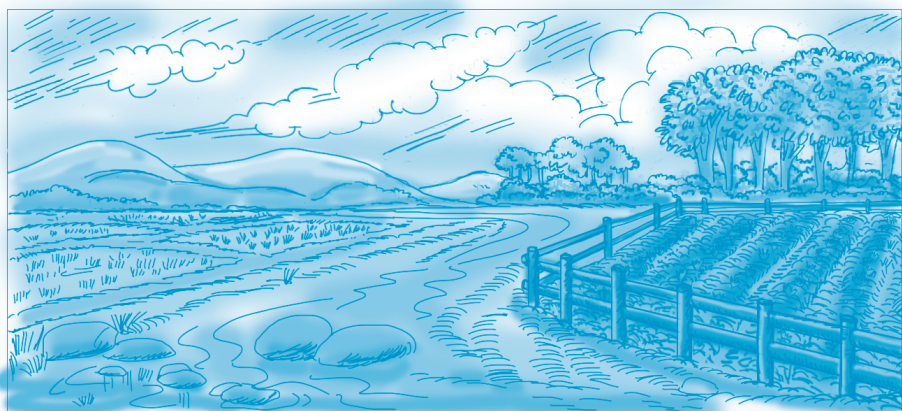
เพื่อให้การใช้หนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย บรรลุวัตถุประสงค์ จึงจัดทำหนังสือคู่มือแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ แบ่งเป็นตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางให้ครูผู้สอน ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบกับหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ที่พิมพ์แจกนั้น ทั้งตอนต้น ตอนกลาง และตอนปลาย ใช้ต้นฉบับเดิม จึงมีคำ ประโยค หรือข้อความในภาษาที่แตกต่างจากภาษาที่ใช้ในปัจจุบัน หนังสือนี้จะอธิบายส่วนที่แตกต่างให้ครูเข้าใจสภาพการใช้ภาษาที่ปรากฏในหนังสือ สามารถนำไปใช้จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้อย่างดียิ่งขึ้น โดยฉบับตอนปลายนี้มีเนื้อหาแบ่งเป็นบทที่ ๒๕ ถึงบทที่ ๓๔ ตามเนื้อหาของแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย โดยบทที่ ๓๕ และ ๓๖ มิได้นำมาจัดพิมพ์ เนื่องจากมีเนื้อหากล่าวถึงอักษรวิธีแบบโบราณ ซึ่งยากเกินไปสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา มีตัวอย่างแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสามารถปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับบทฝึกแต่ละบท

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ร่วมกันดำเนินงานจัดทำหนังสือคู่มือนี้ และหากมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา โปรดแจ้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทราบและดำเนินการต่อไป

(นายกมล รอดคล้าย)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทที่ ๒๕

๑

บทที่ ๒๖

๑๗

บทที่ ๒๗

๓๑

บทที่ ๒๘

๓๙

บทที่ ๒๙

๔๗

บทที่ ๓๐

๕๕

บทที่ ๓๑

๖๕

บทที่ ๓๒

๗๓

บทที่ ๓๓

๘๕

บทที่ ๓๔

๙๕

คณะผู้จัดทำ

๑๐๓

บทที่ ๒๕

๑. เนื้อหา

- ๑.๑ การอ่านคำมีตัวสะกด มาตรา กน ได้แก่ ญ ณ ร ล พ
- ๑.๒ การอ่านคำมีตัวสะกด มาตรา กก ได้แก่ ข ค ฃ
- ๑.๓ การอ่านคำมีตัวสะกด มาตรา กด ได้แก่ จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส
- ๑.๔ การอ่านคำมีตัวสะกด มาตรา กบ ได้แก่ บ ป พ ฟ ภ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

- ๒.๑ ทบทวนมาตราตัวสะกด ทั้ง ๘ มาตรา ดังนี้

มาตราคำเป็น ๕ มาตรา

แม่ กง	มีตัวสะกด	๑ ตัว	คือ	ง
แม่ กน	มีตัวสะกด	๖ ตัว	คือ	ญ ณ น ร ล พ
แม่ กม	มีตัวสะกด	๑ ตัว	คือ	ม
แม่ เกย	มีตัวสะกด	๑ ตัว	คือ	ย
แม่ เกว	มีตัวสะกด	๑ ตัว	คือ	ว

มาตราคำตาย ๓ มาตรา

แม่ กก	มีตัวสะกด	๔ ตัว	คือ	ก ข ค ฃ
แม่ กด	มีตัวสะกด	๑๕ ตัว	คือ	จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ ท ธ ศ ษ ส
แม่ กบ	มีตัวสะกด	๕ ตัว	คือ	บ ป พ ฟ ภ

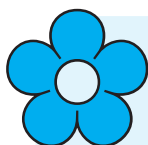
๒.๒ ตัวสะกดที่อ่านออกเสียงเหมือนมาตรา กน ได้แก่ ญ ณ ร ล ฬ เช่น

กฺญแจ	อ่านว่า	กฺญ - แจ
ขอบคุณ	อ่านว่า	ขอบ - คุน
ทหฬาร	อ่านว่า	ทห - หาน
นามสฤล	อ่านว่า	นาม - สะ - ฤน
ปลาวาฬ	อ่านว่า	ปลา - วาน

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

คนโบราณ รู้ประมาณ การกุศล	เจริญมงคล ณ ตำบล ต้นตาลหมู่
โครงปลาวาฬ ที่หน้าศาล เขียวท่านดู	ควรเรียนรู้ เป็นสำคัญ เกิดปัญญา
เป็นคนควร กตัญญู รู้คุณท่าน	เป็นทหาร ต้องหาญ เขียวชาญกล้า
จึงเป็นคุณ เป็นมงคล เป็นผลมา	เป็นบุญพา ให้เจริญ เน้นนานเอย

โบราณ	อ่านว่า	โบ - ราน
ประมาณ	อ่านว่า	ประ - มาน
กุศล	อ่านว่า	กุ - สน
เจริญ	อ่านว่า	จะ - เริน
มงคล	อ่านว่า	มง - คน
ตำบล	อ่านว่า	ตำ - บน
ต้นตาล	อ่านว่า	ต้น - ตาน
ปลาวาฬ	อ่านว่า	ปลา - วาน

ศาล	อ่านว่า	सान
เชิญ	อ่านว่า	เชิน
สำคัญ	อ่านว่า	สำ - คั้น
ปัญญา	อ่านว่า	ป้น - ยา
ควร	อ่านว่า	ควน
กตัญญู	อ่านว่า	กะ - ตั้น - ยู
คุณ	อ่านว่า	คุน
ทหาร	อ่านว่า	ทะ - หาน
หาญ	อ่านว่า	หาน
เชี่ยวชาญ	อ่านว่า	เชี่ยวชาญ - ชาน
ผล	อ่านว่า	ผน
บุญ	อ่านว่า	บุน

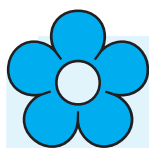
๒.๓ ตัวสะกดที่อ่านออกเสียงเหมือนมาตรา กก ได้แก่ ข ค ฃ เช่น

สุนัข	อ่านว่า	สุ - นั๊ก
เมฆ	อ่านว่า	เมก
พญานาค	อ่านว่า	พะ - ยา - นาก

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

แห่นาค ภาค หน้ามุข
ท่าเลข เมฆ โชคดี

หายโรค สุข สามัคคี
พญานาค สุนัขใน

นาค	อ่านว่า	นาก
ภาค	อ่านว่า	พาก
มุข	อ่านว่า	มุก

โรค	อ่านว่า	โรค
สุข	อ่านว่า	สุข
สามัคคี	อ่านว่า	สา - มัค - คี
เลข	อ่านว่า	เลก
โชคดี	อ่านว่า	โชค - ดี
พญานาค	อ่านว่า	พะ - ยา - นาก
สุนัข	อ่านว่า	สุ - นั๊ก

๒.๔ ตัวสะกดที่อ่านออกเสียงเหมือนมาตรา กต ได้แก่ จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ถ

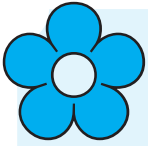
ท ธ ศ ษ ส เช่น

เว็จ	อ่านว่า	เว็ด
กริช	อ่านว่า	กริต
กฎหมาย	อ่านว่า	กต - หมาย
ปราภฏ	อ่านว่า	ปรา - กต
อิฐ	อ่านว่า	อิต
ครุฑ	อ่านว่า	ครุด
สังเกต	อ่านว่า	สัง - เกต
รถไฟ	อ่านว่า	รด - ไฟ
เงินบาท	อ่านว่า	เงิน - บาท
วันพุธ	อ่านว่า	วัน - พุด
อากาศ	อ่านว่า	อา - กาด
กระดาศ	อ่านว่า	กระ - ดาด
สวัสดี	อ่านว่า	สะ - หวัด - ดี

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

เดือนเมษ เมื่อวันตรุษ	ยกตราครุฑ หน้าห้างเสรีจ
ตรวจงาน ผ่านทาง เว็จ	ถูกเศษอิฐ เหมือนกริชดำ
เห็นอุฐ มีชีวิต	ก็เพ่งพิศ พินิจจำ
ท่องบท กฎหมาย คำ-	ภาษิตเลิศ ประเสริฐเหลือ
อากาศ อาจแผกผิด	ไปทั่วทิศ ประเทศเหนือ
นั่งไป ในรถเรือ	เราสังเกต ปราบกษัต
สวัสดี มีเมตตา	กันทั่วหน้า ประชารัฐ
กลัวอาชญา อัยาริหัด	พูดเท็จเลย จะเคยตัว

เมษ	อ่านว่า	เมต
ตรุษ	อ่านว่า	ตรุด
ครุฑ	อ่านว่า	ครุด
เสรีจ	อ่านว่า	เสีด
ตรวจ	อ่านว่า	ตรวจด
เว็จ	อ่านว่า	เว็ด
เศษ	อ่านว่า	เสด
อิฐ	อ่านว่า	อิต
กริช	อ่านว่า	กริต
อุฐ	อ่านว่า	อุด

พิศ	อ่านว่า	พิด
พินิจ	อ่านว่า	พิ - นิด
บท	อ่านว่า	บด
กฎหมาย	อ่านว่า	กต - หมาย
ภาษี	อ่านว่า	พา - ลิด
เลิศ	อ่านว่า	เลิด
ประเสริฐ	อ่านว่า	ประ - เสิด
อากาศ	อ่านว่า	อา - กาด
อาจ	อ่านว่า	อาด
ทิศ	อ่านว่า	ทิด
ประเทศ	อ่านว่า	ประ - เทด
รถ	อ่านว่า	รด
สังเกต	อ่านว่า	สัง - เกด
ปรากฏ	อ่านว่า	ปรา - กต
สวัสดิ์	อ่านว่า	สะ - หวัด - ดี
เมตตา	อ่านว่า	เมต - ตา
รัฐ	อ่านว่า	รัด
อาชญา	อ่านว่า	อาด - ชะ - ยา
เท็จ	อ่านว่า	เท็ด

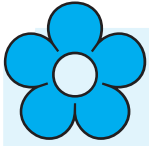
๒.๕ ตัวสะกดที่อ่านออกเสียงเหมือนมาตรา กบ ได้แก่ ป พ ฟ ภ เช่น

รูป	อ่านว่า	ทุบ
เครพ	อ่านว่า	เคา - รบ
ลาภ	อ่านว่า	ลาบ
ออฟพิศ	อ่านว่า	ออบ - พิด

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านออกเสียงต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

จุดประทีป รูปเทียนครบ
ไปทัพ ได้รับลาภ

เคารพศพ โดยสุภาพ
อย่าทำบาป ทราบไว้เอย

ประทีป	อ่านว่า	ประ - ทีบ
รูป	อ่านว่า	หุบ
เคารพ	อ่านว่า	เคา - รบ
ศพ	อ่านว่า	สบ
สุภาพ	อ่านว่า	สุ - พาบ
ทัพ	อ่านว่า	ทับ
ลาภ	อ่านว่า	ลาบ
บาป	อ่านว่า	باب
ทราบ	อ่านว่า	ซาบ

๒.๖ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องแลคล่องแคล่ว
ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

๑. อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
๒. อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
๓. อ่านทีละคน คนละวรรค

แบบฝึกหัด

ณ วันพุธ คราวตรุษ จงเจริญ
คนสุภาพ พินิจ กิจการงาน
แต่กาลนาน คนโบราณ ท่านปรารภ
พระบิณฑบาต ทำบุญ ทุกตำบล
เล็ดทหาร กล่าวหาญ ซาญองอาจ
เป็นนักรบ ปรารภเรียน เพียรจนตาย
นิทานใหม่ ไซ้บุราณ ชายภารโรง
นิสัยเธอ ทั้งมวล สมควรคบ
ในปัจจุบัน ไซ้ปัญญา ทางพาณิชย์
ทำกระดาษ ทำอิฐ เป็นกิจการ
ขายกรอรูป รูปเทียน ทำประณีต
อาจสังเกต ประเภทหมวด และตรวจตรา
อันกองทัพ สำหรับ ป้องประเทศ
กำลังทหาร ประมาณ ให้มากมี
มีเครื่องบิน เรือเหาะ รถเกราะครบ
ยังอาวุธ อื่นๆ เช่นปืนกล

ร่วมสามัคคี ดีเทอญ เชิญท่าน
อาจบันดาล ผลส่ง เป็นมงคล
มโหรีสพ อุบาสก กิจกุศล
บำเพ็ญตน เป็นผล สุขสบาย
โชคโอกาส เกิดผล เพียรชวนชวย
ชีวิตกาย ก่อฤทธิศ เพื่อกิจรบ
ชื่อบุญโปร่ง นามสกุล บุญชนบ
เคยประสพ อดสาหะ พอประมาณ
เลี้ยงชีวิต สวัสดิ มีหลักฐาน
ค่าน้ำตาล ข้าวสาร ฝาลไถนา
อาวุธมีด มากมวล ควรซื้อหา
ดูมูลค่า ประมาณไว้ ในบัญชี
ต้องวิเศษ สมยุค ทุกหน้าที่
อาวุธมี ดุจอ้าง ตัวอย่างยล
พร้อมรถถัง ทั้งเรือรบ รวมเป็นต้น
เตรียมประจัญ ประจำไว้ ใ้รับเอย

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกอ่านเรื่อง “กีฬา” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่อง

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพและระบายสีเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และส่งตัวแทนมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง

กีฬา

กีฬา คือ การเล่นแข่งขัน เพื่อความสนุก เพื่อบำรุงกำลังให้แข็งแรง อยู่เย็นเป็นสุข มีอายุยืนยาว พูดถึงการเล่นแล้ว เด็กๆ คงชอบเล่นด้วยกันทั้งนั้น ทุกๆ คน ตั้งแต่จำความได้มาคงจะระลึกขึ้นได้ว่าได้เคยเล่นอะไรกันมาบ้างแล้วทั้งนั้น การเล่นเป็นการสนุกสนานเพลิดเพลินอย่างไร เด็กๆ เมื่อนึกขึ้นคงรู้สึกได้ดี แต่เพราะยังเป็นเด็กอยู่ จึงไม่มีใครคิดเลยไปถึงว่า การเล่นอย่างไรควรเล่น อย่างไรไม่ควรเล่น เวลาและสถานที่ไหนควรเล่นและไม่ควรเล่น เล่นอย่างไรเป็นคุณ เล่นอย่างไรเป็นโทษ เช่นนี้เป็นต้น

บัดนี้ เด็กๆ ได้เข้าโรงเรียน เป็นนักเรียนจนได้รับการศึกษาในสถานที่ดีแล้ว นอกจากความรู้วิชาต่างๆ ที่เรียนอยู่ทุกๆ วัน ทางโรงเรียนยังจัดให้นักเรียนเล่นกีฬาในเวลาและโอกาสที่ควรจะได้อีกด้วย พูดถึงตรงนี้ นักเรียนจะรู้สึกขึ้นได้ทันทีว่า การที่โรงเรียนได้จัดสนาม โรงพลศึกษา และห้องพัก สำหรับไว้ให้นักเรียนเล่น โดยครบครันเช่นนี้ ก็เพราะถือว่ากีฬาเป็นการศึกษาเช่นเดียวกับวิชาความรู้อื่นๆ เหมือนกัน ด้วยว่ากีฬาเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้เล่นจะได้รับสนุกสนานเพลิดเพลินดังกล่าวแล้ว ยังเป็นการบำรุงกำลังกายให้แข็งแรง เพราะทำให้กล้ามเนื้อ โลหิต และอวัยวะต่างๆ ออกกำลังทำงาน บำรุงกำลังใจและสติปัญญาให้ดี มีความคิด ความอ่านและไหวพริบคล่องแคล่ว เฉียบแหลมยิ่งขึ้น และเป็นเครื่องนำให้เกิดความรักหมู่คณะ รักโรงเรียน ทำความสามัคคีให้เกิดในพวกเดียวกัน ตลอดจนทำให้เป็นผู้มีนิสัยกล้าหาญ รวมความว่าเป็นสิ่งที่อบรมกำลังกายและกำลังใจ ให้เป็นนักกีฬาอย่างดีเลิศ นักเรียนบางคนมักมีกิริยาหงอยเหงาและเชื่องซึม บางคนก็ทำท่าขี้อริและเคร่งครัดในการดูหนังสือหรือเล่าเรียนจนเกินไป แสดงอาการอ่อนแอน่าเบื่อหน่าย ไม่เอาใจใส่ต่อกีฬาเสียเลย

กีฬา (ต่อ)

ข้อนี้ฉันว่านักเรียนคนนั้น ขาดสิ่งสำคัญในการศึกษาไปส่วนหนึ่งทีเดียว เพราะกีฬา เป็นการบำรุงกำลังกาย ตลอดจนกำลังใจและกำลังความคิดให้สะอาดผ่องใสดีขึ้น

การกีฬาที่ควรเล่นนั้น มีมากมายหลายประการ รวมกล่าวได้เป็น ๒ อย่าง อย่างหนึ่งคือ กีฬากลางแจ้ง เล่นกันในลานหรือสนาม เป็นต้นว่า เล่นเอาเถิด ซ่อนหา มอญซ่อนผ้า กาฟักไข่ **ไม้หึ่ง** กระโดดเชือก ชิงธง ลิงชิงหลัก วิ่งสวมกระสอบ วิ่งสามขา วิ่งเก็บของ วิ่งเปี้ยว วิ่งผลัด วิ่งเร็ว ตีจับ กายบริหาร เล่นว่าว ว่ายน้ำ วิ่งวู่วาม แข่งเรือ และเตะตะกร้อ เป็นต้น อีกอย่างหนึ่งคือกีฬาในร่ม เล่นในห้องพักสำหรับเล่น เป็นต้นว่า หมากรุก หมากร่อน เสือตกถัง เสือกินวัว ปิงปอง จู๋นางเข้าห้อง ตลอดถึงการเล่น ในโรงพลศึกษา เช่น ห่วง ราวเดี่ยว ราวคู่ มวยฝรั่ง มวยญี่ปุ่น เป็นต้น กีฬาเหล่านี้ ถ้ารู้จักเล่นแต่พอดี ทั้งเลือกเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม จึงจะมีคุณดังกล่าวนั้นมาแล้วข้างต้น แต่ถ้าไม่รู้ประมาณ เล่นมากหรือน้อยเกินไป ไม่พอเหมาะแก่เวลา หรือเล่นในที่ไม่ควร ไปเล่น เล่นอย่างไม่รู้จักถนอมของเล่น ทำให้หมดเปลืองไปในสิ่งที่ไม่จำเป็น เช่น เมื่อเล่นแล้วไม่นำไปเก็บไว้ที่ตามเดิม เป็นต้น เหล่านี้ไม่ดี คืออาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ตนได้ และควรกำหนดจดจำไว้ว่า เกียจคร้านนั้นไม่ดี

เมื่อทางโรงเรียนได้ฝึกหัดการกีฬาต่างๆ และอบรมนิสัยนักกีฬาที่ดี ให้มี ในหมู่ผู้เล่นของตนเรียบร้อย ทั้งได้คัดเลือกคนที่เล่นกีฬาเก่งๆ ที่จะเข้าแข่งขันกับ โรงเรียนอื่นๆ ได้แล้ว จึงรวบรวมชื่อส่งไปยังเจ้าหน้าที่ ครึ่งถึงวันกำหนดแข่งขัน วันนั้น เป็นวันสนุกสนานอย่างยิ่งของนักเรียนทั้งหลายทีเดียว จะได้เห็นสนามที่เล่นกีฬานั้น ตกแต่งงดงาม ประดับประดาด้วยธงทิวห้อยแขวนและปักรายเป็นระยะๆ ปลิวสะบัด อยู่ไหวๆ แลดูงดงามน่าดู ทุกๆ ด้านสนามกีฬาก็เต็มแน่นด้วยผู้คน ที่พากันเบียดเสียด เข้าไปดูเข้าไปชม ซึ่งโดยมากบิดา มารดา ผู้ปกครอง

กีฬา (ต่อ)

พี่น้อง พวกพ้อง เพื่อนฝูง ของนักเรียนในโรงเรียนต่างๆ ในสนามก็มีเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยเครื่องใช้ประกอบการเล่นกีฬาทุกๆ อย่าง นักเรียนทั้งชายและหญิงทุกๆ รุ่น ซึ่งเป็นนักกีฬา สวมเสื้อกางเกงแบบกีฬาสีของโรงเรียนสะอาดเรียบร้อยน่าดู คอยเข้าแข่งขัน ใจก็ตื่นเต้นโลดอยากได้เห็นเขามีชัยชนะเป็นอย่างยอดเยี่ยมในการกีฬานั้นๆ เมื่อขณะแข่งขันได้เห็นเพื่อนนักกีฬาร่วมโรงเรียน ซึ่งได้รับการฝึกหัดอบรมให้เป็นนักกีฬาที่ดีแล้ว มีน้ำใจเป็นลูกผู้ชาย คือใจคอหนักแน่น แน่วแน่ มั่นคง กว้างขวาง เดียวขาด ไม่หวั่นไหว และรู้จักคุมสติไว้ได้ ไม่เสียมารยาทผู้ดี ไม่โกรธง่าย ไม่แสดงอาการร้ายกาจ สุภาพอ่อนโยน เมื่อทำผิดพลาดพลั้งล้วงเกินต่อผู้อื่น ก็แสดงความเสียใจ และขอโทษ ถ้าเขาทำดีแก่ตนก็แสดงความยินดีและขอบคุณ ด้วยถ้อยคำอันอ่อนหวาน จับอกจับใจ เล่นถูกต้องตามกติกา เป็นที่ไว้วางใจได้ ซื่อตรง ไม่เอาเปรียบใคร ไม่โกงเล็กโกงน้อย เอาชนะอย่างสง่าผ่าเผย ไม่รังแกหรือแกล้งใคร ไม่ทำร้ายใครลับหลัง ไม่ดูถูกดูหมิ่นใคร ไม่เยาะเย้ยใคร ไม่พยายาปกป้องร้ายใคร ตลอดเวลาเล่นก็มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส มีกิริยาร่าเริง มีใจพร้อมเพรียงกัน ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน รักหมูรักคณะ เข้าแข่งขันตามเวลากำหนด เมื่อได้เห็นพวกพ้องของตนต่างรู้สึกว่าการเล่นเพื่อความชนะเลิศสำหรับโรงเรียนของตน ไม่ใช่เล่นเพื่อตัวคนเดียว ถึงคราวชนะก็ชนะเป็น ไม่อวดดี ไม่เยาะเย้ยฝ่ายผู้แพ้ แม้ประสพคราวแพ้ก็แพ้เป็น ไม่อาฆาตจองเวรฝ่ายผู้ชนะ เป็นต้น ในเวลาที่ดูอยู่นั้น นักเรียนหรือผู้เป็นนักกีฬา ย่อมดูด้วยอาการสุภาพเรียบร้อย เห็นใครเล่นดีหรือชนะการกีฬาใดๆ ก็ตบมือแสดงความยินดี พร้อมกับร้องขอ! ขอ! ด้วยเสียงอันดัง น่าสนุกสนาน ส่วนการตัดสินเด็ดขาดในการแพ้หรือชนะนั้น อยู่ในหน้าที่ของผู้ตัดสินคนเดียว นักกีฬาที่ดี ย่อมนิยมเชื่อถือตามคำของผู้ตัดสินอย่างเฉียบขาด ไม่มีการคัดค้านหรือโต้แย้งอีกเลย เพราะผู้เล่นก็ดี ผู้ดูก็ดี ไม่ใช่ผู้ตัดสิน จึงไม่มีหน้าที่เช่นนั้น ถ้าผู้ใดกล่าวติเตียนหรือคัดค้านโต้แย้งผู้ตัดสินแล้ว ผู้นั้นนับว่าโง่เขลาและเลวทรามมาก เพราะยังเป็นคนป่าเถื่อน ไม่รู้จักระเบียบแบบแผนของนักกีฬา

กีฬา (ต่อ)

เมื่อเสร็จการแข่งขันทุกประเภทแล้ว จะได้เห็นนักเรียนทั้งชายและหญิง ทุกๆ รุ่นที่ชนะเลิศกีฬา เข้าไปรับรางวัลจากผู้เป็นประธานในงานนั้น ตามลำดับก่อนหลัง เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดูน่าชมน่ายินดียิ่งนัก ตอนนี้อยู่เป็นเวลาทีที่นักเรียนรู้สึกปลาบปลื้มอย่างล้นเหลือ ที่ได้เห็นพวกของตน เพื่อนของตน และโรงเรียนของตนมีชื่อเสียง ได้รับรางวัลเป็นต้นว่าถ้วย ซึ่งโดยมากเป็นของรางวัลให้แก่คณะหรือโรงเรียน นอกจากนี้ ก็ยังมีเหรียญ กระเป๋าสตางค์ หนังสือ นาฬิกาปลุก และเสื้อหมวกพิเศษ ซึ่งให้แก่ผู้ชนะเลิศเป็นส่วนตัว เวลาแจกรางวัล ต่างก็ตบมือเสียงเกรียวกราว เป็นการแสดงความยินดีให้แก่ผู้ชนะเลิศอย่างน่าใจนักกีฬา

นักเรียนได้อ่านมาถึงเพียงนี้ ก็อาจจะรู้ได้แล้วว่ากีฬานั้นสำคัญอย่างไร นักกีฬาที่ดีนั้นมีลักษณะอย่างไร เพราะฉะนั้นทุกคนควรอบรมนิสัยนักกีฬา ให้เป็นนิสัยติดสันดานประจำตัวชั่วลูกหลานเหลนสืบไป และนิยมส่งเสริมสนับสนุนผู้ที่มีน้ำใจเป็นนักกีฬาด้วยกัน เมื่อจะคบเพื่อนก็ควรเลือกคบหาเพื่อนที่มีน้ำใจเป็นนักกีฬาอย่างแท้จริง เพราะเพื่อนเช่นนี้แหละ ย่อมจะชักนำไปสู่ความดีความเจริญ และความดีความเจริญนั้น ย่อมจะมีผลเนื่องไปเป็นคุณแก่บ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งของตนอีกด้วย ส่วนผู้ที่มีน้ำใจไม่ใช่ นักกีฬานั้น เป็นคนชั่วเลวทรามต่ำช้ามากเหมือนกับคนพาลอันมีลักษณะตรงกันข้ามกับนักกีฬา น่ารังเกียจมาก ไม่น่าคบเป็นเพื่อนด้วยเลย ใครคบเข้าแล้วก็มีแต่จะชักจูงให้ตกไปสู่ความเสื่อมเสีย และความเสื่อมเสียนั้นก็อาจมีผลเนื่องไปเป็นโทษแก่บ้านเกิดเมืองนอนได้เช่นเดียวกัน เราจึงเกลียดชังของโสโครก ไม่อยากแตะต้อง และไม่อยากให้มาเปื้อนร่างกายของเราฉันใด เราก็จึงเกลียดผู้ที่มีน้ำใจไม่ใช่ นักกีฬาฉันนั้น ผู้ที่พยายามอบรมตนให้มีน้ำใจเป็นนักกีฬาได้ชื่อว่า เป็นคนรักบ้านเกิดเมืองนอนอันเป็นที่รักยิ่งอย่างแท้จริง

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

ผู้ร่วมด้าว ชาวสยาม ชื่องามสม
ทำตัวเรา ให้ชน ทุกคนรัก
ใจเยือกเย็น หนักแน่น ช่มแค้นโกรธ
ทั้งมันคง ฉียบขาด ไม่พลาดพราง
อีกใจคอ กว้างขวาง ทางเพื่อแม่
กรุณา ปรานี มีประจำ
นี่คือหลัก นักกีฬา ว่าอย่างย่อ
ทำตนเป็น นักกีฬา อย่าเว้นวาย

ควรอบรม ตัวเรา ให้เข้าหลัก
คือเป็นนัก- กีฬา ทุกท่าทาง
ไม่ถือโทษ ยอมให้ ได้ทุกอย่าง
ลำบากบ้าง ก็มีบน ทนตรากตรำ
ไม่หมายแต่ เอาเปรียบ หรือเหยียบย่ำ
กล่าวถ้อยคำ ก็สุภาพ ไม่หยาบคาย
เป็นเครื่องก่อ เกิดผล ควรชวนชวาย
สยามหมาย สมมุ่ง รุ่งเรืองเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
เว็จ	ปัจจุบันใช้ เวจ ที่หมายถึง ที่ถ่ายอุจจาระหรือส้วม
ผาล	เหล็กสวมหัวหมูเครื่องไถ เพื่อพื้นดินข้างล่างให้ขึ้นมาอยู่ข้างบน
ไม้หึ่ง	ชื่อการเล่น ซึ่งประกอบด้วยไม้แม่หึ่ง ยาวประมาณศอกคืบ ๑ อัน และลูกหึ่งยาวประมาณ ๑ คืบ ๑ อัน โดยแบ่งผู้เล่นเป็น ๒ ฝ่าย ฝ่ายละ ๓ - ๕ คน ฝ่ายหนึ่งจะเอาลูกหึ่งวางขวางบนหลุม ซึ่งขุดเป็นรางยาวประมาณ ๑ คืบ เรียกว่า รางไม้หึ่ง แล้วใช้ไม้แม่หึ่งปักปลายลงในราง จัดลูกหึ่งออกไปให้อีกฝ่ายหนึ่งรับ เมื่อฝ่ายรับรับลูกหึ่งได้ก็จะมาเป็นฝ่ายส่งบ้าง แต่ถ้าฝ่ายรับรับลูกหึ่งไม่ได้ก็ต้องวิ่งร้องหึ่งมาที่หลุม ในแต่ละถันมีวิธีการเล่นต่างๆ กัน

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

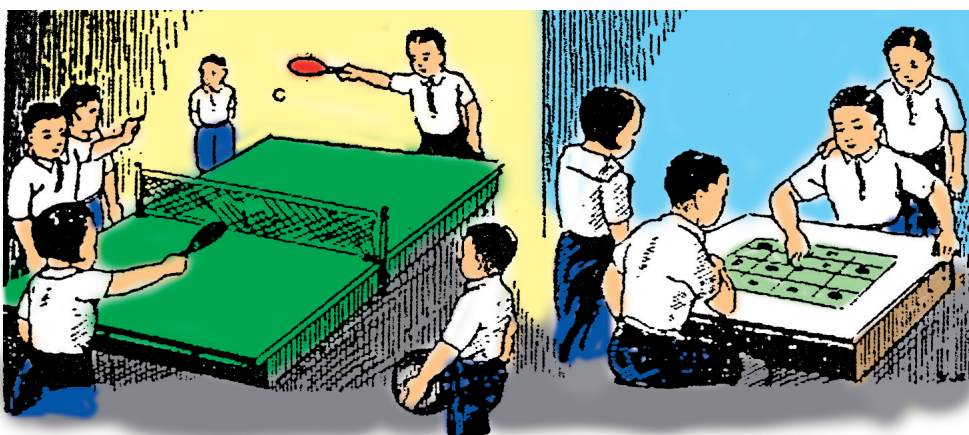
คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
อุทิศ	อุททิศ
โบราณ	บุราณ
นิสสัย	นิสสัย
ประสบ	ประสบ
เชื่องซึม	เชื่องซึม
กระโดดเชือก	กะโดดเชือก
ทิ้ง	ทง
ชัยชนะ	ชัยชนะ
ชนะ	ชนะ
ชัยโย ชัยโย	ชโย! ชโย!
กระเป๋	กะเป๋
เวจ	เว็จ

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การสอนอ่านคำจากเรื่อง ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรสอนให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำ โดยอาจให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากคำนั้นๆ

๔.๒ การอ่านเรื่อง “ก๊ิฟ้า” เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น การมีน้ำใจนักกีฬา เป็นต้น

บทที่ ๖

๑. เนื้อหา

คำที่มีเครื่องหมาย ˊ (ทัณฑฆาต)

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

เครื่องหมาย ˊ (ทัณฑฆาต) เป็นเครื่องหมายที่ใช้เขียนกำกับเหนือตัวอักษรที่ไม่ต้องการออกเสียง โดยพยัญชนะที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาต เรียกว่า ตัวการ์นต์

หลักการใส่เครื่องหมาย ˊ (ทัณฑฆาต)

๑) พยัญชนะที่อยู่หลังตัวสะกดที่ไม่ใช้อักษรควบ หรือไม่มีคำเชื่อมข้างหลัง ต้องมีเครื่องหมายทัณฑฆาต เช่น

วันเสาร์	อ่านว่า	วัน - เส่า
เจดีย์	อ่านว่า	เจ - ดี
อาทิตย์	อ่านว่า	อา - ทิด
พระจันทร์	อ่านว่า	พระ - จัน

๒) พยัญชนะที่อยู่หลังตัวสะกดที่เป็นอักษรควบ หรือมีสระอ (ิ) หรือสระอุ (ู) ไม่ต้องมีเครื่องหมายทัณฑฆาต เพราะเป็นตัวสะกด เช่น

เหตุ	อ่านว่า	เหต
บุตร	อ่านว่า	บุตร
สมุทร	อ่านว่า	สะ - หมุด
ชาติ	อ่านว่า	ชาติ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มฝึกอ่านออกเสียงแบบฝึกหัดที่กำหนดให้

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มหาคำที่มีเครื่องหมายทัศนธาตุจากแบบฝึกหัด และออกมาเขียนบนกระดานดำ (คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบันให้นักเรียนเขียนเป็นคำในปัจจุบันให้ถูกต้องด้วย)

๓. ให้นักเรียนแต่ละคนคัดคำที่มีเครื่องหมายทัศนธาตุจากเรื่องในสมุด

ให้สวยงาม

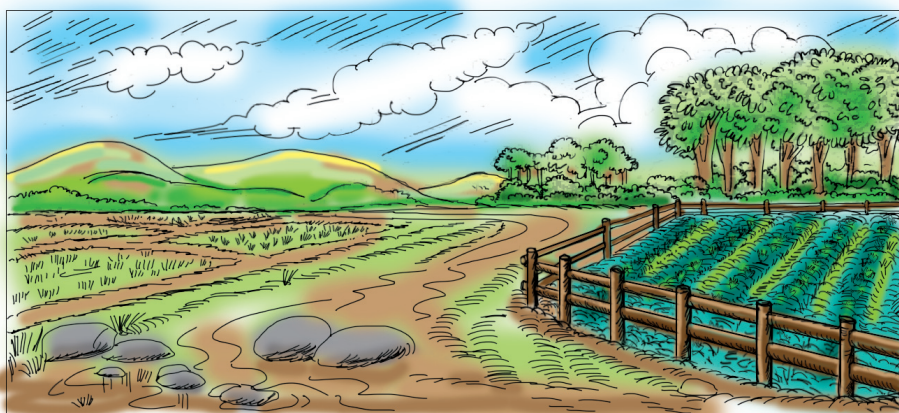
แบบฝึกหัด

พระสงฆ์สอนศิษย์ให้ต่อหนังสือคำ เพื่อให้รู้จักสวดมนตร์ ไหว้พระ ฟังเทศน์ อันเป็นประเพณีที่ตักขามของเรา นอกจากนี้ยังสอนหนังสือ คำศัพท์ ตัวสะกดการันต์ และ สอนเลข คัดโทษเลข เหลี่ยมลูกบาศก์ สัปดาห์หนึ่งมีวันอาทิตย์ถึงวันเสาร์* ผู้เยาว์ที่รักษา อนามัยดีมีร่างกายสมบูรณ์พูนสุข เด็กๆ ต้องอุตสาหะเล่าเรียน รู้จักใช้สตาจ์ ประหยัดทรัพย์ ซื่อสัตย์ สงเคราะห์กัน รักพงศ์พันธุ์ รักอาจารย์ รักการกีฬา เล่นฟุตบอลได้โล่ ครูบาอาจารย์ท่านกล่าวว่า ประชากรของเรานับถือพระพุทธ เคารพพระมหากษัตริย์ ถือคำสัตย์มั่น เสียชีพอย่าเสียสัตย์ มีจิตใจประสงคดียิ่ง ถึงคราวถูกเกณฑ์ทหารก็เต็มอก เต็มใจ พระปรารภ ต้นโพธิ์ โบสถ์ วิหาร พระเจดีย์ เหล่านี้เป็นเครื่องหมายถึงถึง พระพุทธ พระพุทธก็รวมอยู่ในพระไตรรัตน์ พระไตรรัตน์นี้มีคุณค่ายิ่งกว่าเพชรพลอย ทั้งหลาย เป็นแบบพิมพ์อันดีงาม เป็นดวงประทีปที่จะนำตัวเราไปสู่ความสุข หนังสือพิมพ์ ส่งทางไปรษณีย์ โดยทางรถยนต์ เรือยนต์ เรือเมล์ เป็นต้น ถึงอยู่เขตแดนไกลตั้งโยชน ก็ได้อ่านเนื่องนิตย หนังสือพิมพ์ฉบับวันจันทร์ เดือนกุมภาพันธ์ มีข่าวนายแพทย์พิสุจน์ศพบ ปราบโรคหิวาต์ เรื่องการเพาะปลูกข้าวโพดที่สิงคโปร์ และเรื่องไข่มุก หอยสังข์เป็นสัตว์ แปลกประหลาดน่าอ่าน ผู้ที่อุตสาหะอ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันย่อมทำให้หูตากว้าง

* ครูบาอาจารย์อุตสาหะพร่ำสั่งสอน ชี้แจงให้ศิษย์รู้สึกสำนึกตัวว่า เมื่อเยาว์ต้องรับหาวิชาไว้ ครั้นเติบโตใหญ่ขึ้น จึงจะมีวิชาสำหรับหาทรัพย์สินเงินทอง เลี้ยงตัวได้คล่องและสะดวก

๑. พระสงฆ์	๒. ศิษย์	๓. สวตมนต์
๔. ฟังเทศน์	๕. คำศัพท์	๖. การันต์
๗. โจทย์	๘. ลูกบาศก์	๙. สัปดาห์
๑๐. วันอาทิตย์	๑๑. วันเสาร์	๑๒. ผู้เยาว์
๑๓. สมบูรณ์	๑๔. อุตสาหกรรม	๑๕. สดางค์
๑๖. ทรีพี	๑๗. ชื่อสัตว์	๑๘. สงเคราะห์
๑๙. พงศ์พันธุ์	๒๐. อาจารย์	๒๑. ประชากรราษฎร์
๒๒. พระมหากษัตริย์	๒๓. คำสัตย์	๒๔. เสียสัตย์
๒๕. ประสงค์	๒๖. เกณฑ์	๒๗. พระปรารักษ์
๒๘. ต้นโพธิ์	๒๙. โปสถ์	๓๐. พระเจดีย์
๓๑. พระไตรรัตน์	๓๒. แบบพิมพ์	๓๓. หนังสือพิมพ์
๓๔. ไปรษณีย์	๓๕. รถยนต์	๓๖. เรือเมล์
๓๗. โยชน์	๓๘. เนิ่งนิตย	๓๙. วันจันทร์
๔๐. กุมภาพันธุ์	๔๑. นายแพทย์	๔๒. พิสูจน์
๔๓. โรคอหิวาต์	๔๔. สิงคโปร์	๔๕. หอยสังข์
๔๖. สัตว์		

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มเลือกอ่านเรื่อง “เที่ยวในที่ต่างๆ ทางทะเล” หรือ “เที่ยวในที่ต่างๆ ทางบก”

๒. นักเรียนแต่ละกลุ่มวาดภาพและระบายสีเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และส่งตัวแทนมาเล่าให้เพื่อนๆ ฟัง

เที่ยวในที่ต่างๆ ทางทะเล

การไปเที่ยวในที่ต่างๆ นั้น เป็นของสำคัญแห่งชีวิต เพราะเป็นการพักผ่อน ทำให้ร่างกายและจิตใจสดชื่นผ่อนคลาย โดยได้รับอากาศสดชื่น ได้รับความเพลิดเพลิน สนุกสนานเบิกบานใจ เพราะได้พบเห็นสถานที่ และสิ่งของแปลกๆ ที่ยังไม่เคยพบเห็น อันเป็นเครื่องบำรุงปัญญา ประดับประดาความรู้ ความคิดให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เป็นการเปิดหู เปิดตา โดยได้เห็นทำเลในท้องถิ่นต่างๆ พืชต่างๆ สัตว์ต่างๆ และการทำมาหากินต่างๆ ของผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ ตลอดจนการฝีมือของช่างโบราณอันงดงามต่างๆ อีกด้วย การไปเที่ยวนี้ จึงนับว่าเป็นการเรียนรู้สำคัญส่วนหนึ่งทีเดียว สมัยนี้การไปมาที่สะดวกดี มีรถไฟ เรือเมล์ รถยนต์ เรือยนต์ แล่นขึ้นล่องอยู่เสมอ ทั้งทางน้ำและทางบก จึงนำไปเที่ยว ยิ่งนัก

ถ้าไปเที่ยวทางน้ำ ก็จะได้เห็นภาพแม่น้ำ ตลอดจนทะเลอันงดงามน่าดู พอเรือแล่นออกปากน้ำ ก็รู้สึกเย็นสบายดี และแลเห็นปากน้ำนั้นกว้างออกไปทุกๆ ที่ แลดูลึกลงไป ซึ่งน่าดูมาก พอสุดเขตปากน้ำ ก็ถึงปากอ่าว ที่ปากอ่าวสยามนี้มีสันดอน คือเป็นที่เนินนูนขึ้นคล้ายหลังเต่า เรือใหญ่เดินข้ามได้แต่เฉพาะเมื่อเวลาน้ำขึ้น ถ้าเป็นเวลา น้ำลงแล้วตื่นเงินมาก นี่ก็น่าประหลาดยิ่งแล่นไกลออกไป ก็เห็นแต่ทิวไม้อยู่ๆ ไรๆ สุดสายตา และถ้ายิ่งแล่นออกอีก ทิวไม้เหล่านั้นก็ดูเล็กเรียวลงทุกทีๆ จนเห็นไม่ถนัด และในที่สุดก็แลไม่เห็นอะไรเลย นอกจากน้ำกับฟ้าเท่านั้น น่าใจหาย สีนํ้าในทะเลนั้น ค่อยๆ เขียวขึ้นทีละน้อยๆ จนกระทั่งเขียวจัด และถ้ายิ่งลึกลงไป ก็เป็นสีน้ำเงิน จนในที่สุดเป็นสีดำ นี่ก็ประหลาดมาก ส่วนรสของน้ำทะเลนั้นเค็มจัด ถ้าดื่กขึ้นมากในเวลากลางคืน จะเห็นมีแสงใสเป็นเม็ดปรวราวกับแสงหิ่งห้อยหรือแมงดาเรืองแสง เป็นของน่าดู

เที่ยวในที่ต่างๆ ทางทะเล (ต่อ)

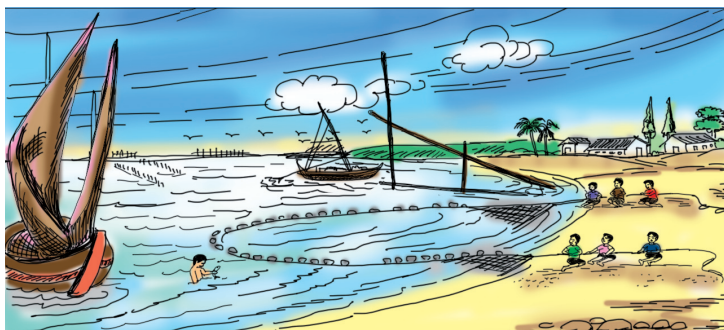
และประหลาดมาก กลางทะเลนั้นมีลมพัดแรงจัด ทำให้กระแสน้ำดันกระเพื่อมเป็นระลอกคลื่นอยู่ไหวๆ เสียงน้ำปะทะกันแตกกระจายดังซ่าๆ ถ้าเป็นคลื่นใหญ่ก็มีเสียงดังกึกก้องคลื่นน้อยก็ค่อยๆ เบาบางลง ขณะที่เรือแล่นอยู่ เมื่อมีคลื่นมากระทบเข้า ก็ทำให้เรือโคลงเคลงแกว่งไกวไปมา รวากับว่าเล่นชิงช้า เป็นสิ่งที่น่าดูและน่าประหลาดเหมือนกัน พอสุดเขตปากอ่าวก็เข้าสู่ทะเล เห็นนกนางนวล ซึ่งงามน่ารักมาก เทียบบินโฉบลอยน้ำโฉบปลากินไปมาใกล้ๆ ลำเรือ นอกจากนี้ยังมีนกทะเลชนิดอื่นๆ บินร่อนขวกไขว่ไปมาอยู่มากมาย น่าดูแท้ๆ และที่กลางทะเลใกล้ๆ กับร่องน้ำหรือทางเดินเรือ มีกระโจมไฟหรือที่เรียกว่าประภาคารเป็นเรือนกระจก มีสีเขียวยๆ แดงๆ ตั้งอยู่เป็นแห่งๆ เวลากลางคืน มีเจ้าหน้าที่ประจำคอยฉายแสงไฟให้สว่าง เห็นได้ในระยะไกลๆ เพื่อให้สลดวกแก่การเดินทางไปมา เพราะในทะเลนั้นมีเรือไปมาค้าขายมาก

เมื่อแล่นเรือไปในทะเล จะได้พบเห็นเกาะน้อยใหญ่ ซึ่งตั้งรายระกะอยู่ในทะเลมากมายเหลือที่จะนับ มีทั้งทิวไม้และเขาตูดเขียวชอุ่ม งามนัยน์ตา น่าชมอย่างยิ่งตามชายหาดบางแห่งก็มีทรายทั้งชนิดหยาบและละเอียด กรวดหินก้อนเล็กก้อนน้อยมองดูเรียวยาวเกลื่อนกลาดไป ทั้งสัตว์จำพวกหอยต่างๆ เช่น หอยพิมพการัง หอยสังข์ หอยเสียบ หอยนมสาว หอยหลอด หอยจู้แจง หอยแครง หอยแมลงภู่ หอยกะพง ก็มีอยู่ตามฝั่งทะเลเป็นอันมาก หอยเหล่านี้มีสีและรูปร่างต่างๆ กัน นอกจากนี้ก็ยังมีปูต่างๆ เช่น ปูทะเล ปูม้า และปูลม เป็นต้น กระดองของมันมีลายต่างๆ กัน สัตว์ประเภทนี้ก็เป็นของงามน่าดูน่าชม ในท้องทะเลนั้นมีปลาต่างๆ นับอนันต์ เป็นต้นว่า ปลาแป้น ปลาทุปลาทุเลา ปลากระพง ปลากระบอก ปลาโลมา และปลาฉลาม เหล่านี้ เป็นต้น ต่างว่ายแหวกเวียนวนไปมาเป็นฝูงๆ แลดูสะพรั่ง นอกจากนี้ ก็ยังมีแมงกะพรุน ตัวของมันมีลักษณะคล้ายๆ กับวุ้นและสีขาว หัวกลมๆ มีหางเป็นสายรุงรัง แหวกว่ายอยู่ในน้ำ น่าดูมาก แมงดาทะเลก็มีรูปร่างของมันผิดกันกับแมงดานา คือกระดองกลมๆ มีปากอยู่ใต้ท้อง มีตีนขม่อมๆ อยู่ริมฝีปาก และมีหางแข็งแหลม ตัวผู้เกาะอยู่บนหลังตัวเมียเสมอ ถ้าจะนึกต่อไปแล้ว ก็ดูเลวทรามเต็มที เพราะตามปกติที่รู้จักกันอยู่ทั่วๆ ไปนั้น มนุษย์ก็ดี สัตว์เดียรรณก็ดี ผู้ชายหรือตัวผู้ โลกได้สร้างมาให้ป็นฝ่ายที่มีกำลังแข็งแรง จึงจำเป็น

เที่ยวในที่ต่างๆ ทางทะเล (ต่อ)

ต้องหาเลี้ยงผู้หญิงหรือตัวเมีย ซึ่งเป็นเพศฝ่ายที่มีกำลังอ่อนแอกว่าทั้งสิ้น แต่แมงดาทะเลนี้ทำไมไม่กลายเป็นเช่นนั้น เป็นของน่าชื่นและน่ารังเกียจแท้ๆ ถ้าเรือแล่นเลียบเข้าไปใกล้ๆ ฝั่ง ก็จะได้เห็นชาวประมงทำโป๊ะ โพงพาง วางเฝือก ลากอวน ลงเบ็ด ยกยอ ซึ่งล้วนแต่เป็นเครื่องมือจับปลา บางพวกก็ปักหลักจับหอยแมลงภู่ หอยกะพง บ้างก็ถีบกะดาน ลงไปเที่ยวเก็บหอย เก็บปลาเล็กๆ ตามชายทะเล บ้างก็พายเรือเล็กๆ ไปหาปลาตามชายฝั่งทะเลที่ตื้นๆ ล้วนแต่เป็นการทำมาหากินในท้องถื่นทะเลทั้งสิ้น เป็นสิ่งน่ารู้ น่าดูมิใช่น้อย บนฝั่งก็มีต้นไม้ เช่น ต้นลำพู ขึ้นอยู่ตามชายเลน มีหิ่งห้อยเกาะอยู่เป็นนิตย์ เวลากลางคืนจะเห็นแสงเป็นประกายราวกับประดับด้วยเพชรพลอยพราวไปทั้งนั้น แลดูงามตาและน่าประหลาดยิ่งนัก นอกจากนี้ก็ยังมีต้นโกงกาง ต้นตะบูน และไม้อื่นๆ มี**เกาะวัลย์** ขึ้นพาดพันหอยย้อยอยู่ยาวเหยียด น่าดูมาก ตามต้นไม้เหล่านี้ มักมีลิงค่างอาศัยอยู่เป็นฝูงๆ ส่งเสียงร้องอยู่ขรม น่าดูน่าฟัง ผู้ที่ไปเที่ยวทะเล เวลาเย็นๆ มักชอบเที่ยวเดินเล่นตามหาดทราย เก็บกรวดหินและเปลือกหอยสีต่างๆ เล่นบ้าง จับหอยจับปูเล่นบ้าง ลุยน้ำตามหาดทรายเล่นบ้าง บางทีวิ่งหนีคลื่นทะเลเล่นบ้าง ลงเรือตีกรรเชียงหรือเล่นใบเล่นบ้าง การเล่นเหล่านี้แต่ละอย่างๆ ล้วนสนุกสนาน น่าเพลิดเพลินทั้งนั้น

เที่ยวในที่ต่างๆ ทางบก

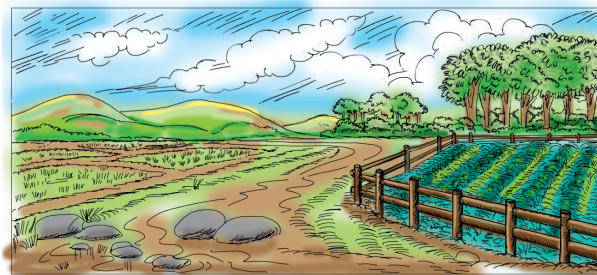
ถ้าแม้ว่าไปเที่ยวทางบก ก็จะได้พบเห็นภาพแปลกเปลี่ยนผิดไปจากที่กล่าวมาแล้ว อีกอย่างหนึ่งที่เดียว คือจะได้เห็นแผ่นดิน เป็นทุ่งนาใหญ่ กว้างขวางเว้งว้าง แลดูสุดสายตา เห็นคันนาคันเป็นตอนเป็นระยะตลอดทาง บ้างก็เป็นที่มีหญ้าป่าละเมาะ และหมู่ไม้ อยู่เป็นแห่งๆ ถ้าเป็นเวลาหน้าแล้งจะเห็นวัวควายเที่ยวหากินอยู่เป็นฝูงๆ ถ้าเป็นหน้านา จะเห็นต้นข้าวออกงามเขียวสะพรั่งไปทั้งนั้น มองดูคล้ายพรมสวยงาม น่าดู และถ้าเป็น หน้าข้าวออกรวง ก็จะได้เห็นรวงข้าวสุกเหลืองอร่ามทั่วไปทั้งท้องทุ่ง ดูราวกับสีทอง นี่ก็สวยงามน่าดู พวกชาวบ้านทั้งหญิงชายลงแขกเกี่ยวข้าว ต่างร้องเพลงแก้กันอย่าง สนุกสนาน เป็นภาพที่งามน่าดูมาก ในท่าเลบางแห่งจะได้พบพื้นที่ที่เป็นไร่ต่างๆ มีไร่ ข้าวโพด ถั่วฝักยาว อ้อย น้อยหน่า ถั่วงา ฝ้าย พริกแพง และแตงกวา เป็นต้น ซึ่งชาวไร่ ได้ทะนุบำรุงเป็นอย่างดี งามจนน่าชมมาก จะได้พบพื้นที่ที่เป็นสวนต่างๆ เช่น สวนหมาก มะพร้าว มะม่วง มะไฟ ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ละมุด มังคุด เป็นต้น ซึ่งชาวสวนได้ปลูกไว้และหมั่นบำรุงรักษาอยู่เสมอๆ ถ้าเป็นหน้ามีผลแล้วก็จะได้เห็นผล ตกยั่วเย้า ถ้าเป็นสวนไม้ดอก เช่น กุหลาบ พุด สายหยุด พุทธชาติ มะลิลา กระดังงา จำปา จำปี ราตรี สารภี ยี่สุ่น บุนนาค หน้าวัว กล้วยไม้ ไม้ดอกเหล่านี้มีสีสันต่างๆ งามน่าดูน่าชม ทั้งส่งกลิ่นหอมฟุ้งกลบอบวลน่าชื่นใจยิ่งนัก จะได้พบป่าไม้ใหญ่น้อยต่างๆ มีไม้หลายชนิด เป็นต้นว่า ไม้ไผ่ ไม้รวก ไม้เต็ง ไม้รัง ไม้ตะแบก ไม้สัก ไม้พะยุง ไม้มะเกลือ ไม้ประดู่ ไม้แดง และไม้อื่นๆ ล้วนแต่มีลำต้นสูงตระหง่าน แผ่กิ่งก้านงดงาม และน่าร่มเย็น ชาวป่าที่ทำมาหากินในทางป่า ก็พาพวกมาทำการโค่น ตัดต้นไม้ บ้างก็ ทอนเป็นท่อนฟืน เผาถ่าน ตีฝ้าง ล่าสัตว์กันอย่างสนุกสนานตามประเภทพื้นบ้านพื้นเมือง เวลาลมพัดไม้ชนิดมีดอกหอม ก็ส่งกลิ่นหอมตลบ เป็นที่น่าสบายใจ น่าเที่ยว น่าชมยิ่งนัก พื้นที่บางแห่งเป็นเขาน้อยใหญ่เป็นทิว มีต้นไม้ขึ้นเขียวชอุ่ม ร่มเย็น เป็นที่น่าปีนป่ายขึ้นไป เที่ยวเล่น และประกอบด้วยแคว ลำธาร มีน้ำไหลคดเคี้ยวอยู่ตามเชิงเขา มีน้ำพุ น้ำตก ไสเย็นชานกระเซ็น ฟุ้งขึ้นเป็นฝอย บ้างก็หยดย่อยไหลอยู่ตลอดวันตลอดคืน งามน่าดู น่าอาบเล่นอย่างยิ่ง ในที่บางแห่งก็เป็นหนองเป็นบึง มีกระจับปี่ ตับเต่า ผักตบ สันตะวา ผักแว่น ขึ้นอยู่สลับสลอน และมีปลา ปู เต่า ชุกชุม ต่างก็ดำผุดและว่ายน้ำแหวก ไปมาอยู่ไหวๆ น่าดูมาก นอกจากนี้ในป่าใหญ่ๆ จะได้พบสัตว์ต่างๆ อันมีอยู่มากมาย

เที่ยวในที่ต่างๆ ทางบก (ต่อ)

เช่น ช้าง เสือ **เนื้อทราย** กวาง ลิง ค่าง บ่าง ชะนี เป็นต้น ต่างเที่ยวหากินและวิ่งขวักไขว้ไปมาอยู่ตามพื้นดิน บางทีโหนต่ายไปมาตามต้นไม้ ส่งเสียงร้องก้องอยู่ทั่วไป ประกอบด้วยเสียงร้องของสัตว์จำพวกแมลงต่างๆ เช่น เรไร ร้องหรีดๆ ! ฟังดูวังเวงเยือกเย็นมาก ยังมีสัตว์จำพวกนกอีกประเภทหนึ่ง มีขนาดรูปร่างและสีต่างๆ กัน บ้างก็พลอตตามภาษาของมัน สำเนียงไพเราะเพราะพริ้ง น่าฟังยิ่งนัก

ถ้าไปเที่ยวตามวัดต่างๆ จะได้พบเห็นโบสถ์ วิหาร มณฑป พระเจดีย์ พระปรางค์ พระพุทธรูป และของเก่าๆ ที่สร้างไว้ใหญ่โต มีอยู่เป็นอันมาก ของเหล่านี้ เช่น กรอบประตู หน้าต่าง ฝาผนัง เป็นต้น แกะสลัก ปั้น เขียนไว้เป็นรูปคน รูปสัตว์ เป็นภาพลวดลายต่างๆ ด้วยฝีมือช่างโบราณของเรา ล้วนแต่สวยงามประณีตน่าดูน่าชมยิ่งนัก และตามโบราณสถานก็มีกำแพงปราสาท กู่ เทวรูป อิศวร นารายณ์ เป็นต้น ทำด้วยฝีมือละเอียดและงดงาม โบราณสถาน ศิลปวัตถุ โบราณวัตถุ เหล่านี้เป็นเครื่องเชิดชูชื่อเสียงของเรา เราต้องพร้อมใจกันเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ช่วยกันสงวนและบำรุงรักษาไว้ให้ปรากฏอยู่ตลอด กระทั่งลูกหลานเหลนสืบๆ กันต่อไป นอกจากนี้ก็ยังมีตลาดซึ่งเป็นที่ชุมนุมชนผู้คนไปมาซื้อขายสิ่งของที่มีในพื้นที่บ้านพื้นเมืองนั้นๆ ก็เป็นของน่าดูน่าชมเหมือนกัน ยังมีสิ่งอื่นๆ อีก ซึ่งถ้าจะนำมากล่าวให้สิ้นเชิงแล้ว ก็จะยืดยาวมากเกินไป รวมความว่าทุกสิ่งทุกอย่างเหล่านี้ เป็นที่น่าไปเที่ยวดู เที่ยวชม และเป็นสิ่งที่จะทำให้บังเกิดความเพลิดเพลิน เป็นความสำราญกายสบายใจของผู้ที่ได้ไปเที่ยว ได้พบได้ดูได้ชม ทั้งสิ้น

ทุ่งนา

เที่ยวในที่ต่างๆ ทางบก (ต่อ)

เมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่องเที่ยวในที่ต่างๆ แต่เพียงย่อๆ เท่านั้น ก็คงจะรู้สึกเพลิดเพลินมาก ถ้ามีโอกาสอันเหมาะสมแล้ว น่าจะไปเที่ยวชมให้เห็นปรากฏแก่ตาของตนเอง และเมื่อนึกว่าการไปเที่ยวนั้น ได้รับผลคือความสนุกสนาน ความสำราญกายสบายใจ และความรู้ เป็นเครื่องบำรุงปัญญาให้ฉลาดขึ้นอีก เป็นต้น เช่นนี้แล้ว แม้หากว่าจะได้ประสบความยากลำบาก หรือบางทีจะต้องผจญภัยอันตรายต่างๆ บ้างก็ดี แต่ถ้าเรามีสติรอบคอบ โดยระมัดระวังตัว มีกำลังกายคล่องแคล่วว่องไวอยู่ มีกำลังใจเข้มแข็งอดทนดีแล้ว ก็ไม่น่าจะเห็นเป็นความยากเข็ญในการเที่ยวนั้นเลย และถ้าหากต่างว่า ตนจะต้องไปประสบความลำบาก หรือภัยอันตรายเข้า ก็จำต้องมีใจกล้าหาญอย่างลูกผู้ชายแท้จริง จำเป็นต้องพยายามฝ่าความลำบาก หรือภัยอันตรายนั้นๆ ให้รอดชีวิตกลับมาจนได้ ดังเช่นเรื่องผจญภัย เป็นต้น ต้องหมั่นสังเกตกำหนดจดจำสิ่งต่างๆ ให้ดี เหมือนกับนักท่องเที่ยวนที่เที่ยวเสาะแสวงหาความรู้ต่างๆ อันจะเป็นคุณแก่ตน และประเทศอันเป็นที่รักยิ่งของตน แต่ถ้าหากว่าการไปเที่ยวนั้น ไม่ได้รับผลดังกล่าวแล้ว ก็น่าเสียดายทรัพย์สินและเวลาที่หมดเปลืองไปโดยไร้ผล

ตลาดนัดตามชนบท

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

- ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้
 - อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
 - อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
 - อ่านทีละคน คนละวรรค

- นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

ชาวสยาม พยายาม อบรมอาตม์
การศึกษา ไม่สิ้นสุด อย่าหยุดพัก
หมั่นค้นคว้า ความจริง สิ่งนั้น
ทำสิ่งที่ ดีเพื่อ เกื้อกูลตน

ให้ฉลาด เลิศสม อุดมศักดิ์
เพียรขะมัก- เข้ม้นหมาย จนวายชนม์
คุณโทษมี เป็นไฉน หรือไร้ผล
แลเป็นผล เผยแผ่ แก่โลกเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
เถาววัลย์	พรรณไม้เลื้อย, พรรณไม้ที่เป็นเถา
ไข่มุก	วัตถุมีค่า ลักษณะกลมๆ เกิดจากหอยบางชนิด มีหลายสี ใช้เป็นเครื่องประดับ
เนื้อทราย	ชื่ออวางชนิดหนึ่ง
โยชน์	ชื่อมาตราวัด ๔๐๐ เส้น เป็น ๑ โยชน์

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
เถาว์ลลย์	เถาว์ลลี้
สวตมนนต์	สวตมนตร์
ฟุตบอล	ฟุตบอลล
โล่	โล่ห์
พระพุทธร	พระพุทธร
จิตใจ	จิตต์ใจ
เพชร	เพ็ชร
รถยนต์	รถยนต์ร
เรือยนต์	เรือยนตร์
เขต	เขตต์
ข้าวโพด	ข้าวโกชน
ไข่มุก	ไข่มุกต์
เฉพาะ	ฉะพาะ
กระเพ็อม	กะเพ็อม
ระลอก	ละลอก
กระทบ	กะทบ
ชนิด	ชะชนิด
กระจก	กะจก
กระโจม	กะโจม
ช่อ่ม	ชะ่อ่ม
ปลากระบอก	ปลากะบอก
กระดอง	กะดอง
เด็รจฉาน	เด็ยรฉาน
กระดาน	กะดาน
เพชร	เพ็ชร

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
พุทธรชาต	พุทธรชาต
จำปา	จัมปา
กระดั่งงา	กะดั่งงา
กระจับ	กะจับ
ไต่	ต่าย
กระทั่ง	กะทั่ง
ยากเข็น	ยากเข็ญ
ประสบ	ประสพ

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การสอนอ่านคำที่มีทัณฑฆาต ให้นักเรียนจำหลักการว่าเครื่องหมายทัณฑฆาตวางไว้บนตัวพยัญชนะที่ไม่ออกเสียง โดยอาจยกตัวอย่างคำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตหรือตัวการันต์ ดังนี้

๑) คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตหรือตัวการันต์ ๑ ตัว เช่น

แพทย (แพต) ไม่ออกเสียง ย เพราะตัวทัณฑฆาตอยู่บนไม่ออกเสียง ย จึงเป็นตัวการันต์

ฉันท (ฉัน) ไม่ออกเสียง ท เพราะตัวทัณฑฆาตอยู่บนไม่ออกเสียง ท จึงเป็นตัวการันต์

๒) คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตหรือตัวการันต์ ๒ ตัวท้าย เช่น

จันทร์ (จัน) ไม่ออกเสียง ทร เพราะตัวทัณฑฆาตอยู่บนไม่ออกเสียง ทร จึงเป็นตัวการันต์

๓) คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตหรือตัวการันต์แทรกกลางคำ เช่น

ฟิล์ม (ฟิม) ไม่ออกเสียง ล เพราะตัวทัณฑฆาตอยู่บนไม่ออกเสียง ล จึงเป็นตัวการันต์

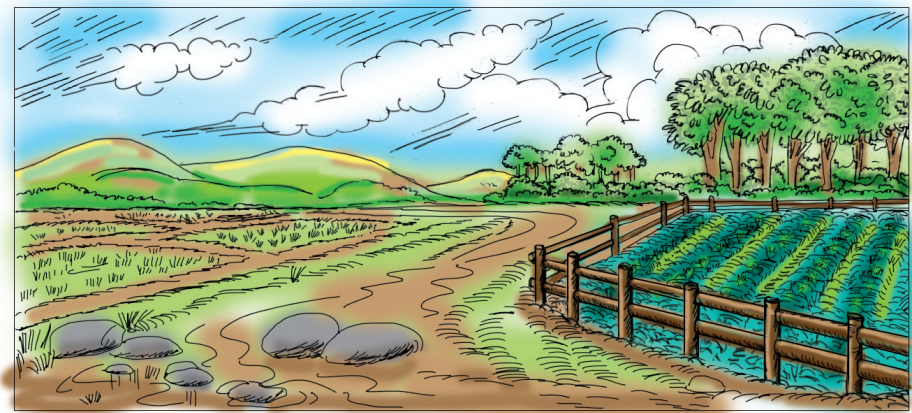
๔) คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตหรือตัวการันต์ที่มีสระ เช่น

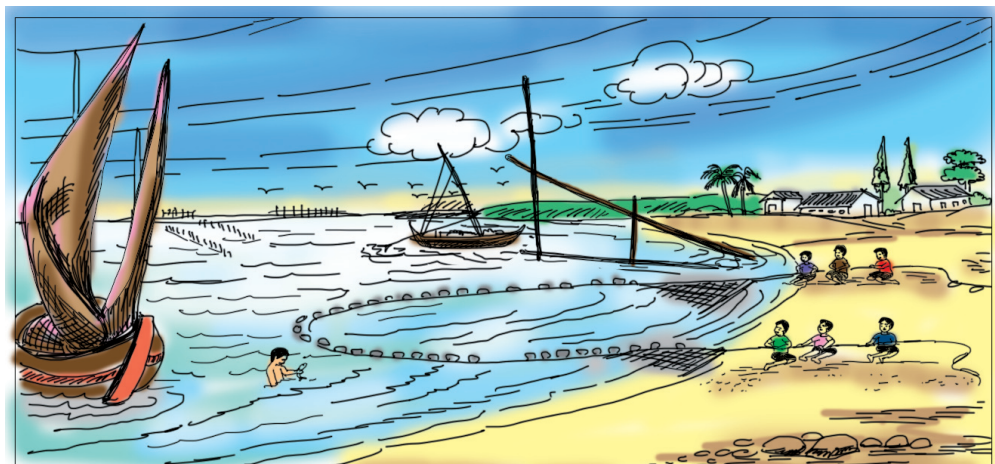
พันธุ (พัน) ไม่ออกเสียง ธู เพราะตัวทัณฑฆาตอยู่บนไม่ออกเสียง ธู
จึงเป็นตัวการันต์

๔.๒ การสอนอ่านคำจากเรื่อง ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควร
สอนให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำ โดยอาจให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากคำนั้นๆ

๔.๓ การอ่านเรื่อง “เที่ยวในที่ต่างๆ ทางทะเล” และ “เที่ยวในที่ต่างๆ ทางบก”
เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์
เช่น

- การอนุรักษ์ธรรมชาติ
- การรักษาโบราณสถานและโบราณวัตถุ

บทที่ ๒๗

๑. เนื้อหา

๑.๑ คำที่มีตัวสะกดมีตัวควบ หรือตัวสะกดที่มีสระอิ (ิ) หรือสระอุ (ู) อยู่ด้วย

๑.๒ คำที่มีตัว ร ล หรือ ห ที่ควบอยู่หน้าตัวสะกด

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

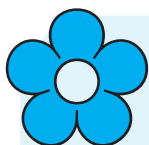
๒.๑ คำที่มีตัวสะกดมีตัวควบ หรือตัวสะกดที่มีสระอิ (ิ) หรือสระอุ (ู) อยู่ด้วย
ถ้าเป็นคำเดี่ยวโดดๆ ถึงไม่มี ‘ (ทัณฑฆาต) ก็ไม่ต้องอ่านออกเสียง เช่น คำที่มี ตี ตร ตุ ธิ มิ
เป็นตัวสะกด เช่น

ชาติ	อ่านว่า	ชาด	(มี ตี เป็นตัวสะกด)
บุตร	อ่านว่า	บุด	(มี ตร เป็นตัวสะกด)
เหตุ	อ่านว่า	เหด	(มี ตุ เป็นตัวสะกด)
พยางิปากขอ	อ่านว่า	พะ - ยาด - ปาก - ขอ	(มี ธิ เป็นตัวสะกด)
ภูมิรู้	อ่านว่า	พุม - ู้	(มี มิ เป็นตัวสะกด)

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านคำต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

สารพัด พยางิ **บุตร**
มหาสมุทร เชนติเมตร
ร่วมสมัคร
รักชาติ ร้องเพลงชาติ
“สละชีพ เพื่อชาติ” จริง
“เสียชีพ อย่าเสียสัตย์”

บุตร ท่องสูตร พุดสมเหตุ
น้ำหาลิตร รักมิตร ญาติ
ธนบัตร ยี่สิบบาท
ชักธงชาติ ถือนธงฉัตร
“รักชาติ ยิ่งชีพ” แน่ชัด
จงปฏิบัติ เคร่งครัดไว้

พยาธิ	อ่านว่า	พะ - ยาด
บุตร	อ่านว่า	บุต
สูตร	อ่านว่า	สุต
เหตุ	อ่านว่า	เหต
สมัคร	อ่านว่า	สะ - หมัก
ธนัตถ	อ่านว่า	ทะ - นะ - บัด
ชาติ	อ่านว่า	ชาด
ฉัต	อ่านว่า	ฉัต
ปฏิบัติ	อ่านว่า	ปะ - ตี - บัด

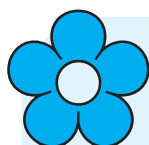
๒.๒ คำที่มีตัว ร ล หรือ ห ควบอยู่หน้าตัวสะกด ไม่ต้องออกเสียงตัว ร ล หรือ ห แต่ให้ออกเสียงแต่ตัวหลัง เป็นตัวสะกดตัวเดียวเท่านั้น เช่น

สามารถ	อ่านว่า	สา - มาด	(มี ร เป็นตัวควบ มี ถ เป็นตัวสะกด)
มารค	อ่านว่า	มาก	(มี ร เป็นตัวควบ มี ค เป็นตัวสะกด)
ต้นปาล์ม	อ่านว่า	ต้น - ปาม	(มี ล เป็นตัวควบ มี ม เป็นตัวสะกด)
กระยาสารท	อ่านว่า	กระ - ยา - สาด	(มี ร เป็นตัวควบ มี ท เป็นตัวสะกด)
เกียรติ	อ่านว่า	เกียด	(มี ร เป็นตัวควบ มี ตี เป็นตัวสะกด)
พระพรหม	อ่านว่า	พระ - พรหม	(มี หร เป็นตัวควบ มี ม เป็นตัวสะกด)

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

มารค แปลว่า ทาง ถ้าเราจะไปทางบกหรือทางน้ำในวันสารทกลางปี จะเห็นชาวบ้านเขานิยมทำบุญกันด้วย**กระยาสารท** ในแผ่นฟิล์มนั้นมีภาพต้นปาล์ม และเราสามารถมองเห็นภาพพราหมณ์นั่งกัมศิระศกราบไหว้พระพรหมอยู่ใต้ต้นปาล์ม นอกจากนี้ยังมีภาพท่านผู้นำทำความดีและสร้างเกียรติให้แก่ประเทศชาติของเรา น่าบูชาน่าปลาบปลื้มใจยิ่งนัก

๒.๓ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์

บรรดาสิ่งต่างๆ อันเป็นสมบัติของโลก จะเป็นวัตถุ สิ่งของ สัตว์ หรือบุคคลก็ตาม ถ้าได้รับการอบรม ฝึกหัด ดัดแปลง ตกแต่ง ให้ดีขึ้นกว่าเดิมแล้ว ก็ย่อมมีค่ายิ่งขึ้น เช่น ต้นตะโก ต้นมะขาม ต้นปาล์มที่เขาตัดเขาแต่ง ย่อมนำคุณาชมกว่าต้นไม้ที่ไม่ได้ตัด ไม่ได้แต่ง ไม้ถ้อยก็ดี โต๊ะ เก้าอี้ก็ดี ถ้างัดและทาสีให้ประณีตขึ้น ก็ย่อมงดงาม มีราคามากขึ้น เพชรพลอยก็เป็นแร่ธาตุชนิดหนึ่ง ซึ่งถ้านำมาเจียรระโนจนสะอาด มีน้ำงาม รัศมีพราวตา ก็ย่อมมีราคาแพงกว่าเพชรพลอยที่ไม่ได้เจียรระโน หรือเจียรระโนแต่น้อย ช้าง ม้า วัว ควาย เสือ หมี ลิง และสุนัข เป็นต้น ถ้าฝึกหัดดีแล้ว ก็ย่อมใช้ได้ดีกว่าช้างเถื่อน ม้าเถื่อน ควายเถื่อนที่อยู่ตามป่า และเที่ยวระเหระหนไปตามลำพังของมัน เราคงจะได้เคยเห็น ตามที่เขานำมาแสดงบ้างแล้ว ซึ่งนำคุณาชม นำประหลาดยิ่งนัก ส่วนมนุษย์เราก็เป็นฉนั้น นั่นคือถ้าได้รับการอบรมฝึกหัดกลมกล่อมให้เป็นคนมีภูมิรู้ดีแล้ว ก็ย่อมเป็นคุณเป็นเกียรติ ทั้งแก่ตนเองและคนอื่นๆ ตลอดถึงประเทศชาติ พระพุทธเจ้า จอมปราชญ์ผู้เป็นครูอย่างวิเศษของเรา แต่เดิมทีก็ทรงนิยมลัทธิพราหมณ์ผู้ถือ **พระพรหม** แต่ภายหลังท่านได้ทรงคิดค้นคว้าหาความจริง จนกระทั่งทรงพบแล้วว่า ความสุขหรือความทุกข์ต่างๆ นั้นเกิดจากตนเอง และการกระทำของตนเอง ความดีหรือความชั่วที่ทำลงแล้วนั้นเองเป็นเหตุย่อม **เกิด**ผลตามที่ทำไว้เหมือนหว่านพืชชนิดใดลง ก็ผลิตผลชนิดนั้นขึ้น เช่น หว่านข้าวก็ไม่กลายเป็นหญ้า หญ้าก็ไม่กลายเป็นถั่ว ฟ้า พืชชนิดใดก็จะเป็นชนิดนั้น ถ้าเราทำดีก็ได้รับผลดี คือความสุข ความเจริญ เราทำชั่วก็ได้รับผลชั่วคือ ความทุกข์ ความเดือดร้อน ความเสื่อม เป็นเงา

อบรมคนในขณะที่ยังเยาว์ (ต่อ)

ตามตัว เราทุกคนต้องเชื่อมั่นในคำสั่งสอนของท่าน จะได้เป็นเครื่องคอยเตือนใจ เหนี่ยวรั้งใจ ช่มใจให้หมั่นพยายามปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี ละเว้นจากการกระทำชั่วทุกเวลา และทุกสถาน เราก็จะได้รับความสุขความเจริญ อาจสามารถเลี้ยงตัวเองได้ต่อไปภายหน้า เพราะฉะนั้นคนเราทุกคนจำเป็นต้องอบรมฝึกหัดตนเอง ให้หมั่นกำจัดความชั่วที่มีอยู่ในตัว แม้ทีละน้อยๆ บ่อยๆ เข้าก็อาจพองใสมากขึ้นได้ เหมือนน้ำฝนที่ตกลงมาจากอากาศ อันคนเอภาชนะเปล่าไปวางรองไว้ ณ กลางแจ้ง แม้เม็ดฝนตกลงในภาชนะนั้น ทีละน้อยๆ บ่อยๆ เข้าก็อาจเต็มภาชนะตุ่มไหนนั้นได้ การอบรมฝึกหัดตนต้องอบรมด้วยความสมัครใจ และรู้สึกสำนึกตนเอง ต้องตั้งใจแน่วแน่ดั่งเข็มทิศ และต้องเริ่มอบรมฝึกหัดตนเสียตั้งแต่ ยังเยาว์ เพราะจิตใจยังอ่อน และกำลังเจริญจึงจะได้ผลสมหวัง เมื่อเติบโตแล้วร่างกาย เจริญเต็มที่ จิตใจกล้าแข็ง อบรมฝึกหัดยากมาก ไม่ค่อยได้ผล สมดังสุภาษิตโบราณ ที่กล่าวไว้ว่า “ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก” ยูวชนสยามทั้งหลายจงรู้สึกสำนึกตัวไว้ว่า การอบรมตนให้เป็นคนดีนั้นแหละ ชื่อว่าเป็นผู้รักประเทศชาติ อันเป็นถิ่นฐานของตน พร้อมทั้งสกุลและมิตรญาติอย่างแท้จริง ควรภูมิใจได้

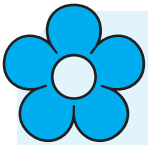
ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

ปรารภ อบรมตน	เถิดทุกคน ชนสยาม
เรามา พยายาม	ทำดีด้วย ตนช่วยตน
หนึ่งนี้ มีสติ	หมั่นตรองไตร ให้ผลิผล
ยังไว้ อยู่ได้จน	ทุกอึดใจ ไปปล่อยตาม
ชื่นชม อารมณ์ชั่ว	ไม่มายั่ว ทั่วทุกยาม
เช่นเชื้อ เกลือเค็มนาม	ความเค็มนั้น มั่นรักษา
ข้อสอง ต้องยึดยุค	ตามพระพุท-ธวาท
ตนมี ดีชั่วมา	เพราะตนแท้ ทำแก่นตน
ผลต้อง สอนงมี	หมายทำดี ได้ดีดล
ทำชั่ว ได้ชั่วล	เหมือนอย่างเงา ฝ้าติดตาม
สามนี้ ที่หมายมุ่ง	คือผลดง คุณดีงาม
งดทัว ชั่วเลวทรา	สามข้อครบ ควรอบรม
จักสุข ทุกประชา-	ราษฎร์ทั่วหน้า สมาคม
สยาม ย่อมงามสม	อุดมพร้อม หอมฟุ้งเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
มูตร	น้ำปัสสาวะ
กระยาสารท	ขนมทำด้วยถั่วงา ข้าวเม่า และข้าวตอกกวนกับน้ำตาล แต่เดิมนิยมทำเฉพาะในเทศกาลสารท
พระพรหม	ชื่อพระเป็นเจ้าผู้สร้างโลกตามศาสนาพราหมณ์
มารค	ทาง
เผล็ด	ผลิออก งอกออก

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
สารพัด	สารพัตร
ต้นปาล์ม	ต้นปาลม
พระพรหม	พระพรม
เพชร	เพ็ชร
ชนิด	ชะนิด
จิตใจ	จิตตใจ
กระทั่ง	กะทั่ง
ผดุง	ผะดุง

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การสอนอ่านคำจากเรื่อง ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรสอนให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำ โดยอาจให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากคำนั้นๆ เช่น

คำ	ประโยค
สวดมนต์	นักเรียนควรไหว้พระสวดมนต์ก่อนนอน
อารมณ์	คุณตาเป็นคนมีอารมณ์ดี ชอบเล่นิทานให้เด็กฟัง
สัปดาห์	หนึ่งสัปดาห์มี ๗ วัน
โจทย์	ก่อนทำเลขนักเรียนต้องอ่านโจทย์ให้เข้าใจ
บริสุทธิ์	ฉันชอบไปสูดอากาศบริสุทธิ์ที่ทุ่งนา

๔.๒ การอ่านเรื่อง “อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์” เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น

- การปฏิบัติตนให้เป็นคนดี
- การรักษาความสามัคคีในหมู่คณะ

๔.๓ ครูอาจนำคำศัพท์ที่อยู่ในบทเรียนมาจัดทำเป็นบัตรคำ บัตรภาพ เพื่อให้นักเรียนฝึกอ่านและฝึกเขียน เช่น

สมัคร

มหาสมุทร

พยาธิ

สามารถ

ธนบัตร

อนุวัติ

บทที่ ๒๘

๑. เนื้อหา

คำที่มีตัวสะกดที่อ่านออกเสียงตัวสะกดด้วย

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

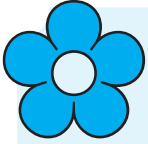
๒.๑ การสอนอ่านคำที่มีตัวสะกดที่อ่านออกเสียงตัวสะกดด้วย ครูควรอ่านให้นักเรียนฟังซ้ำๆ ชัดเจน พร้อมอธิบายให้เข้าใจ เช่น

ตุ๊กตา	อ่านว่า	ตุ๊ก - กะ - ตา	(มี ก เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
ผลไม้	อ่านว่า	ผน - ละ - ไม้	(มี ล เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
ราชสีห์	อ่านว่า	ราด - ชะ - สี	(มี ช เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
มาตรา	อ่านว่า	มาด - ตรา	(มี ต เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
ศาสนา	อ่านว่า	สาด - สะ - หนา	(มี ส เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
ภูมิศาสตร์	อ่านว่า	พุม - มิ - สาด	(มี มิ เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
เกียรติยศ	อ่านว่า	เกียด - ตี - ยด	(มี ตี เป็นตัวสะกดและออกเสียง)
จักรยาน	อ่านว่า	จัก - กะ - ยาน	(มี ก เป็นตัวสะกดและออกเสียง)

ตัวอย่างกิจกรรม

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

รัฐบาล รัศมี มีไม้ผล
ผ้าสักหลาด ภูมิศาสตร์ เลขมาตรา
ราชสีห์ ตึกแตน ตึกตา
สุขศึกษา พลเมือง ต่างมาชม
มัธยัสถ์ ชักเย่อ ชีจักรยาน
เอ็ดตะโร อึกทีก เธอควรงด

อัยยาศัย ชันสูตร ศาสนา
ปรารธนา วิทยา ชันมัธยม
จักจั่น เจริจา เสียงขรม
พัสดุ อุดม เป็นเกียรติยศ
พิศดู พิศดาร ไปทั้งหมด
ถึงกำหนด ฟังวิทยุ เรียนวิทยา

รัฐบาล	อ่านว่า	รัต - ละ - บาน
รัศมี	อ่านว่า	รัต - สะ - หมี่
อัยยาศัย	อ่านว่า	อัด - ทะ - ยา - สัย
ชันสูตร	อ่านว่า	ชัน - นะ - สูตร
ศาสนา	อ่านว่า	สาด - สะ - หนา
สักหลาด	อ่านว่า	สัก - กะ - หลาด
ภูมิศาสตร์	อ่านว่า	พุม - มิ - สาด
มาตรา	อ่านว่า	มาด - ตรา
ปรารธนา	อ่านว่า	ปราด - ละ - หนา
วิทยา	อ่านว่า	วิด - ทะ - ยา
มัธยม	อ่านว่า	มัด - ทะ - ยม
ราชสีห์	อ่านว่า	ราด - ชะ - ลี
ตึกแตน	อ่านว่า	ตึก - กะ - แตน
ตึกตา	อ่านว่า	ตึก - กะ - ตา
จักจั่น	อ่านว่า	จัก - กะ - จั่น

เจรจา	อ่านว่า	เจ - ระ - จา
สุขศึกษา	อ่านว่า	สุก - ขะ - ลี - ก - สา
พลเมือง	อ่านว่า	พน - ละ - เมือง
พัสดุ	อ่านว่า	พั - สะ - ดุ
เกียรตินิยม	อ่านว่า	เกียด - ตี - ยด
มรณสักขี	อ่านว่า	มัต - ทะ - ยัต
ชักเย่อ	อ่านว่า	ชัก - กะ - เย่อ
จักรยาน	อ่านว่า	จัก - กะ - ยาน
พิศดู	อ่านว่า	พิ - สะ - ดู
พิสดาร	อ่านว่า	พิ - สะ - ดาน
อีกทีก	อ่านว่า	อีก - กะ - ทีก
วิทย์	อ่านว่า	วิท - ทะ - ยุ

๒. ให้นักเรียนเลือกคำที่มีตัวสะกดที่อ่านออกเสียงตัวสะกดด้วยจาก
ข้อ ๑. มาแต่งประโยคปากเปล่าคนละ ๑ ประโยค เช่น

อัยยาศัย เขาเป็นคนมีอัยยาศัยดี
ตุ๊กตา น้องชอบเล่นตุ๊กตามาก
มรณสักขี เขาเป็นคนมรณสักขีในการดำรงชีวิตด้วยความประหยัด

๒.๒ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์” แล้วบอกใจความสำคัญ
หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์

เด็กๆ ทุกคน จำต้องกระทำตัวให้เป็นเด็กที่ดีที่สุดที่จะกระทำได้ ให้มีคุณงามความดี สมกับได้รับการศึกษามาแล้ว หน้าที่ที่ติดนี้ มีอยู่เป็นอันมาก เหลือที่จะนำมากล่าว ให้พิสดารในที่นี้ได้ ต่อไปมิช้าเมื่อนักเรียนได้เรียนถึงชั้นมัธยม หรือได้รับการอบรมในทาง ศาสนาอีกแล้ว ก็คงจะเข้าใจว่า สิ่งไหนควรกระทำและสิ่งไหนไม่ควรกระทำ กว้างขวาง ออกไปเป็นลำดับ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงหน้าที่ที่เด็กๆ ควรอบรมทางบ้าน ที่โรงเรียน และต่อประชุมชน จะได้มีอัธยาศัยสุภาพเรียบร้อย รู้จักระเบียบแบบแผนอันดี ให้เป็นนิสัย ติดตัว ต่อไปภายหน้าจะได้เป็นพลเมืองดี เป็นกำลังของประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่ง ของตนสืบไป

หน้าที่ซึ่งควรกระทำทางบ้านนั้น ข้อสำคัญต้องรู้จักเคารพนับถือ เชื้อพ้อง ถ้อยคำของผู้ใหญ่ ต้องแสดงกิริยาอันอ่อนน้อม ต้องเจรจาถ้อยคำที่อ่อนหวานไพเราะ อย่าทำเป็นคนดื้อด้านมทะลุหนัสนพลันเล่น ถือทริฐมานะในทางที่ผิด ซึ่งเป็นสิ่งเลวทราม ต่ำช้ามาก มีความกตัญญูกตเวทิจ์ รู้จักสนองคุณผู้มีคุณ กับต้องรู้จักมัธยัสถ์เก็บหอม รอมริบทรัพย์ อย่าเป็นคนสุร่ยสุร่าย ต้องขยันขันแข็งทำการงาน อย่าเกียจคร้านหรือมั่งง่าย สิ่งของอะไรหยิบเอาไปใช้แล้ว ต้องเอาเก็บไว้ที่ตามเดิม ไม่ทิ้งขว้างฟัสตุนั้นให้เสียหาย ทั้งกับต้องตั้งตนอยู่ในระเบียบเรียบร้อยเสมอ อย่าให้ใครๆ เขาติเตียนได้ว่าเป็นเด็ก ไม่รู้จักสมบัติผู้ดี ไม่มีความสุขภาพ เหล่านี้เป็นต้น

หน้าที่ซึ่งควรกระทำที่โรงเรียนนั้น ข้อสำคัญต้องพยายามรักษาวินัยและตั้งใจ กระทำตามกฎข้อบังคับของโรงเรียนให้ถูกต้องเต็มที่ อย่าให้บกพร่องได้ ไม่ไปโรงเรียนสาย หรือหนีโรงเรียน ซึ่งเป็นศัตรูชั่วร้ายยิ่งกว่างูพิษ กับต้องมีความเคารพนับถือ ครูบาอาจารย์จริงๆ ตลอดจนหัวหน้านักเรียน เชื้อพ้องคำสั่งสอนโดยเคร่งครัด และเอาใจใส่ ในบทเรียนของตน ไม่เกียจคร้าน การใช้จ่ายก็ต้องกระหมัดกระหม่อม ใช้แต่พอสมควร แก่ฐานะที่เป็นนักเรียน อย่าทำเป็นคนสุร่ยสุร่าย กับทั้งต้องมีใจสมัครที่จะช่วยกันทำ กิจการของโรงเรียนสารพัดทุกอย่าง ที่จะนำเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่โรงเรียนของตัว เหล่านี้เป็นต้น

อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์ (ต่อ)

หน้าที่ซึ่งควรกระทำต่อประมุขชนนั้น ข้อสำคัญต้องคิดถึงคนหมู่มากเป็นใหญ่กว่าที่จะถือเอาความสะดวกสบายส่วนตัว เวลาเดินไปตามถนน อย่าทำตนเป็นเครื่องจักร หรือไม่มีชีวิตจิตใจ และหาความรู้สึกผิดชอบมิได้ เช่น เดินกลางถนนเกะกะ กีดขวางทางรถ ไปมา และหาว่าพบคนไม่รู้จักทางมาใต้ถ้ำถึงหนทางที่เราไม่รู้จัก ถ้าเรารู้จักก็ควรบอกแก่เขาโดยดี ถือเหมือนกับเขาเป็นญาติมิตร ช่วยกันรักษาความสะอาด ไม่เทขยะมูลฝอย เศษอาหาร อุจจาระ ปัสสาวะ ลงในแม่น้ำ ลำคลอง เพราะจะเพาะเชื้อโรคให้แพร่หลาย เต็มอกเต็มใจที่จะช่วยส่งเสริมทางอนามัย ไม่ก่อความรำคาญให้เดือดร้อนต่อประมุขชน เช่น ส่งเสียงอึกทักครึกโครม เป็นต้น เคารพและกระทำตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ไม่ฝ่าฝืนเจ้าพนักงาน ผู้ทำการตามหน้าที่ เมื่อเราทำผิดพลั้งพลาดล่วงเกินต่อผู้ใด เราก็แสดงความเสียใจและขอโทษ โดยกล่าวว่า “ผมเสียใจ ผมขอโทษขอรับ” เมื่อพบผู้ใดแสดงบุญคุณอย่างใดอย่างหนึ่งต่อเรา เราก็แสดงความยินดีและขอบคุณ โดยกล่าวว่า “ขอบพระคุณขอรับ” เมื่อเราพบปะผู้ที่นับถือ เพื่อนฝูงเราก็แสดงความยินดีทักทายปราศรัยกัน โดยกล่าวว่า “สวัสดีขอรับ” คำกล่าวทั้ง ๓ ข้อนี้ เป็นเครื่องสมานความสามัคคีอย่างดุจดั่ง เราน่าจะพร้อมใจกัน ปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างอันดีงามจริงๆ เพื่อให้ฝังอยู่ในจิตใจของยุวชน จนให้เป็นประเพณีนิยม ตลอดจนกระทั่งลูกหลานเหลนสืบต่อไป

เด็กนักเรียน ถ้ากระทำได้ตามที่ได้กล่าวมาเพียงย่อๆ ข้างบนนี้ จะได้ชื่อว่า เป็นคนรู้จักหน้าที่ของตนเป็นอย่างดีสมกับที่มีภูมิรู้ ซึ่งได้ศึกษาอบรมอย่างดีดังกล่าวมาแล้ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

ประเพณี ที่นิยม สมควรยิ่ง
ล้วนสำแดง ด้วยใจ ไฉนตรีเจือ
คือเช่นพบ ผู้ใหญ่ ใครทั้งหลาย
ต้องทักกัน พลันว่า “สวัสดี”
กับอีกเมื่อ เผื่อผิด ด้วยกิจพละด
ผมขอโทษ ขอรับ” กล่าวฉับพลัน
อนึ่งใคร ให้อะไร หรือได้รับ
ต้อง “ขอบคุณ ขอรับ” ให้นับเอา
จึงชาวเรา เหล่าผู้ รู้เรียนร่ำ
เสนอสนธิ มิตรจิต มาเจือจน
เป็นเครื่องนำ ดำเนิน เจริญแน่
พึงทำไว้ ให้เป็นแบบ เยี่ยงแยบยล

เพราะเป็นสิ่ง สดชื่น ราบรื่นเหลือ
โอนอ่อนเอื้อ เพื่อสมาน สามัคคี
มิตรสหาย เมื่อเห็น เป็นหน้าที่
โดยหมายมี มิตรใจ เนืองในกัน
เพราะเขลาขลาด เลินเล่อ ผลอผลุนผลัน
เพื่ออดกลั้น โกรธให้ อภัยเรา
บุญคุณนับ เนื่องยินดี มีต่อเขา
เป็นคำเคา- รพตอบ ขอบบุญคุณ
ควรกระทำ สำหรับ สนับสนุน
แก่สกุล แก่คณะ ประชาชน
ประจำแก่ สยามรัฐ พิพัฒนาผล
เพื่อยุวชน ชั้นหลัง ฝงใจเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ราชสีห์	พญาสิงโต สัตว์ในนิยาย ถือว่ามีความดุร้ายและมีกำลังมาก สิงห์ สิงหราช หรือสีหราช ก็เรียกได้
มัธยัสถ์	ประหยัด, เขียม, อดออม, กระหมัดกระหม่อม
อัยยาศัย	นินัสัยใจคอ

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

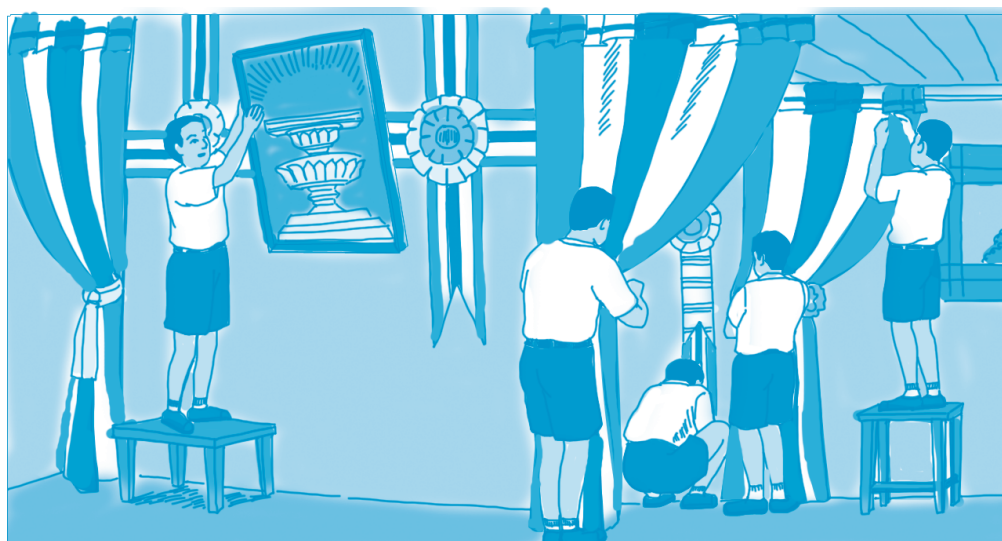
คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
นิสสัย	นิสสัย
สารพัด	สารพัตร
จิตใจ	จิตตใจ
กระทั้ง	กะทั้ง
มิตรจิต	มิตรจิตต์
ครับ	خورับ

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การสอนอ่านคำจากเรื่อง ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรสอนให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำ โดยอาจให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากคำนั้นๆ

๔.๒ การอ่านเรื่อง “อบรมตนในขณะที่ยังเยาว์” เมื่อนักเรียนอ่านจบ ควรให้นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ของการอ่าน ครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น

- การปฏิบัติตนให้เป็นเด็กดีควรทำอย่างไร
- หน้าที่ของเด็กๆ ที่ควรปฏิบัติ

บทที่ ๒๕

๑. เนื้อหา

คำเรีงที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การสอนอ่านคำเรีงที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ ครูควรทบทวนเรีง “อักษรนำ” ก่อน จากนั้นจึงสอนให้นักเรียนอ่านคำเรีงที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ

อักษรนำ คือ พยัญชนะ ๒ ตัวเรีงกัน ประสมสระเดี่ยว พยัญชนะตัวแรกของคำ จะอ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียง พยัญชนะตัวหลังจะอ่านออกเสียงตามสระที่ประสม และอ่านออกเสียงวรรณยุกต์ติดตามพยัญชนะตัวแรก เช่น

คำ	คำอ่าน	คำที่มีอักษรนำ	คำอ่าน
ยับ	ยับ	ขยับ	ชะ - หยับ
ลาม	ลาม	ฉลาม	ฉะ - หลาม
ลาด	ลาด	ตลาด	ตะ - หลาด
ยาม	ยาม	สยาม	สะ - หยาม
วาย	วาย	ถวาย	ทะ - หวาย

ตัวอย่างคำเรีงที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ

ลิริ	อ่านว่า	ลี - หริ
ดิลก	อ่านว่า	ดิ - หลก
อดิเรก	อ่านว่า	อะ - ดิ - หลก
ประมาท	อ่านว่า	ประ - หมาด
จตุรัส	อ่านว่า	จัต - ตู - หรัด
สำเร็จ	อ่านว่า	สำ - เหรีด
ดำริ	อ่านว่า	ดำ - หริ
ดำรับ	อ่านว่า	ดำ - หรับ
อำมาตย์	อ่านว่า	อำ - หมาด
ดำรัส	อ่านว่า	ดำ - หรัด

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

สำเร็จ สิริ ดำริ สำรวจ ดำรับ ดำรวจ จัตุรัส จำรัส ยุโรป อติเรก ดำรัส ดิลก
ประวัติ ประโยค ประมาท **อำมาตย์** ไม่ประมาท พระราชบัญญัติ รัชพุทธประวัติ
ประวัติศาสตร์ สุภาพบุรุษ เป็นผู้รู้รักชาติ ทำประโยชน์ แก่ราษฎร และแก่รัฐ งานอติเรก
ดำริ สำรวจสอบ สำเร็จรวม รู้กฎ บทบัญญัติ ดำรับตำรา เรียนดู ให้รู้ชัด สิริสวัสดิ์ มงคล
สู่ตนเออย

สำเร็จ	อ่านว่า	สำ - เหรีด
สิริ	อ่านว่า	ลี - หริ
ดำริ	อ่านว่า	ด่ำ - หริ
สำรวจ	อ่านว่า	สำ - หรวด
ดำรับ	อ่านว่า	ด่ำ - หรับ
ดำรวจ	อ่านว่า	ด่ำ - หรวด
จัตุรัส	อ่านว่า	จัด - ตู - หรัด
จำรัส	อ่านว่า	จำ - หรัด
ยุโรป	อ่านว่า	ยุ - ไหรบ
อติเรก	อ่านว่า	อะ - ตี - เทรก
ดำรัส	อ่านว่า	ด่ำ - หรัด
ดิลก	อ่านว่า	ติ - หลก
ประวัติ	อ่านว่า	ประ - หวัด
ประโยค	อ่านว่า	ประ - โหยก
ประมาท	อ่านว่า	ประ - หมาด
พระราชบัญญัติ	อ่านว่า	พระ - รัต - ชะ - บัน - หยัด
ประวัติศาสตร์	อ่านว่า	ประ - หวัด - ตี - สาด / ประ - หวัด - สาด
สุภาพบุรุษ	อ่านว่า	สุ - พาบ - บุ - หรด
ประโยชน์	อ่านว่า	ประ - โหยด
สำรวจ	อ่านว่า	สำ - หรวด
สวัสดิ์	อ่านว่า	สะ - หวัด

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำจากคำอ่านที่กำหนดให้

ที่	คำอ่าน	คำศัพท์
๑	ตำ - หรวด	
๒	ล้ำ - หรวด	
๓	จำ - หรด	
๔	ยุ - โหรบ	
๕	อะ - ดิ - เทรก	
๖	ดิ - หลก	
๗	ประ - หวัด	
๘	ประ - โหยด	
๙	ประ - หมาด	
๑๐	บัน - หยัด	
๑๑	บุ - หรด	
๑๒	ล้ำ - หรวด	
๑๓	ตำ - หรับ	
๑๔	อำ - หมาด	

* เฉลย

๑. ตำรวจ	๒. สำรวจ	๓. จำรัส	๔. ยุโรป	๕. อติเรก
๖. ดิลก	๗. ประวัติ	๘. ประโยชน์	๙. ประมาท	๑๐. บัญญัติ
๑๑. บุรุษ	๑๒. สำรวจ	๑๓. ตำรับ	๑๔. อำมาตย์	

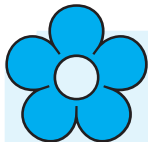
๒.๒ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ว่ายน้ำ” แล้วบอกใจความสำคัญ หรือข้อคิดจาก

เรื่องที่อ่าน

ว่ายน้ำ

ถ้าเราสำรวจพื้นที่ของประเทศเราดูแล้ว เราจะเห็นได้ว่ามีแม่น้ำ ลำคลอง ห้วย หนอง บึงบางอยู่ทั่วไป ลำคลองเหล่านี้ เมื่อถึงหน้าฝน ตลอดไปจนถึงหน้าน้ำ ก็เต็มเปี่ยมไปด้วยน้ำ ซึ่งไหลหลากลงมาจากที่สูงสู่ที่ต่ำ แล้วกระแสน้ำนั้น ก็เซาะบ่าไปตามสวน ตามนา ตามที่ทำการเพาะปลูก เราแลไปทางไหนก็จะเห็นแต่น้ำเจิ่งนองอยู่ทั่วไป บางแห่งดูสุดสายตาราวกับท้องทะเล ทั้งประกอบด้วยพืช เช่น ข้าวและผักน้ำ ชนิดต่างๆ ขึ้นงอกงาม เขียวข่มดูสะพรั่ง ภาพภูมิประเทศที่สมบูรณ์ด้วยน้ำ เช่น สยามของเราเนืองงามตานัก และพื้นดินก็อุดมดี เป็นอติเรกลาภของเราโดยแท้จริง ในเวลาหน้าน้ำเช่นนี้ นอกจากเราจะได้ชมภาพภูมิประเทศ อันงดงามตามท้องถนนทางน้ำแล้ว จะได้เห็นประชาชนชาวเราเขาเล่นเรือ ว่ายน้ำเล่น แข่งเรือกันอย่างสนุกสนาน แต่ถ้าใครว่ายน้ำไม่เป็นแล้วก็ได้แต่เพียงดูเขาเล่น และนึกสนุกอยู่ในใจตนเองเท่านั้น จะลงไปเล่นให้สนุกอย่างเขาบ้างก็ไม่ได้ เพราะว่ายน้ำไม่เป็น ส่วนการว่ายน้ำเป็นนั้น ก็มีใช้เพื่อสำหรับว่ายน้ำเล่นสนุกๆ เท่านั้น ยังมีประโยชน์อย่างอื่นอีกมากมาย เช่น ในทางคมนาคม ซึ่งเราต้องใช้เรือแพไปมา เป็นต้น สรุปพูดสั้นๆ ก็คือ ภูมิประเทศของเรามีส่วนที่เป็นน้ำอยู่ทั่วไปดังกล่าวแล้ว เพราะฉะนั้นเราประชาชนชาวสยามทุกคน จำต้องว่ายน้ำเป็น เพื่อเป็นการช่วยตัวเองในทางน้ำ แท้จริงการว่ายน้ำเป็นก็พาชนิดหนึ่ง ซึ่งนับเนื่องเข้าไปในพลศึกษา เป็นการศึกษาของนักเรียนทุกคน ถึงแม้เรียนอยู่ในชั้นประโยคประถม ก็ต้องรู้และควรเริ่มฝึกหัดไว้ การว่ายน้ำเป็นการออกกำลังกายแทบทั่วทั้งตัว จึงทำให้ร่างกาย คล่องแคล่วว่องไวและแข็งแรงดีมาก และเป็นกีฬาที่นิยมกันทั่วโลก ในทวีปยุโรปถึงแก่มิตำรับตำราไว้ สำหรับเรียนและฝึกหัด ผู้ว่ายน้ำขณะเลิศบางคน ถึงกับมีประวัติการเลิศจี๊

ว่ายน้ำ (ต่อ)

ชื่อเสียง ยิ่งผู้ที่จะต้องผ่านไปมาทางน้ำด้วยแล้ว ก็ยังเป็นประโยชน์มาก เมื่อตกน้ำหรือเรือล่ม หากไม่มีใครช่วย ก็จะได้ช่วยตนเองให้รอดพ้นจากภัยอันตราย เพราะการจมน้ำตาย จะไม่ต้องเดือดร้อนถึงตำรวจหรือผู้หนึ่งผู้ใด ผู้ที่ว่ายน้ำเป็นจึงมีประโยชน์มาก และน่าภาคภูมิใจ

ผู้ที่ไม่เคยว่ายน้ำ หรือว่ายน้ำไม่เป็น ย่อมหวาดหวั่นต่อการจมน้ำตาย เมื่อตกลงไปในน้ำแล้ว มักสิ้นสติ ไม่รู้ว่าควรจะใช้มือและเท้าช่วยตัวเองได้อย่างไร เลยปล่อยมือและเท้าให้เท่ากับตายเสีย โดยไม่กระตุกกระตัก หรืออย่างดีก็ใช้มือและเท้าตะกุกตะกาย ปายไปปายมาเกะๆ กะๆ ลงท้ายเมื่อไม่มีคนมาช่วยเหลือแล้ว ก็เลยจมน้ำตาย คนที่ไม่เคยว่ายน้ำหรือว่ายน้ำไม่เป็นนั้น เมื่อตกน้ำ ถ้าเขา รู้จักพยายามใช้มือและเท้าของตนช่วยตนเองแล้ว ก็อาจจะรอดพ้นจากอันตรายได้บ้าง

วิธีฝึกหัดว่ายน้ำนั้น อันที่จริงก็ไม่น่าจะมีบทบัญญัติอะไร แต่เด็กพึงจำใส่ใจไว้ว่า จะฝึกหัดว่ายน้ำแต่ลำพังตนเองไม่ได้ เพราะอาจมีอันตรายมาก เด็กๆ ควรจะต้องให้ผู้ใหญ่ท่านฝึกหัดให้ และควรฝึกหัดว่ายน้ำในที่ที่มีน้ำสะอาดปราศจากอันตรายและน้ำตื้นๆ ก่อน ใช้บันได ต้นกล้วย ตะโองกจาก ผลมะพร้าวแห้งผูกเข้าเป็นคู่ พวงมาลัยชูชีพทำด้วยสังกะสี หรือยางเหล่านี้ เป็นต้น สำหรับเกาะพักหรือพยุงตัว ทำให้ตัวลอยอยู่ในน้ำ วิธีว่ายน้ำ ต้องกลั้นลมหายใจ แล้วใช้มือพายน้ำ เท้าถีบน้ำ ยกศีรษะให้พ้นน้ำ ว่ายไปไปเผลอ บ่อยๆ เข้า ก็ฝึกหัดได้สำเร็จ คือว่ายน้ำเป็น ต่อจากนี้ก็จะได้ว่ายน้ำเล่นสนุกสนาน วิธีว่ายน้ำนั้น มีหลายวิธี เช่น ว่ายวา ว่ายอย่างกบ ว่ายอย่างตีกกรเซียง ว่ายกระทุ้ม ว่ายลอยคอ ถ้าจะว่ายน้ำ ให้ได้นานๆ และไม่เหนื่อยมากนัก ก็ใช้ผ้าทำเป็นโปงรูปต่างๆ เช่น โปงกลม โปงยาว โปงพวงมาลัย สำหรับอาศัยเกาะ เหล่านี้เป็นต้น แต่ละอย่างๆ ล้วนน่าสนใจทั้งนั้น แต่เมื่อสนุกแล้ว ก็จงอย่างเพลิดเพลินให้เกินไป จนเป็นการเล่นพราเปรื่อ และอย่าได้เชื่อใจตนเองว่าจะไม่มีภัยอันตราย เพราะในน้ำบางแห่งมีกระแสน้ำไหลเชี่ยว บางแห่งมีสัตว์ร้าย แอบแฝงอยู่ บางแห่งมีปลาไหลไฟฟ้า และสิ่งอื่นๆ อีก ในปีหนึ่งๆ มีเด็กจมน้ำตายไม่ใช่น้อย ดังนั้นจึงน่าจะให้ความสนใจระมัดระวังให้มาก อย่าได้ประมาท เมื่อเวลาเหนื่อยเหงื่อยังไม่ทันแห่ง ไม่ควรว่ายน้ำ เพราะอาจเป็นลม เป็นไข้เป็นหวัดได้ง่าย เวลาแดดร้อนจัดก็ไม่ควรว่ายน้ำ

ว่ายนํ้า (ต่อ)

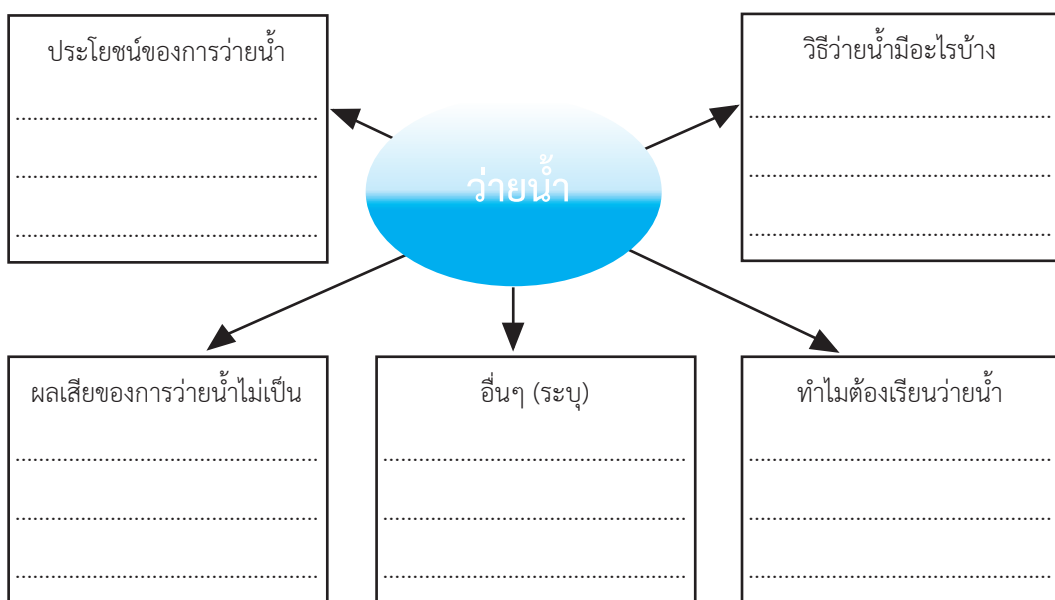
เพราะเมื่อศีรษะร้อน แต่ร่างกายเย็น อาจทำให้โลหิตขึ้นสมองแล้วเลยกลายเป็นลมหรือเจ็บป่วยได้ง่าย

ตามที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ เด็กๆ ทุกคนคงจะดำริเห็นชอบด้วยว่า การว่ายนํ้านั้น เป็นกีฬาที่สนุก เป็นพลศึกษาอย่างดีและมีประโยชน์มาก เมื่อฝึกหัดว่ายนํ้าจนเป็นดีแล้ว เมื่อไปประสบภัยอันตรายทางนํ้า เช่น เรือล่มลงกลางแม่นํ้า เป็นต้น ก็จะได้ใช้วิธีระงับของ ตนช่วยเหลือตัวเองได้ หรือสามารถหาสิ่งของอื่นๆ เช่น ผ้าที่เหมาะสมทำเป็นโปงพวงมาลัยชูชีพ พอปักพยุ่งตัวไว้อย่างที่ได้เคยทำใช้ฝึกหัดว่ายนํ้ามาแต่ก่อน ก็จะได้ทำขึ้นใช้ให้เป็น ประโยชน์สำหรับช่วยชูชีพตัวเอง แล้วพยายามว่ายให้ตลอดรอดฝั่งมาจนได้

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มอ่านเรื่อง “ว่ายนํ้า” แล้วเขียนแผนผังความคิดเกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน

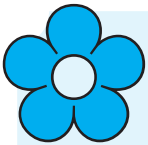
ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

ประเทศใด ดินดี ด้วยมีน้ำ
ถึงหน้าน้ำ น้ำช่วย เปี่ยมด้วยชล
นันทละคือ เขตคาม สยามนี้
“ทรัพย์ในดิน สินในน้ำ” เมื่อนำมา
ในแม่น้ำ ลำคลอง มองดูภาพ
สนุกสนาน หนักหนา นึกน่ายล
การว่ายน้ำ จำเป็น เว้นไม่ได้
เป็นประโยชน์ ยิ่งด้วย ได้ช่วยตัว

หน้าฝนน้ำ ชุ่มเหมาะ เพาะพืชผล
หล่อเลี้ยงต้น ผลไม้ ทั้งไรนา
ภูมิพื้นที่ ดุดม สมเรียกว่า
ต้องมีค่า ขึ้นเอง อย่าเกรงจน
คนลงอาบ น้ำเล่น กันเป็นต้น
นอกจากคน ชี้เกียด จึงเกลียดกลัว
ต้องฝึกไว้ ให้คล่อง ไซ้ของข้าว
ในที่ทั่ว ทางน้ำ สำคัญเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
อำมาตย์	- ข้าราชการ - ข้าเฝ้า - ที่ปรึกษาของพระราชา

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
ชนิด	ชะนิด
ช่อม	ชะอ่อม
ชนะ	ชะนะ
กระดุกกระดิก	กะดุกกะดิก
พยุง	พะยุง
กระทุ้ม	กะทุ้ม
ประสพภัย	ประสพภัย
เขต	เขตต์

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การฝึกหัดอ่าน และสะกดคำเรียงที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ ควรอธิบายความแตกต่างระหว่างคำที่เป็นอักษรนำและคำที่เป็นคำเรียงที่อ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำให้นักเรียนเข้าใจ เพื่อไม่ให้เด็กสับสน

๔.๒ การสอนอ่านคำจากเรื่อง ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรสอนให้นักเรียนรู้จักความหมายของคำ โดยอาจให้นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากคำนั้นๆ เช่น

คำ	ประโยค
ลูกบาศก์	สี่เหลี่ยมที่มีด้านเท่ากันทุกด้านคือสี่เหลี่ยมลูกบาศก์
จัตุรัส	สี่เหลี่ยมที่มีด้านเท่ากันทุกด้านคือสี่เหลี่ยมจัตุรัส

๔.๓ การอ่านเรื่อง “ว่ายนํ้า” ในบทเรียน เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น

- การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- การช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ
- การปฐมพยาบาลผู้จมน้ำ

บทที่ ๓๐

๑. เนื้อหา

๑.๑ คำที่มีสระ -อ ลดรูป และมีตัว ร สะกด

๑.๒ คำที่มี รร (ร หัน)

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การสอนอ่านคำที่ออกเสียงเหมือนอักษรนำ ครูควรทบทวนเรื่อง “อักษรนำ” ที่ได้ฝึกไปแล้ว จากนั้นจึงสอนให้นักเรียนอ่านออกเสียงเหมือนอักษรนำ

การอ่านคำที่มีสระ -อ ลดรูป และมี ตัว ร สะกด อ่านออกเสียงเป็น ออน เหมือนสะกดด้วยมาตราตัวสะกดแม่ กน เช่น

ละคร	อ่านว่า	ละ - คอน
บัตร	อ่านว่า	บิ - ดอน
วานร	อ่านว่า	วา - นอน
อุทาหรณ์	อ่านว่า	อุ - ทา - หอน
สุกร	อ่านว่า	สุ - กอน
ราษฎร	อ่านว่า	ราด - สะ - ดอน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

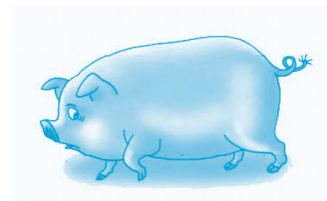
ครูติดบัตรภาพบนกระดาน และให้ตัวแทนนักเรียนที่อาสาสมัครหาบัตรคำให้ตรงกับภาพที่กำหนดให้ เช่น

วานร

สุกร

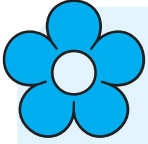

สุกร

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

ปิตรมารดร ผู้ใหญ่ให้พร	ถาวรจมี เสียสมพัตสร
อากรภาษี คือราษฎรดี	อ้างอุทาหรณ์
นั่น วานรไพร อุทรเท่าไห	ถือไม้เหมือนศร ชีกุญชรใหญ่
เล่นไล่สุกร พวกราษฎร	ดูละครลิง

ปิตร	อ่านว่า	ปี - ดอน
มารดร	อ่านว่า	มาน - ดอน
พร	อ่านว่า	พอน
ถาวร	อ่านว่า	ถา - วอน
พัตสร	อ่านว่า	พัต - สอน
อากร	อ่านว่า	อา - กอน
ราษฎร	อ่านว่า	ราด - สะ - ดอน
อุทาหรณ์	อ่านว่า	อุ - ทา - หอน
วานร	อ่านว่า	วา - นอน
อุทร	อ่านว่า	อุ - ทอน
ศร	อ่านว่า	สอน
กุญชร	อ่านว่า	กุน - ขอน
สุกร	อ่านว่า	สุ - กอน
ละคร	อ่านว่า	ละ - คอน

๒.๒ การสอนอ่านคำที่มี รร (ร หัน) ให้นักเรียนจำว่าคำที่มี รร (ร หัน) เท่ากับ ~ (ไม้ขีดหรือไม้หันอากาศ) และตัว น สะกด อ่านออกเสียงเป็น อัน แต่ถ้ามีตัวตามเป็นตัว ม หรือ ค หรือ ถ หรือ พ ก็อ่านออกเสียงเป็น อัม อัก อัด อับ เช่น

จรรยา	อ่านว่า	จัน - ยา
ธรรม	อ่านว่า	ท่า
วรรค	อ่านว่า	วก
อรรถ	อ่านว่า	อัด
สรรพ	อ่านว่า	สับ
สรรพ	อ่านว่า	สัน

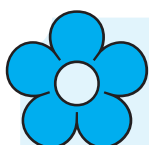
โดยคำเหล่านี้ ถ้ามีคำอื่นต่อท้ายเชื่อมเป็นคำเดียวกันหมดก็ต้องอ่านออกเสียงตัวสะกดเหมือนมีสระ -ะ ด้วย เช่น

ธรรมดา	อ่านว่า	ท่า - มะ - ดา
กรรมกร	อ่านว่า	ก่า - มะ - กอน
วรรณยุกต์	อ่านว่า	วัน - นะ - ยุก
บรรพบุรุษ	อ่านว่า	บัน - พะ - บุ - หรด

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

กรณิการ์ จรรยา วรรณยุกต์	อัศจรรย์ บรรทุก อุปสรรค
พืชพรรณ พินัยกรรม บรรดาพรรค	บรรทัด วรรค กสิกรรม ธรรมดา
ฟังบรรเลง บทเพลง สรรเสริญชาติ	ธรรมศาสตร์ ครอบสรรพ เข้าพรรษา
รักยุติธรรม รู้ธรรมจรรยา	พร้อมสรรพ ฝ่าอุปสรรค ทราบวรรคตอน

กรรณิการ	อ่านว่า	กัน - นิ - กา
จรรยา	อ่านว่า	จัน - ยา
วรรณยุกต์	อ่านว่า	วัน - นะ - ยุก
อัศจรรย์	อ่านว่า	อัด - สะ - จัน
บรรทุก	อ่านว่า	บัน - ทุก
อุปสรรค	อ่านว่า	อุป - ปะ - ลัก
พิชพรรณ	อ่านว่า	พิด - พัน
พินัยกรรม	อ่านว่า	พิ - ไน - กำ
บรรดา	อ่านว่า	บัน - ดา
พรรค	อ่านว่า	พัก
บรรทัด	อ่านว่า	บัน - ทัด
พรรค	อ่านว่า	วก
กลีกรรม	อ่านว่า	กะ - ลี - กำ
ธรรมดา	อ่านว่า	ท่า - มะ - ดา
บรรเลง	อ่านว่า	บัน - เลง
สรรเสริญ	อ่านว่า	สัน - เสิน / สัน - ระ - เสิน
ธรรมศาสตร์	อ่านว่า	ท่า - มะ - สาด
สรรพ	อ่านว่า	สัน
พรรษา	อ่านว่า	พัน - सा
ยุติธรรม	อ่านว่า	ยุต - ตี - ท่า
ธรรม	อ่านว่า	ท่า
สรรพ	อ่านว่า	ลับ
พรรคตอน	อ่านว่า	วก - ตอน
กรรไกร	อ่านว่า	กัน - ไกร
กรรมาธิการ	อ่านว่า	กัน - มา - ทิ - กาน
หัตถกรรม	อ่านว่า	หัด - ถะ - กำ
กรรมกร	อ่านว่า	กำ - มะ - กอน
ธรรมบุญ	อ่านว่า	ท่า - มะ - บุญ
คุณธรรม	อ่านว่า	คุณ - นะ - ท่า

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำอ่านของคำที่มี รร (ร หัน) ที่กำหนดให้

คำ	คำอ่าน
๑. บรรเลง	
๒. ธรรมดา	
๓. กรรมการ	
๔. บรรพบุรุษ	
๕. สรรเสริญ	

เฉลย

๑. บั้น - เลง
๒. ทำ - มะ - ดา
๓. กำ - มะ - กาน
๔. บั้น - พะ - บุ - หรด
๕. สั้น - เสิน / สั้น - ระ - เสิน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำของคำอ่านที่มี รร (ร หัน) ที่กำหนดให้

คำอ่าน	คำ
๑. บั้น - ทุก	
๒. ยุต - ตี - ทำ	
๓. จั้น - ยา	
๔. พิ - ไน - กำ	
๕. บั้น - ดา	

เฉลย

๑. บรรทุก
๒. ยุติธรรม
๓. จรรยา
๔. พินัยกรรม
๕. บรรดา

๒.๓ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่

การที่เราอยู่เย็นเป็นสุขตลอดปีหนึ่งๆ โดยผ่านพ้นอุปสรรคใดๆ มาได้นั้น นับว่าเป็นบุญล้นเหลือ ด้วยเหตุนี้เมื่อบรรลุดังวันขึ้นปีใหม่ เราจะมีงานรื่นเริง เป็นการต้อนรับวันขึ้นปีใหม่ เพราะทุกชาติทุกภาษาก็ถือว่า เป็นประเพณีนิยมอันดียิ่ง เป็นวันสำคัญของชาติ เพราะเป็นการเชิดชูเกียรติยศชื่อเสียงของชาติ พ่อแม่ ปู่ย่า ตาทวดของเรา ท่านได้เคยนับถือและกระทำสืบต่อๆ กันมาเป็นเวลาช้านาน หลายชั่วบรรพบุรุษ แต่ครั้งก่อนชาวเราเคยถือเอาวันที่ ๑๓ เมษายน เป็นวันขึ้นปีใหม่ ครั้นมาบัดนี้เรานิยมเอาวันที่ ๑ เมษายน ซึ่งเหมาะสมและสะดวกที่จะมีงานรื่นเริงด้วยประการทั้งปวง ธรรมชาติดินฟ้าอากาศก็ปลอดโปร่งดี คนทำงานทั้งหลายตลอดจนพวกกลสิกร กรรมกรก็หยุดงานทั้งสิ้น และต่างก็มีความรู้สึกร่าเริงบันเทิงใจในวันขึ้นปีใหม่ทั่วหน้ากัน

เวลาเช้า ผู้คนทั้งในและนอกกรุงเทพมหานคร ตลอดจนกระทั่งราษฎรทั่วทุกจังหวัดในประเทศไทย ต่างก็เตรียมสิ่งของสำหรับทำบุญให้ทานไว้พร้อมสรรพแล้วนำไปยังที่ชุมนุมชน ซึ่งโดยมากเป็นวัด พร้อมใจกันไปตักบาตร ถวายพระ สงฆ์ พระพุทธรูปกัน นอกจากนี้ก็ยังมีกรณน้ำผู้ใหญ่ ผู้ที่สูงอายุ เพื่อขอศีลขอพรจากท่านให้อยู่เย็นเป็นสุข มีความเจริญถาวรสืบไป ทั้งยังมีการบังสุกุล คือทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับไปแล้ว เป็นการแสดงจรรยาอันดีงาม ว่าเป็นผู้รู้จักคุณและตอบแทนบุญคุณต่อท่านผู้ที่มีคุณ น่าชมเชยยิ่งนัก

งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่ (ต่อ)

เวลาบ่าย บรรดาชาวบ้านทั้งหนุ่มและสาว ตลอดจนเด็กผู้ใหญ่ ได้พร้อมใจกันไปชุมนุมเล่นการรื่นเริงตามประเพณียั้งที่หนึ่งใด เพื่อความสนุกสนานเฮฮาร่าเริงบันเทิงใจ เป็นการเอิกเกริก ครึกครื้น น่าดู น่าชม โดยมีได้มีการถือเนื้อถือตัวกันเลย นับว่าเป็นการปลุกและสมานความสามัคคีกันในระหว่างคนทุกชั้น ทุกวัย ทุกเพศ ให้สนิทสนมกลมเกลียวกันเป็นอย่างดี การเล่นตามประเพณีของเรานั้นมีมาก จะชักอุทาหรณ์มาเพียงเล็กน้อย เช่น โนรา กาฟักไข่ ช่งชัย ไม้หึ่ง ดึงหนีด ลิงชิงหลัก ชักเย่อ และแย้ชิงรุ เป็นต้น

เวลากลางคืน ตามสโมสร สมาคม และที่ประชุมต่างๆ ยังมีการมหรสพ เช่น มิดนตรีบรรเลง มีการแสดงละคร โขน หนัง หุ่น จั้ว ลิเก ระบำ จำววด นอกจากนี้ยังมีการจุดดอกไม้ไฟ เช่น พลุ ตะไล ไฟพะเนียง กังหัน ไม้กระถาง สิ่งเหล่านี้แต่ละอย่างๆ มีเสียงดังสนั่นหวั่นไหว และมีแสงสุกใสสีต่างๆ งดงามน่าดูน่าชมยิ่งนัก

เชื่อน่าว่านักเรียนทั้งหลาย ที่อ่านเรื่องงานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่นี้ตลอดแล้ว คงรู้สึกสนุกสนานเบิกบานใจด้วยกันทุกคน ดังนั้นเมื่อเติบโตขึ้น ก็น่าจะช่วยกันสนับสนุนฟื้นฟู และผดุงรักษารัชมธรรมเนียมประเพณี งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่ของเราไว้ให้เป็นสง่าบ้าน สง่าเมือง ปรากฏอยู่ยั่งยืนตลอดกระทั่งบรรดาลูกหลานเหลนสืบๆ กันต่อไป

ทำบุญตักบาตร

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

เราจะต้อง ตื่นตัว ทุกทัวหน้า
ความเป็นไป ในโลก ทั้งหลายแล
บัดนี้ยล อย่างไร ไปภายหน้า
พยายาม เดินตาม ให้ทันไป
ทุกธรรมเนียม ประเพณี มีชนบ
สนับสนุน เป็นคุณ อยู่ยืนยง
เช่นนี้เรา เหล่าราษฎร์ ประชาตริร่วม
สยามจะ ประเสริฐ เลิศแสดง

ด้วยเปิดตา เปิดหู ให้รู้แน
ล่วงมาแต่ ก่อนนั้น เป็นฉันท
จะมีมา หมายถึง เป็นเช่นไหน
กับสมัย โลกเสมอ ไม่เผลอพลั้ง
ต้องเคารพ ดำรง ให้คงคลัง
ที่ล้ำหลัง โลกอยู่ รู้ดัดแปลง
เป็นส่วนรวม รับสุข ทั่วทุกแห่ง
ชื่อเสียงแจ้ง ประจักษ์จบ พิภพเอย

๓. คำศัพท์

คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
พินัยกรรม	พินัยกรรม
ครบสรรพ	ครบสรรพ
ยุติธรรม	ยุติธรรม
กรรไกร	กรรไตร
กระทั่ง	กะทั่ง
ไม้กระถาง	ไม้กะถาง
ผดุง	ผะดุง
ประจักษ์	ประจัก

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การฝึกหัดอ่านคำ ควรอธิบายหลักการอ่านและความแตกต่างระหว่างคำที่อ่านกับคำที่เขียนใกล้เคียงกันให้นักเรียนเข้าใจ เพื่อไม่ให้เด็กสับสน

๔.๒ การสอนอ่านคำในแบบฝึกหัดแต่ละคำ ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรนำคำมาเขียนประโยคให้นักเรียนเข้าใจคำมากขึ้น

๔.๓ การอ่านเรื่อง “งานรื่นเริงวันขึ้นปีใหม่” เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔.๔ การร้องเพลง ครูอาจใส่ทำนองเองถ้าไม่สามารถหาเพลงที่กำหนดได้ หรืออาจให้นักเรียนร่วมกันกำหนดทำนองก็ได้

บทที่ ๓๑

๑. เนื้อหา

คำที่ประสมด้วยสระ ออ ลดรูป ตัว ร ซึ่งไม่ใช่ตัวสะกดอยู่ข้างหลัง หรือคำที่มีพยัญชนะต้น บ ที่ไม่มีรูปสระ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การสอนคำที่มีสระ ออ ลดรูป ที่มีตัว ร ซึ่งไม่ใช่ตัวสะกดอยู่ข้างหลัง หรือคำที่มีพยัญชนะต้น บ ที่ไม่มีรูปสระ ให้นักเรียนอ่านออกเสียงเป็นสระ ออ เช่น

จระเข้	อ่านว่า	จอ - ระ - เข้
นรชน	อ่านว่า	นอ - ระ - ชน
มรสุม	อ่านว่า	มอ - ระ - สุม
หรรดี	อ่านว่า	หอ - ระ - ดี
ทรพี	อ่านว่า	ทอ - ระ - พี
อรัญ	อ่านว่า	ออ - ระ - ไ
บดี	อ่านว่า	บอ - ดี
จรัล	อ่านว่า	จอ - ระ - ลี

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

คหบดี เดินจรัล หนีทรชน ดัน**มรคา** ข้าวรพุทธเจ้า เหล่าน**รชน** พันทรมาน
กาลมรณะ พระนางอรัญ ในโรงมหรสพ พบอสรพิษ ไข่ทรพิษ บริจาคเนืองๆ
เครื่องบริวาร บริบาลทารก บริโภคอาหาร บริวารของเรา เข้าในบริเวณ เห็นพระบรมรูป
บริษัทรูปสยาม งามบริบูรณ์ ข้าวพุนทรพี หนีจระเข้ เร่ไปทิศ**หรรดี** มีลมมรสุม ท้าวอรชุน
ชาวบริสุทธ์ เขียวมรกต อย่าทรยศ นางธรรณี

คหบดี	อ่านว่า	คะ - หะ - บอ - ดี
จรลี	อ่านว่า	จอ - ระ - ลี
ทรชน	อ่านว่า	ทอ - ระ - ชน
มรคา	อ่านว่า	มอ - ระ - คา
วรพุทธเจ้า	อ่านว่า	วอ - ระ - พุด - ทะ - เจ้า
นรชน	อ่านว่า	นอ - ระ - ชน
ทรมาน	อ่านว่า	ทอ - ระ - มาน
มรณะ	อ่านว่า	มอ - ระ - นะ
อรัญ	อ่านว่า	ออ - ระ - ไ
มหรสพ	อ่านว่า	มะ - หอ - ระ - สบ
อสรพิษ	อ่านว่า	อะ - สอ - ระ - พิต
ทรพิษ	อ่านว่า	ทอ - ระ - พิต
บริจาค	อ่านว่า	บอ - ริ - จาก
บริขาร	อ่านว่า	บอ - ริ - ขาน
บริบาล	อ่านว่า	บอ - ริ - บาน
บริโศค	อ่านว่า	บอ - ริ - โศก
บริวาร	อ่านว่า	บอ - ริ - วาน
บริเวณ	อ่านว่า	บอ - ริ - เวน
บรมรูป	อ่านว่า	บอ - รม - มะ - รูป
บริษัท	อ่านว่า	บอ - ริ - สัต
บริบูรณ์	อ่านว่า	บอ - ริ - บุน
ทรี	อ่านว่า	ทอ - ระ - พี
จระเข้	อ่านว่า	จอ - ระ - เข้
หรี	อ่านว่า	หอ - ระ - ดี
มรสุม	อ่านว่า	มอ - ระ - สุม
อรชุน	อ่านว่า	ออ - ระ - ชุน
บริสุทธิ์	อ่านว่า	บอ - ริ - สุต
มรกด	อ่านว่า	มอ - ระ - กด
ทรยศ	อ่านว่า	ทอ - ระ - ยด
ธรรณี	อ่านว่า	ทอ - ระ - นี

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำอ่านของคำที่กำหนดให้

คำ	คำอ่าน
๑. บริโภค	
๒. ทรมาน	
๓. มหรรสพ	
๔. บริบาล	
๕. บริวาร	
๖. บริเวณ	
๗. ธรณี	
๘. มรกด	
๙. บริษัท	
๑๐. ทรพี	

เฉลย

๑. บอ - ริ - โปก
๒. ทอ - ระ - มาน
๓. มะ - หอ - ระ - สบ
๔. บอ - ริ - บาน
๕. บอ - ริ - วาน
๖. บอ - ริ - เวณ
๗. ทอ - ระ - นี
๘. มอ - ระ - กด
๙. บอ - ริ - สัต
๑๐. ทอ - ระ - พี

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “เล่นว่าว” แล้วบอกใจความสำคัญ หรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เล่นว่าว

การเล่นว่าวเป็นกีฬาอย่างดีชนิดหนึ่ง ซึ่งเรานิยมเล่นกันทั้งในหมู่เจ้านายคหบดี ตลอดจนคนสามัญ แม้แต่กระทั่งเด็กๆ ตั้งแต่ไหนแต่ไรมาทีเดียว ว่าวเป็นของเล่นที่ ปรารถนามาก เพราะอาจชักมันขึ้นไปบนอากาศ บินร่อนไปมาคล้ายๆ นก จะชักให้ คว้ากันจนถึงแพ้ชนะก็ได้ และเป็นของเล่นที่สวยงาม เพราะได้ประดิษฐ์ขึ้นโดยผูกโครง ทำเป็นภาพแปลกๆ บ้าง ก็วาดระบายสี หรือปิดลูกปलगดงามน่าดู เรียกตามชนิด เช่น ว่าวจุฬา ว่าวปักเป้า ว่าวอีลุ้ม เรียกตามรูป เช่น ว่าวจะเข้ ว่าวตะขาบ ว่าวผีเสื้อ ว่าวนก เรียกตามเสียง เช่น ว่าวตุ้ยตุ้ย ว่าวหง่าว เป็นต้น แต่ละอย่างๆ ล้วนน่าดูน่าชม การเล่น ว่าวนี้ จัดเป็นศิลปวิทยาอย่างหนึ่ง ซึ่งในขั้นต้นผู้เล่นต้องอาศัยฝึกเรียนด้วยเชาวน์ คือ คอยจับไหวพริบและวิธีแพ้ชนะ ในขณะที่เมื่อว่าวคว้าต่อสู้กันบนอากาศ ประกอบด้วย ความตัดสินใจอย่างว่องไวเฉียบขาด พร้อมทั้งต้องอาศัยกำลังวังชาและสายตาแม่นยำ จนมีความชำนาญด้วยตนเอง

ในปีหนึ่งๆ มีหน้าเล่นว่าวอยู่ราว ๒ เดือน คือเล่นกันในหน้าแล้ง ระหว่าง เดือน ๔ ข้างแรม ถึงเดือน ๖ ข้างขึ้น ซึ่งเป็นหน้าลมดี และท้องฟ้าอากาศบริสุทธิ์แจ่มใส ถ้าเป็นวันเทศกาลตรุษสงกรานต์แล้ว วันนั้นสนุกสนานมาก เพราะคนทั้งหลายหยุดงาน ต่างก็เที่ยวเตร่พากันมาเล่นว่าวด้วยความเบิกบานใจ เมื่อถึงคราวันนัดประชุมเล่นว่าวนี้ กล่าวเฉพาะบริเวณท้องสนามหลวง ตอนบ่ายจนถึงย่ำค่ำ จะเห็นเต็มไปด้วยหมู่ชน ทั้งผู้เล่นคือคนชักว่าว และบริวารคือคนวิ่งรอก ตลอดจนคนส่งว่าว ทั้งผู้ที่ไปเที่ยว ชุมชุมมอยู่ในที่นั้น ตามรอบๆ สนามก็มีร้านขายอาหารเครื่องบริโภคนั่งอยู่เรียงราย ดูเกลื่อนกล่นล้นหลามแน่นทั่วไป ยิ่งกว่านั้นบางปียังเคยมีประกวดว่าว เป็นกีฬาเนื่องใน การมหรสพเกี่ยวกับงานของสภาอากาศ เช่น ชักชวนให้บริจาคเงินบำรุงบริบาลทารก เป็นต้น ซึ่งในวันนั้นมีว่าวทำเป็นรูปและระบายสีต่างๆ มากมายหลายชนิด ผู้ประกวด

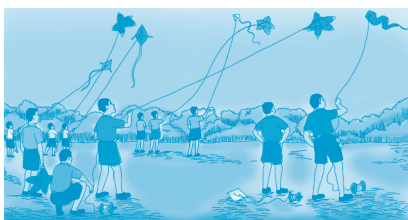

เล่นว่าว (ต่อ)

ต่างคิดทำว่าวมาประกวดกันด้วยฝีมืออันงดงาม แล้วชักขึ้นไปลอยร่อนสายกว้างแคว้ง
ยักไปมา และไขว่คว้าอยู่บนอากาศ เป็นภาพที่งามตาน่าดูยิ่งนัก

เด็กๆ ที่ได้เคยเล่นว่าว คงจะรู้สึก ว่าวเป็นกีฬาที่สนุกสนานดี ช่วยบริหาร
ร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ และมีประโยชน์เกี่ยวแก่การศึกษาดังกล่าวนั้นแล้ว เด็กๆ ที่จะ
เล่นว่าวต้องระมัดระวังเล่นให้เป็นเวลา อย่าเล่นให้พร่ำเพรื่อและเพลิดเพลินจนเกินไป
คือ อย่าเล่นจนลืมการเล่าเรียนและกิจที่ควรทำอื่นๆ อย่าเล่นในเวลาที่ไม่ควรเล่น คือ
ควรเล่นเฉพาะในเวลาว่าง ตอนบ่าย ราว ๑๖ นาฬิกาไปจนถึงย่ำค่ำเท่านั้น อย่าเล่นในที่
ไม่ควรเล่น คือต้องเล่นที่ลานกลางแจ้ง เช่น สนามหรือทุ่ง เป็นต้น ในที่ซึ่งมีต้นไม้หรือมี
สิ่งปลูกสร้างเกะกะ เช่น ตึกกว่านบ้านเรือนหรือที่มีเสาโทรเลขโทรศัพท์ และอื่นๆ ที่จะ
กระทำความเสียหาย ตลอดถึงเล่นส่งเสียงอีกก็ก่อความรำคาญให้แก่ผู้คนไปมา และในที่
ที่ประกอบด้วยภัยอันตราย เช่น มีสายไฟฟ้าซึ่งร้ายแรงยิ่งกว่าสรพิษ ถ้าถูกมันเข้าแม้แต่นิด
หน่อยๆ ก็มักตายกันบ่อยๆ ที่เหล่านี้ไม่ควรใช้เป็นสถานที่เล่นเป็นอันขาด

ตามที่ได้อ่านเรื่องการเล่นว่าวมาตลอดแล้ว จะเห็นได้ว่ากีฬาว่าวนี้มีวิธีในเชิงเล่น
อย่างสนุกสนานมาก เป็นประโยชน์บำรุงร่างกาย ให้เบิกบานร่าเริงบันเทิงใจ ทำให้มีไหวพริบ
เกิดสติปัญญาความคิด เด็กทั้งหลายจงจดจำไว้ว่าควรเล่นเพียงไร ควรเล่นไม่ควรเล่นในที่
เช่นไร การเล่นว่าวนี้ในทางที่ดีที่ควรนั้น นอกจากได้รับประโยชน์ดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว
ยังจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีส่วนบำรุงฟื้นฟูแบบอย่างการเล่นว่าว อันเป็นกีฬาที่ดีของเราชาวสยาม
ซึ่งมีมาแต่สมัยโบราณเนิ่นนานแล้วนั้นไว้ให้ดำรงคงเจริญสืบต่อไปจนกระทั่ง
ลูกหลานเหลน ก็จะได้ชื่อว่าเป็นคนทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอันเป็นที่รักยิ่งของตน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

เล่นว่าว กล่าวกันว่า	เป็นกีฬา มีท่าที่
ทำให้ ไหวพริบดี	ด้วยฝีมือ หรือชำนาญ
เล่นว่าว ชาวสยาม	มีเกียรติงาม ความเชี่ยวชาญ
ทราบสิ้น ทุกถิ่นฐาน	โลกขานชื่อ เลื่องลือชม
เล่นว่าว ตามคราวยุค	พาสุนัข ปลูกเรีงรมย์
รักษา กีฬาสม	นิยมไว้ ให้ดีเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
มรรคา	มรรค มรรคา ทาง ช่อง ถนน วิธี ธรรมเนียม
นรชน	คน
หรรดี	ทิศตะวันตกเฉียงใต้

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
ทัพพี	ทรีพี
อสรพิษ	อศรพิษ
บริจาค	บริจจาค
บริขาร	บริกขาร
ชนิด	ชะนิด
เฉพาะ	ฉะพาะ
กระทั้ง	กะทั้ง
ชนะ	ชนะะ

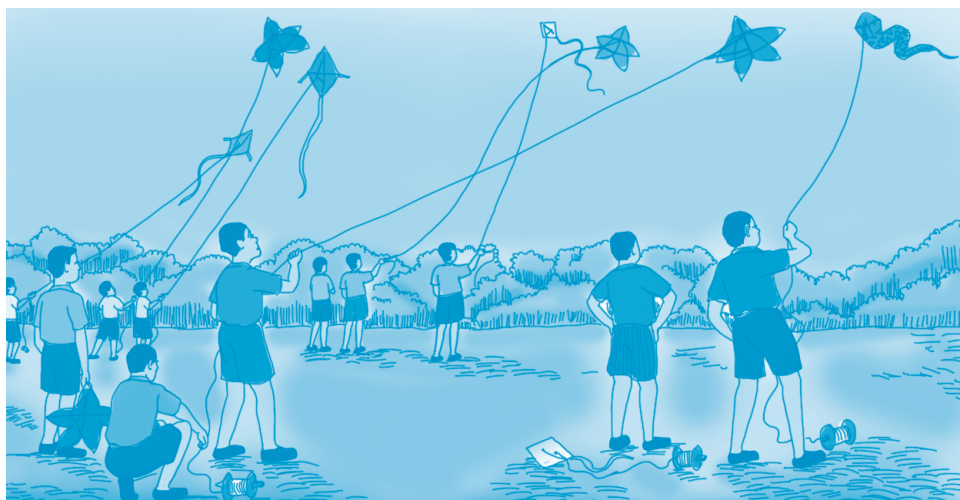
๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การสอนอ่านคำแต่ละคำในแบบฝึกหัด ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงคำที่เข้าใจยาก พุดหรือเขียนประโยคให้นักเรียนเข้าใจการใช้คำมากขึ้น เช่น

- แม่ใช้ทัพพีตักข้าวใส่บาตร
- การเดินไปในป่าต้องระวังสัตว์ที่มีอันตรายและอสรพิษต่างๆ

๔.๒ การอ่านเรื่อง “เล่นว่าว” เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น

- ประโยชน์ของการเล่นว่าว
- การอนุรักษ์กีฬาพื้นบ้านให้คงอยู่ต่อไป

บทที่ ๓๒

๑. เนื้อหา

๑.๑ ไ...ย (ไม้ล้มลายมีตัว ย)

๑.๒ ตัว ฤ ฤ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ การสอนคำที่ใช้ไม้ล้มลาย มี ย ตาม (ไ...ย) คำเดียวโดดๆ อ่านออกเสียงเหมือน ไอ่ ไม่ต้องอ่านออกเสียงตัว ย เช่น

ไทย	อ่านว่า	ไท
อุปไมย	อ่านว่า	อุบ - ปะ - ไม
อสงไขย	อ่านว่า	อะ - สง - ไช
ปาลีไลยก์	อ่านว่า	ปา - ลิ - ไล

แต่ถ้ามีคำอื่นต่อท้ายเชื่อมเป็นคำเดียวกันแล้วให้อ่านออกเสียง ย เป็น ยะ เช่น

ไทยทาน	อ่านว่า	ไท - ยะ - ทาน
ไทยธรรม	อ่านว่า	ไท - ยะ - ท้า
ไมยราพ	อ่านว่า	ไม - ยะ - ราบ
ไสยศาสตร์	อ่านว่า	ไส - ยะ - สาด

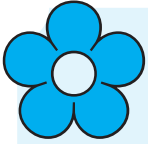

ปาลีไลยก์

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

คนไทยเป็นชาติไทย มีความเป็นไทย ไม่ยอมเป็นข้าใคร แต่ก่อนมีการปกครองเป็นราชาธิปไตย บัดนี้ เปลี่ยนแปลงเป็นประชาธิปไตย คนไทยถึงแม้ว่ารู้ไสยศาสตร์ แต่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาของชาวไทย และได้นับถือสืบเนื่องกันมาตั้งแต่ครั้งปู่ย่าตาทวด ตามวัดไทยมักมีรูปพระพุทธไสยาสน์ (พระนอน) รูปพระพุทธเจ้ากับช้างปาลิไลยก์และวานร (ลิง) ช้างนำน้ำ วานรนำรวงผึ้ง มาถวายพระพุทธเจ้า นี่เป็นตัวอย่างแสดงความรักต่ออย่างน่าชมเชย คนใจดีทำบุญมักมีของไทยทานมาก ผู้ที่ใจดีย่อมได้รับความเจริญสรรเสริญ

ไทย	อ่านว่า	ไท
ราชาธิปไตย	อ่านว่า	รา - ชา - ทิบ - ปะ - ไต
ประชาธิปไตย	อ่านว่า	ประ - ชา - ทิบ - ปะ - ไต
ไสยศาสตร์	อ่านว่า	ไส - ยะ - สาด
พุทธไสยาสน์	อ่านว่า	พุต - ทะ - ไส - ยาด
ปาลิไลยก์	อ่านว่า	ปา - ลี - ไล
ไทยทาน	อ่านว่า	ไท - ยะ - ทาน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเขียนคำพร้อมคำอ่านออกเสียง คำที่มี ไ...ย (ไม่มลายมี ย เคียง) คำเดียวโดดๆ อ่านออกเสียงเหมือนไอ ไม่ต้องอ่านออกเสียงตัว ย โดยค้นหาคำจากหนังสืออื่นๆ ให้ได้มากที่สุด เช่น

อสงไขย อ่านว่า อะ - สง - ไย

๒.๒ การสอนคำ ฤ ฤ ให้สอนอ่าน เขียนเป็นคำ โดยให้นักเรียนเห็นรูปคำ แล้วครูอ่านนำให้นักเรียนอ่านตาม และเขียนคำที่อ่าน พร้อมทั้งครูอธิบายความหมายของคำ

ฤ อ่านออกเสียงต่างกันเป็น ๓ อย่าง คือ ริ รี เรอ ดังนี้

๑) ฤ อ่านเป็นเสียง “เรอ” มีที่ใช้อยู่แต่เฉพาะคำว่า ฤกษ์ (เริก) คำเดียวเท่านั้น

๒) ฤ ถ้าอยู่แต่ลำพัง หรืออยู่ข้างหลังตัว ค น พ ม ห อ่านเป็นเสียง ริ เช่น

ฤชี อ่านว่า ริ - ชี

ฤทัย อ่านว่า หะ - ริ - ไท

พฤหัสบดี อ่านว่า พรี-หัด-สะ-บอ-ดี/พะ-ริ-หัด-สะ-บอ-ดี

คฤหัสถ์ อ่านว่า ครี - หัด / คะ - ริ - หัด

พฤกษา อ่านว่า พริก - สา

พฤษภาคม อ่านว่า พรีด - สะ - พา - คม

ประพฤติ อ่านว่า ประ - พรีด

พฤศจิกายน อ่านว่า พรีด - สะ - จิ - กา - ยน

๓) ฤ ถ้าอยู่ข้างหลังตัว ก ป ต ท ศ ส หรือ ตัว ท ษ สะกด อ่านเป็นเสียง ริ เช่น ฤทธิ ฤษณา ตฤณ ฯลฯ

๔) ฤ ให้อ่านออกเสียงเหมือน รือ เช่น

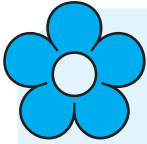
ฤดี อ่านว่า รือ - ดี

ฤทัย อ่านว่า รือ - ไท

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

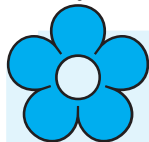
พฤษภา แปลว่า โคผู้ พฤษจิก แปลว่า แมลงป่อง ซึ่งได้ชื่อมาจากดาวฤกษ์ และเป็นชื่อเดือนตามทางสุริยคติ เรียกว่า เดือนพฤษภาคม และเดือนพฤษจิกายน เดือนพฤษภาคม ตรงกับเดือนหก ตกอยู่ในฤดูฝน เดือนพฤษจิกายนตรงกับเดือนสิบสอง ตกอยู่ในฤดูหนาว แต่ในประเทศไทย เดือนพฤษภาคม ตกอยู่ในฤดูใบไม้ผลิ ส่วนเดือนพฤษจิกายนนั้น ตกอยู่ในฤดูหนาว วันพฤษหัตถีเป็นวันครุ สมัยโบราณนิยมพาบุตรหลานไปฝากกับครูบาอาจารย์ในวันพฤษหัตถี เพราะถือว่าวันพฤษหัตถีเป็นวันครุ และถ้าจะทำพิธีไหว้ครู ก็ทำในวันพฤษหัตถี ฤๅษีเป็นนักบวชผู้แสวงหาความรู้ นับว่าเป็นครูบาอาจารย์เหมือนกัน ที่หน้ากุฎพระฤๅษีมีต้นพฤษภา ชื่อไม้กฤษณา มีกลิ่นหอม เด็กที่เชื่อฟังคำสั่งสอนของครูบาอาจารย์ มักประพฤติดี บุตรที่ประพฤติดี บิดามารดาร์กใคร่และมอบทรัพย์**มรดก**ให้ปกครองต่อไป บุตรที่ดีเมื่อบิดามารดามอบทรัพย์มรดกให้แล้ว ก็ตั้งใจประกอบอาชีพในทางที่ดีที่ชอบ และพยายามรักษาทรัพย์มรดกให้เกิด**มุนพูน**เขาเป็นปึกแผ่นมั่นคงสืบต่อกันไปจนกระทั่งชั่วลูกหลานเหลน

พฤษภา	อ่านว่า	พรี - สบ / พรีด - สบ
พฤษจิก	อ่านว่า	พรีด - สะ - จิก
ฤกษ์	อ่านว่า	เร็ก
พฤษภาคม	อ่านว่า	พรีด - สะ - พา - คม
พฤษจิกายน	อ่านว่า	พรีด - สะ - จิ - กา - ยน
ฤดู	อ่านว่า	รี - ดู
อังกฤษ	อ่านว่า	อัง - กริด
พฤษหัตถี	อ่านว่า	พรี - หัต - สะ - บอ - ดี / พะ - รี - หัต - สะ - บอ - ดี
ฤๅษี	อ่านว่า	รี - สี
พฤษภา	อ่านว่า	พริก - สะ
กฤษณา	อ่านว่า	กริด - สะ - หนา
ประพฤติ	อ่านว่า	ประ - พรีด
มรดก	อ่านว่า	มอ - ระ - ดก

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “ธงชาติของเรา” แล้วบอกใจความสำคัญ หรือ ข้อคิดจากเรื่องทีอ่าน

ธงชาติของเรา

ในฤดูแล้งเมื่อขึ้นปีใหม่ ราวเดือนเมษายน ยังไม่ขึ้นเดือนพฤษภาคม เด็กๆ ทุกคนได้เคยไปทำบุญก่อดพระเจดีย์ทรายที่วัดกับบิดามารดาบ้างแล้ว เมื่อก่อดพระเจดีย์ทราย เรียบร้อยแล้วก็เอาธงปัก พระเจดีย์ทรายทุกๆ องค์แวดล้อมไปด้วยธงธงคันใหญ่ ปักตระหน່ง่านอยู่ตรงยอดพระเจดีย์องค์ใหญ่ที่อยู่กลาง ส่วนคันเล็กๆ นั้นอุปไมยเหมือน ธงบริวาร ปักอยู่เรียงรายตามองค์ที่ก่อไว้รอบๆ แลดูสลอนงามสลับทัวไปทั้งบริเวณลานวัด เป็นเบิกบานตา น่าเพลิดเพลินหฤทัย นอกจากที่กล่าวนี้แล้ว เด็กๆ คงจะได้เคยเล่นธง โดยเอาธงผูกติดเข้ากับปลายไม้ แล้วพาวิ่งไปมาคล้ายกับเล่นวาว อย่างน่าสนุกสนานบ้าง ทำเรื่อนตึกตาแล้วปักธงไว้บนหลังคา งดงามน่าดู บ้างเดินเป็นแถวทหาร มีธงนำหน้า เป็นสง่าผ่าเผยร่าเริงบ้าง เหล่านี้เป็นต้น ตลอดจนได้เห็นธงที่โรงเรียน **โรงทหาร** สถานที่ ราชการพลเรือนชักขึ้นไว้ในที่สูงตระหน่ง่าน สง่างามสำหรับกระทำความเคารพบ้าง ในวันประกอบด้วยฤกษ์พิธีซึ่งเป็นวันสำคัญของชาติ สถานที่ทำการของรัฐบาล ตลอดจน ห้างร้านบ้านเรือน ก็พร้อมใจกันชักธงขึ้นปลายเสา ปักและแขวนเป็นราว ห้อยรายเป็นระยะ ดูเป็นทิวตลอด แลสลับไปทุกหนทุกแห่ง เห็นแล้วย่อมเร้าใจ ชวนให้**ลิงโลด**มีใจนอยเลย

เมื่ออ่านเรื่องธงต่างๆ ที่เด็กๆ ได้เคยเห็นและเคยเล่นมาถึงตรงนี้ เชื่อว่าเด็กๆ คงร่าเริงมาก และพึงรู้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นว่า ธงชาติ คือธงของชาติไทย แทนประเทศไทย ที่เรารักและเคารพนับถือยิ่งนั้น มีความหมายสำคัญเพียงไรแล้วก็จะรู้สึกตื่นเต้น และปลาบปลื้มใจยิ่งขึ้นอีกเป็นแน่

สมัยโบราณ ไทยเรานี้ใช้ธงชาติสีแดง ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงใช้ธงช้าง คือ เพิ่มรูปช้างยืน สีขาวอยู่ที่ตรงกลาง ส่วนพื้นธงคงสีแดงตามเดิม ประดิษฐ์ประดอยให้ดูงามยิ่งขึ้น แต่คงมีความหมายเช่นเดียวกัน ครั้นต่อมาอีก เราได้เปลี่ยนแปลงใหม่ใช้ธงไตรรงค์ คือ ธงสามสี สีหนึ่งๆ นั้นแสดงเป็นเครื่องหมายแทนสิ่งประเสริฐยิ่งของเรา คือ สีแดงที่อยู่ ริมทั้งสองข้างนั้นมีสีแดงเหมือนสีเลือด อันหมายถึงแสดงความกล้าหาญเป็นเครื่องหมาย

ธงชาติของเรา (ต่อ)

แทนชาติ มุ่งถึงจุดที่คนไทยทุกคนจะต้องพร้อมใจกันทำประโยชน์ให้แก่ชาติ รักษาชาติ และสงวนชาติอันเป็นมรดกสำคัญของเราไว้ ให้คงเป็นไทยอยู่ชั่วฟ้าและดิน ไม่ยอมเป็นข้าใคร สืขาวที่อยู่ถัดสีแดงเข้าไปทั้งสองข้างนั้น มุ่งถึงความบริสุทธิ์ขาวสะอาดหมดจดผ่องใสแห่งใจ อันเป็นความหมายแทนศาสนา ตลอดจนรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นสิ่งสำคัญคู่กับชาติ เป็นหลักธรรม ของชาติ สำหรับสนับสนุนเหนี่ยวรั้งน้ำใจคนไทย ให้นิยมอยู่ในหมู่คณะเป็นพวกเดียวกัน มีวินัยอย่างเดียวกัน ส่วนสีน้ำเงินแถบใหญ่ตรงกลางนั้นเล่า สีคล้ายสีฟ้าซึ่งอยู่เบื้องสูง มีความหมายแทนพระมหากษัตริย์ ซึ่งเรายกขึ้นไว้ในฐานะอันสูง คือ เป็นหัวหน้าของชาติ เป็นธงชัยของชาติ เป็นสง่าราศีของชาติ **เยาวชน**สยามจงรู้สึกสำนึกตัวว่า ธงชาติของสยาม เป็นเครื่องเชิดชูความเอกราชของสยาม และเป็นสิ่งเคารพยิ่งของชาวสยาม

ชาติ ศาสนา ตลอดถึงรัฐธรรมนูญ และพระมหากษัตริย์ ทั้งสามนี้เป็นสิ่งประเสริฐยิ่ง ซึ่งชาวเราได้รับมรดกสืบเนื่องกันมาหลายชั่วบรรพบุรุษ สี่ทั้งสามในพื้นธงชาตินั้น จะคอย เตือนใจเราให้ระลึกอยู่เสมอว่า เราเป็นไทย มีเลือดเนื้อเชื้อไขเป็นไทย ชาติของเราเป็นไทย เราต้องยอมสละเลือดเนื้อเพื่อชาติไทย เราต้องรักษาความเป็นเอกราชของชาติไทยไว้ จะไม่ยอมเป็นข้าใครเป็นอันขาด เรายอมเสียสละทุกสิ่งทุกอย่างที่จะทำตนให้สมกับคำจารึก ที่หน้าหมวกว่า “รักชาติยิ่งชีพ” ถึง “เสียชีพอย่าเสียสัตย์” “ยอมสละชีพเพื่อชาติ” เราจะรัก และนับถือศาสนาของเรา เราจะรักและนิยม ในระบอบรัฐธรรมนูญของชาติไทย เราจะรัก และเคารพในพระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุขของชาติไทย เราจะพร้อมเพรียงช่วยกันรับแรง ทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยจริงๆ มีสีกว่าพูดแต่ปาก เราจะร่วมกันช่วยเหลือ หนุนบำรุงสนองคุณชาติไทย เราจะร่วมกันยกย่องสนับสนุนส่งเสริมเชิดชูชาติไทย ให้ก้าวหน้าไปสู่ความเจริญมากที่สุดที่จะกระทำได้ เราจะร่วมกันรักเกียรติยศชื่อเสียง ของชาติไทย ชาวสยามทุกๆ คนจะต้องถือว่า ชาวสยามทั้งหมดเป็นชาติเดียวกันเหมือนหนึ่ง ร่วมบิดามารดาเดียวกัน ควรต้องถือธรรมและรักใคร่สามัคคีปรองดองกัน เมตตากฎนาต่อกัน มีสาระทุกข์สุข ต้องช่วยเหลือกันในทางดีทางชอบตามแต่สมควรที่จะช่วยได้ ต้องละเสีย ซึ่งความอิจฉาริษยา เบียดเบียนกัน การทะเลาะวิวาทฆ่าฟันกัน สิ่งชั่วร้ายอันผิดต่อศาสนา และน่าอัปยศขายหน้า เหล่านี้ อย่าให้มีขึ้นระหว่างชาติไทยเราเลย เราจะต้องถือว่า เราต้อง มีใจเป็นน้ำหนึ่งเดียวกัน ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน เราจะต้องร่วมกันขยันขันแข็ง พยายามบากบั่น

ธงชาติของเรา (ต่อ)

มานะอดทนก้มหน้ากัดฟันทำมาหากินหนักเอาเบาสู้ ยินดีทำงานไม่เลือกงาน ทำงานอย่างน่าสนุกสนาน ชื่นหน้าชื่นตาชื่นใจ ชะมักเขม้นกระทำการตามหน้าที่ของตนโดยเต็มกำลังสติปัญญา และความสามารถ ต่างคนต่างต้องนึกถึงประโยชน์ของประเทศชาติให้มากที่สุดที่จะทำได้ ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลอุดหนุนหัตถกรรมในพื้นที่ของเมืองไทย ทั้งผู้ทำและผู้ซื้ออย่างแท้จริง พอใจใช้แต่ของหรือสินค้าของเรา อันเราทำขึ้นในเมืองไทยให้มากที่สุด ช่วยกันป้องกันและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติไว้ทุกๆ สถาน เพื่อให้ประเทศชาติของเราเลี้ยงตัวเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยชาติอื่น นับว่าเป็นการเชิดชูเกียรติยศของชาติอันแท้จริง เราต้องพร้อมใจกันส่งเสริมความรุ่งเรืองของชาติ ยอมสละกำลังทรัพย์ทำประโยชน์และสร้างอำนาจกำลังของทหารแห่งชาติไว้ให้แข็งแรงมั่นคงอยู่เสมอ เพื่อให้เป็นที่**เกรงขาม**ของชาติอื่น เราต้องร่วมใจกันสนับสนุนขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ดีงามของเราไว้ เพื่อให้เป็นเกียรติยศ แสดงความเจริญรุ่งเรืองของชาติ เราต้องเคารพบูชาและปฏิบัติตามศาสนาโดยเคร่งครัด เพราะเป็นหลักธรรมของชาติ เป็นเครื่องส่งเสริมชักชวนเหนี่ยวรั้งใจคนไทยให้เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เพื่อประพุดดินให้เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ เราต้องรักพระมหากษัตริย์ เพราะเป็นธงชัยและสง่าราศีของชาติ เป็นเครื่องเตือนใจว่าคนไทยมีประมุขและมีใจร่วมกันเป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อให้มีความพร้อมเพรียงกลมเกลียวกันอยู่เสมอ เราต้องรักและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ เพราะเป็นหลักธรรมความสุข ความเจริญของชาติ เป็นสิ่งเตือนใจว่าคนไทยต้องถือวินัยอย่างเดียวกัน เพื่อให้การปกครองได้เป็นไปโดยความสงบเรียบร้อย เราทั้งหลายก็จะได้รับความร่มเย็น เป็นสุขสบายทั่วหน้ากัน

ธงชาติมีความหมายสำคัญหลายประการดังกล่าวแล้ว จึงเป็นที่รักของเรา รักยิ่งกว่าชีวิตจิตใจทีเดียว เราจะไมยอมให้ใครมาดูหมิ่นเกียรติศักดิ์ของชาติเราด้วยอาการเหยียบย่ำหรือกระทำอันตรายอย่างหนึ่งอย่างใด ต่อธงชาติของเราเป็นอันขาด และเมื่อเวลาพบธงชาติในที่สมควรกระทำความเคารพ เราต้องแสดงความเคารพด้วยน้ำใจจริงทุกครั้ง พร้อมกับระลึกถึงสิ่งทั้งสาม ควบไปกับสิ่งประเสริฐดังกล่าวแล้ว โดยคำนึงสัญญาว่า

“เรารักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
เรารักรั ฐ-ธรรมนูญไทย”

ธงชาติของเรา (ต่อ)

ทุกครั้ง และพรำเตือนตัวเองว่า เรามีเลือดเนื้อเป็นไทย เราจะต้องร่วมใจกันกระทำ แต่ประโยชน์เพื่อชาติไทย และมีความรักชาติยิ่งชีพ เมื่อถึงคราวที่เราชุมนุมร่วมกัน ในวันมีงานรื่นเริงของชาติ หรือในการประชุมเพื่อความครึกครื้นอย่างหนึ่งอย่างใด เราต้องพร้อมใจกันแสดงความปิติยินดี โดยเปล่งเสียงไชโย! ฉะนั้นแล้ว เราก็ควรระลึกถึงสีของชาติ อันแทนสิ่งประเสริฐของชาติ และกล่าวคำอวยพรว่า

“ขอให้ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์

จรัสจรัญ

และให้รัฐ-ธรรมนูญ

เพิ่มพูนพัฒนา

สวัสดี-ไชโย!”

เด็กๆ จงรู้ไว้ว่า เราจะต้องกระทำตนให้เป็นคนรักชาติพร้อมทั้งกายวาจาใจ ตามความหมายแห่งสีทั้งสาม ซึ่งมีอยู่ในพื้นธงชาติจนฝังตรึงมั่นคงเป็นนิสัยสันดานประจำตัว เพื่อความเจริญจะได้มีมาสู่ตน และผลแห่งความเจริญนั้น ก็ย่อมเกี่ยวเนื่องถึงชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และรัฐธรรมนูญ ของพวกเราชาวไทยทั้งหลายด้วย จึงจะเรียกว่า เกิดมาไม่เสียชาติเปล่า ในที่สุดพวกเราจึงมาพร้อมกันร้องเพลงอันเกี่ยวแก่ชาติ ดังต่อไปนี้

“ขอให้ชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ จรัสจรัญ

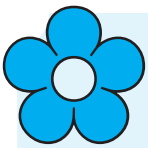
และให้รัฐ-ธรรมนูญ

เพิ่มพูนพัฒนา สวัสดี-ไชโย!”

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้
 - อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
 - อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
 - อ่านทีละคน คนละวรรค
๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ

เพลง ทำนองเพลงชาติ

เหล่าเรานี้หรือ คือเลือดไทย ได้สืบทอด	เลื่องลือชา กล้าทุกสิ่ง จจริงทุกอย่าง
น้ำจิตพร้อม ยอมพลี ทุกที่ทุกทาง	ร่วมก่อร่าง สร้างประเทศ มาเขตไทย
แม้ถึงถูก กระทำ เขาย่ำยี	ก็ไม่มี อ่อนน้อม ยอมเป็นข้า
ก่อกู้ความ เป็นไทยไว้ ได้ทุกครา	นี้หน้าบูชา นาคูดัฒม์ ปลาทบปลื้มใจ
เหล่าเราทั้งหลาย ต้องระลึก นึกถึงคุณ	ของบรรพชน ต้นสกุล คุณยิ่งใหญ่
ร่วมรักษา รับผิดชอบ ผดุงไทย	ให้ทันสมัย หมายพึง ซึ่งตนเอง
มียอมให้ ใครกล้า มารานรุกร	เตรียมพร้อมทุกๆ ทาง อย่างครัดเคร่ง
หากใครขึ้น ฝืนกระทำ มียำมิเกรง	ไทยยอมละเลง เลือดเนื้อไว้ เพื่อไทยชัยโย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
มูน	- พอกพูน - มาก
พูน	- พอกขึ้น เพิ่ม เจริญ - ทำให้สูง
มรดก	ทรัพย์สินสมบัติของผู้ตาย
โรงทหาร	กรมทหาร กองทหาร ค่ายทหาร
ลิงโลด	- โดดเด่น - ปลื้มใจ ดีใจ
ยุวชน	เด็กวัยรุ่น
เกรงขาม	คร้ามเกรง
จรัส	- แจ่มแจ้ง - รุ่งเรือง - สว่าง
จรรยา	- รุ่งเรือง - งาม

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
มรดก	มฤตก
กระทั่ง	กะทั่ง
เยาวชน	ยุวชน
สารทุกข์สุกดิบ	สภาระทุกข์สุขดิบ
เปียดเปียน	เปียดเปียฟ
เอกราช	เอกราชย์
นิสสัย	นิสสัย
จิตใจ	จิตต์ใจ
เขต	เขตต์
ผดุง	ผะดุง
ชัยโย	ชัยโย

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ การสอนอ่านคำแต่ละคำในแบบฝึกหัด ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงคำที่เข้าใจยาก ต้องบอกความหมายให้นักเรียนเข้าใจคำมากขึ้น

๔.๒ การอ่านเรื่องในแบบฝึกหัด เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔.๓ มีการใช้เครื่องหมาย – (ยัติภังค์) คั่นเพื่อเว้นวรรคช่วงจังหวะในการอ่านในบทร้อยกรอง เช่น

“ขอให้ชาติ-ศาสนา พระมหากษัตริย์ จรัสจรรย
และให้รัฐ-ธรรมนุญ เพิ่มพูนพิพัฒน์ สวัสดิ-ชโย!”

บทที่ ๓๓

๑. เนื้อหา

เครื่องหมายที่ใช้แทนตัวหนังสือ

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

ครูสอนนักเรียนเกี่ยวกับการใช้เครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือ ดังนี้

๒.๑ คำย่อ เวลาอ่านต้องอ่านให้เต็มความ เช่น

น.	ย่อมาจาก นาฬิกา	อ่านว่า นา - ลี - กา
พ.ศ.	ย่อมาจาก พุทธศักราช	อ่านว่า พุด - ทะ - ลัก - กะ - หรด
พ.ร.บ.	ย่อมาจาก พระราชบัญญัติ	อ่านว่า พระ - รัต - ชะ - บัน - หยัด
สต.	ย่อมาจาก สตางค์	อ่านว่า สะ - ตาง
สน.	ย่อมาจาก เส้น	อ่านว่า เส้น
ม.	ย่อมาจาก เมตร	อ่านว่า เมต
ชม.	ย่อมาจาก เซนติเมตร	อ่านว่า เซน - ตี - เมต

๒.๒ ฯ อ่านว่า ไปยาลน้อย ถ้าเขียนไว้ข้างหลังคำ หมายความว่า คำนั้นเขียนละไว้ แต่เวลาอ่านต้องอ่านให้เต็ม เช่น

กรุงเทพฯ	ย่อมาจาก กรุงเทพมหานคร
	อ่านว่า กรุง - เทบ - มะ - หา - นะ - คอน
โปรดเกล้าฯ	ย่อมาจาก โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
	อ่านว่า โปรด - เกล้า - โปรด - กระ - หม่อม

๒.๓ ฯลฯ อ่านว่า ละ เมื่ออยู่หลังข้อความ และถ้าอยู่กลางข้อความ อ่านว่า “ละถึง” เช่น

สัตว์ ๒ เท้า ได้แก่ เป็ด, ไก่ ฯลฯ อ่านว่า สัตว์ ๒ เท้า ได้แก่ เป็ด ไก่ ละ

๒.๔ - อ่านว่า ถึง เมื่ออยู่ระหว่างจำนวนหน้ากับจำนวนหลังสุด เช่น

๑ - ๓ วัน อ่านว่า ๑ ถึง ๓ วัน

๒.๕ = อ่านว่า เท่ากับ เช่น

๑ วา = ๔ ศอก อ่านว่า ๑ วา เท่ากับ ๔ ศอก

๒.๖ () อ่านว่า วงเล็บ หรือ “นขลิขิต” เช่น

๑ วา ยาว ๒ เมตร อ่านว่า ๑ วา ยาว ๒ เมตร

๒.๗ ” อ่านว่า บุพสัญลักษณ์ ใช้อ่านซ้ำคำหรือความข้างบนที่ตรงกัน เช่น

แมวดำ

” ขาว อ่านว่า แมวขาว

๒.๘ ∴ อ่านว่า เพราะว่า

๒.๙ ∵ อ่านว่า เพราะฉะนั้น

๓

๒.๑๐ วัน ๑ ๖ ๒ คำ อ่านว่า วันอาทิตย์ เดือนยี่ ขึ้น ๓ คำ

๒.๑๑ วัน ๒ ๖ ๓ คำ อ่านว่า วันจันทร์ เดือนสาม แรม ๔ คำ

๒.๑๒ + อ่านว่า **ตินครุ** ใช้สำหรับบอกจำนวนเงิน ข้างบนเป็น**ซั้**
ข้างล่างเป็น**ไฟ** บนซ้ายเป็น**ตำลึง** บนขวาเป็น**บาท**
ล่างซ้ายเป็น**สลึง** ล่างขวาเป็น**เฟื้อง** เวลาอ่าน
จะอ่านจาก**ซั้** **ตำลึง** **บาท** **สลึง** **เฟื้อง** **ไฟ**
ตามลำดับ

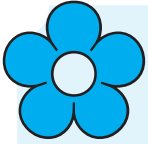
๕
๔ ๓
๑ ๒
๒

อ่านว่า ๕ **ซั้** ๔ **ตำลึง** ๓ **บาท**
๑ **สลึง** ๒ **เฟื้อง** ๒ **ไฟ**

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกหัดต่อไปนี้

แบบฝึกหัด

๗
ด.ช. บุญเชิด เลิศเชาวน์ เกิดวัน ๗ ๑ ๙ คำ ส่วน ด.ญ. ทองคำ ธรรมประเสริฐ

๙
เกิดวัน ๖ ๑ ๔ คำ จำได้ว่าเป็นปีเดียวกัน คือ พ.ศ. ๒๕๖๖ ปีนั้นข้าวปลาได้ผลดี

เราขายข้าวออกจะรวย สด. อยู่สักหน่อย ถ้าเขียนลงเป็นมาตราเงินโบราณ ก็รวมเป็นจำนวน

$\frac{๔}{๑} \frac{๑๐}{๒}$

๓ และในปีนั้นมี พ.ร.บ. มาตราชั่ง ตวง วัด ออกใหม่ โปรดเกล้าฯ ให้ใช้ทั่วไป
ตลอดจนกรุงเทพฯ เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ขายเอาวัดเอาเปรียบโกงเล็กโกงน้อยต่อผู้ซื้อ เด็กๆ
ควรฝึกหัดดูมาตราชั่งตวงวัดให้เป็นทุกคน จะได้ไม่เสียเปรียบเขาในการซื้อขาย ใน พ.ร.บ. นี้
มีวิธีเปลี่ยนมาตราเมตริก กับมาตราประเพณีของเรา เช่น ๑ ม. = ๑๐๐ ซม. ฯลฯ

๗

๗ ๑ ๙ อ่านว่า วันเสาร์ เดือนเก้า ขึ้น ๗ คำ

๖ ๑ ๔
๙ อ่านว่า วันศุกร์ เดือนสี่ แรม ๙ คำ

พ.ศ. อ่านว่า พุทธศักราช

สด. อ่านว่า สดางค์

$\frac{๔}{๑} \frac{๑๐}{๒}$ อ่านว่า ๑๐ ชั่ง ๔ ตำลึง ๓ บาท
๑ สลึง ๒ เฟื้อง ๑ ไพ

พ.ร.บ. อ่านว่า พระราชบัญญัติ

โปรดเกล้าฯ อ่านว่า โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม

กรุงเทพฯ อ่านว่า กรุงเทพมหานคร

๑ ม. = ๑๐๐ ซม. ๑ สน. = ๔๐ ม. ฯลฯ

อ่านว่า ๑ เมตร เท่ากับ ๑๐๐ เซนติเมตร

๑ เส้น เท่ากับ ๔๐ เมตร ละ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา

ประเทศสยามเราได้เปลี่ยนแปลงการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญหรือที่เรียกว่า การปกครองแบบประชาธิปไตย เมื่อ ๒๔๗๕ คำปฏิญาณตรงกับวันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕

รัฐธรรมนูญของเรามีรูปร่างคล้ายกับสมุดคัมภีร์ พระธรรมปิฎก มีแผ่นตราครุฑติดไว้ที่ปกหน้า ตั้งอยู่บนพานทองอันงดงามน่าดู ในสมุดนั้นมีระเบียบข้อบังคับการปกครองของเรา อันประกอบด้วยหลักธรรมในพระพุทธศาสนาของเราเป็นพื้นฐาน ข้อความทุกข้อเป็นที่ยึดถืออย่างยิ่ง เช่นเดียวกับพระธรรมในพระพุทธศาสนาของเรา เพราะฉะนั้นรัฐธรรมนูญก็นับเนื่องอยู่ในศาสนา ซึ่งเป็นสิ่งประเสริฐนั้นทีเดียว

การปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ ก็คือการปกครองที่พวกเราปกครองตัวเราเอง แต่พวกเราทั้งหมดทั่วประเทศจะมาประชุมที่สภาผู้แทนราษฎรพร้อมกันทุกคน ไม่สะดวกด้วยประการต่างๆ พวกเราจึงได้พร้อมใจช่วยกันเลือกคัดผู้ที่มีศีลธรรมอันดีงามจริงๆ มีความประพฤติดี กตัญญูต่อชาติ ซื่อตรงต่อชาติ มีใจเด็ดเดี่ยว ยอมสละได้ทุกอย่าง มีความรู้ เฉลียวฉลาดและสามารถดี จนเป็นที่นิยมนับถือของคนทั่วไปในจังหวัดนั้นๆ มาเป็นผู้แทน ส่วนผู้ที่สมัครเป็นผู้แทนราษฎรนั้นแล้ว ก็ควรตั้ง**ปฏิญาณ**ว่าตนจะตั้งใจทำประโยชน์แก่ประเทศชาติจริงๆ มีสัจจะพูดแต่ปาก ต้องการเกียรติยศชื่อเสียงมากกว่าเงินทอง และจะตั้งใจยอมทำหน้าที่เป็นหูดที่เป็นปากเสียงของเรา ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเมตตากรุณา เป็นหัวหน้าอย่างเป็นพ่อบ้านปกครองครอบครัว แล้วผู้แทนนั้นๆ ได้มาประชุมที่สภาผู้แทนราษฎร เพื่อปรึกษาหารือในการควบคุมดูแลความทุกข์สุข ความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัย ตลอดจนความเจริญของพวกเราทั้งหลาย

จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา (ต่อ)

ระเบียบข้อบังคับแห่งการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญนั้น ใช้บังคับพวกเราทุกคน ตลอดจนพระเจ้าอยู่หัวอย่างเดียวกันทั้งหมด และได้รับความคุ้มครองเสมอหน้ากัน ไม่เลือกว่าจะเป็นคนชั้นไหนๆ หรือศาสนาใดๆ ก็ตาม

รัฐธรรมนูญนี้เป็นธรรมหลัก ความสุขความเจริญของประเทศสยาม หรือเป็นหลักบ้านหลักเมืองของไทยเรา ดังนั้นเราทุกคนควรเลื่อมใส เคารพนับถือการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ ด้วยใจอันผ่องใสจริงๆ ไม่ใช่พูดแต่ปาก และน่าจะรวมความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ประพฤติและปฏิบัติตาม และยกย่องสนับสนุนส่งเสริมเชิดชูบูชา รัฐธรรมนูญไว้ พร้อมด้วยกาย วาจา และใจ ตลอดจนชีวิตก็อาจยอมตายแทนรัฐธรรมนูญได้ตลอดเวลา และควรระลึกไว้เสมอ เพื่อให้รัฐธรรมนูญของเราดำรงเป็นศรี คือมีขวัญตั้งมั่น อยู่ตลอดกาลนาน

นักเรียนทั้งหลายได้อ่านเรื่องรัฐธรรมนูญของเรามาแล้วถ้าคิดให้ลึกซึ้ง จะเห็นพ้องร่วมกันว่า รัฐธรรมนูญของเรา ก็คือตัวเรานั่นเอง แต่มีค่าสูงยิ่งกว่าตัวเรา เพราะฉะนั้นเราจะต้องรักและนับถือรัฐธรรมนูญของเรายิ่งกว่าชีวิตจิตใจของเรา และเราจะต้องดำรงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญของเรา และจงจำไว้ว่าผู้ที่รักรัฐธรรมนูญอันแท่งจริงนั้น คือผู้ที่ประพฤติและปฏิบัติตามระบอบรัฐธรรมนูญโดยเคร่งครัด

ณ วัน ^{๑๓} ๗ ๑ ค่ำ ปีมอก ตรงกับวันที่ ๑๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๕ เวลา ๑๕.๐๐ น. (บ่าย ๓ โมง) ชาวสยามผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา นับตั้งแต่เจ้านาย ฯลฯ ตลอดถึงประชากรราษฎรทั่วหน้า ต่างพากันปลื้มปิติแซ่ซ้องสาธุการ ในการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งพระราชอาณาจักรสยาม แก่ประชาชนชาวสยาม รัฐธรรมนูญนี้มีไข่กฎหมายหรือ พ.ร.บ. สามัญที่ประกาศออกใช้ตามเวลาปกติ คือเป็นกฎหมายสูงสุด เป็นแม่บทสำคัญหลักในการปกครองประเทศสยาม เหล่าประชาชนชาวสยามพากันชื่นชมยินดี ทำการฉลองรัฐธรรมนูญอย่างครึกครื้นมโหฬารทั่วพระราชอาณาจักรสยาม ตลอด ๓ วัน ๓ คืน ต่างรู้สึกเหมือนหนึ่ง

จงบูชารัฐธรรมนูญของเรา (ต่อ)

ได้แก่วสารพัดนึกอันมีค่าประเสริฐ ไม่มีสิ่งใดมาปูนเปรียบได้ด้วยความรู้สึกอย่างว่านี้ มีทั่วไปในบรรดาชนชาวสยามทุกเพศทุกวัย ไม่ใช่แต่เฉพาะผู้ใหญ่ แม้แต่เด็กๆ ด.ช. คนหนึ่ง กล่าวด้วยความรู้สึกอย่างจริงใจว่า อย่าว่าแต่ใครจะให้ สด. ฉันทัก ๘๐-๙๐ สด. เลย ต่อให้เอาเงิน

จำนวนทั้ง $\frac{๑๐๐}{๓ \times \frac{๒}{๓}}$ มากให้ ฉันก็ไม่ยินดีเท่ากับความปรีดาปราโมทย์อย่างจริงใจ

ของฉันเลย และได้ยินครูคนหนึ่งกล่าวเป็นคติอันจับใจน่าฟังว่า

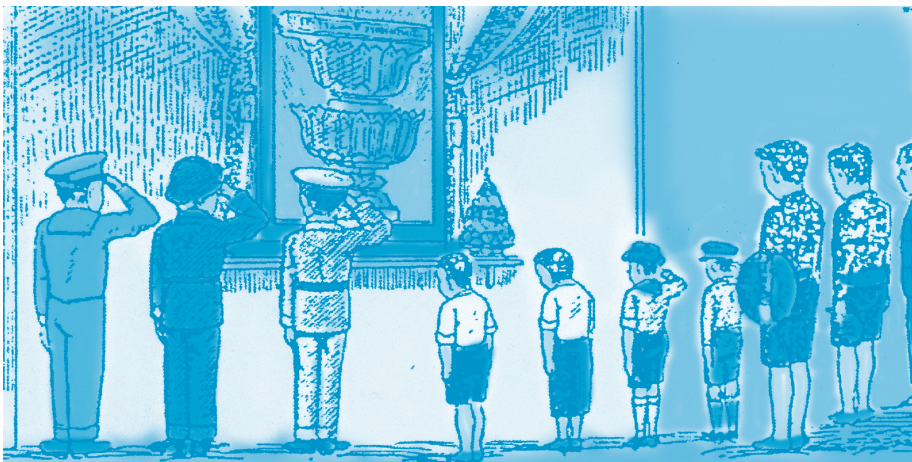
“ปวงประชาชนชาวสยามเป็นผู้ที่รักรัฐธรรมนูญสยาม

นักเรียนทั้งหลายเป็นปวงประชาชนชาวสยาม

∴ ”

” ผู้ที่รักรัฐธรรมนูญสยาม”

นักเรียนทั้งหลายจงจำไว้ว่า วันที่ ๑๐ ธันวาคมนี้ เป็นวันที่ระลึกพระราชนานรัฐธรรมนูญประจำปีของเรา เราจงพร้อมใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ด้วยน้ำใสใจจริง เพื่ออวยพรแต่รัฐธรรมนูญอันเป็นศรี คือมิ่งขวัญของเราให้ดำรงตั้งมั่นสถาพรอยู่ตลอดกาลนานชั่วฟ้าและดิน

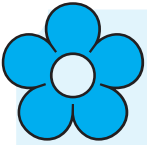
ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

รัฐธรรมนูญ คู่ชาติ ศาสนา
รัฐธรรมนูญ นั้นต้อง เป็นของเรา
ร่วมประพฤติ ยึดเป็นหลัก ร่วมรักษา
เสียเลือดเนื้อ สละมอบ ด้วยนอบนบ

รัฐธรรมนูญ เหมือนว่า ตัวข้าพเจ้า
รัฐธรรมนูญ นั้นเล่า สิ่งเคารพ
ใครขึ้นมา หมิ่นเล่น ต้องเป็นศพ
โดยปรารถนา รักเลิศ เชิดชูเอย

เพลง.....

ชาวสยาม ยินดี เป็นที่สุด
คือรัฐ-ธรรมนูญ พร้อมมูลมา
เรานิยม ชมชื่น ทุกคืนคำ
เราทั้งชาติ ราษฎร์รวม ร่วมพิทักษ์

เปรียบประดุจ ไฉมฉวี อันมีค่า
เพื่อผลพา พิพัฒน์ สู่รัฐรัก
เรารักธรรม-บุญเกิด เป็นเลิศหลัก
เราพร้อมพรัก พรำร้อง ร้องชโย!

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
ตีนครุ	เครื่องหมายบอกมาตราเงิน เส้นดิ่งข้างบนเป็นหลักซัง เส้นดิ่งข้างล่างเป็นหลักไผ่ มุมบนซ้ายเป็นหลักตำลึง มุมบนขวาเป็นหลักบาท มุมล่างซ้ายเป็นหลักเฟื้อง มุมล่างขวาเป็นหลักสลึง ต้องการเขียนจำนวนเท่าไรให้เขียนตัวเลขลงให้ตรงหลัก
ซัง	มาตราเงินตามวิธีประเพณี ๒๐ ตำลึง หรือ ๘๐ บาท เป็น ๑ ซัง ชื่อมาตราซังตามวิธีประเพณีแบบไทย ๒๐ ตำลึง เป็น ๑ ซัง หรือมีน้ำหนักเท่ากับ ๑,๒๐๐ กรัม, ถ้าเป็นซังจีน มีน้ำหนักเท่ากับ ๖๐๐ กรัม คือเป็นครึ่งหนึ่งของซังไทย กระทำให้รู้น้ำหนัก โดยใช้เครื่องชั่งหรือตราชู เป็นต้น
ตำลึง	มาตราเงินเท่ากับ ๔ บาท
สลึง	ชื่อมาตราเงิน ๑ ใน ๔ ของบาท คือ ๒๕ สตางค์
เฟื้อง	มาตราเงินโบราณ คือ ๘ อัฐ เป็น ๑ เฟื้อง เท่ากับ ๑๒ สตางค์ครึ่ง
ปฏิกณณ	ให้คำมั่นสัญญา โดยมากมักเป็นไปตามแบบพิธี

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
ปฏิกญาณ, ปฏิกญา	ปฏิกญญาณ
จิตใจ	จิตตใจ
เสนติเมตร	เสนติเมต
กระทั้ง	กะทั้ง

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

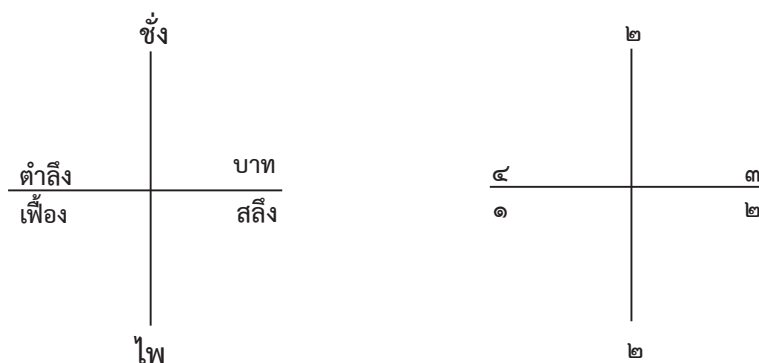
๔.๑ ครูควรอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องเครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือของไทย

๔.๒ การสอนอ่านเรื่องเครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือของไทยในแบบฝึกหัดแต่ละเรื่อง ไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงการนำมาใช้ให้ถูกต้องด้วย

๔.๓ การอ่านเรื่องในแบบฝึกหัดเรื่องเครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือของไทย เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์

๔.๔ ครูควรบอกวิธีการอ่านและอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องเครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้แทนตัวหนังสือของไทยที่นักเรียนพบเจอได้น้อยในปัจจุบัน เช่น

ดินคร หรือดินกา + ใช้เป็นเครื่องหมายบอกมาตราเงิน ดังนี้

อ่านว่า ๒ ซัง ๔ ตำลึง ๓ บาท ๒ สลึง ๑ เฟื้อง ๒ ไพ

อังคั้นเดียว หรือคั้นเดียว ๆ ใช้เขียนหลังประโยค หรือเขียนไว้ตอนท้ายสุดของคำประพันธ์
และใช้เขียนเครื่องหมายวัน เดือน ตามจันทรคติ เช่น

๘

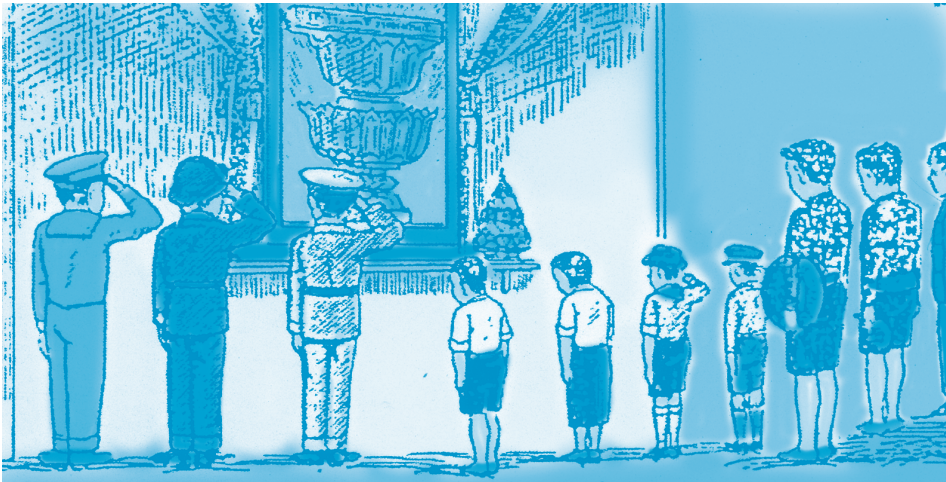
๑ ๆ ๑๑

อ่านว่า วันอาทิตย์ เดือนสิบเอ็ด ขึ้นแปดคำ

๕ ๆ ๕

๑

อ่านว่า วันพฤหัสบดี เดือนเก้า แรมสามคำ

บทที่ ๓๔

๑. เนื้อหา

คำเทียบ ได้แก่ ร กับ ล ฟ กับ คว และ ฝ กับ ขว

๒. แนวทางการจัดกิจกรรม

๒.๑ ครูออกเสียงให้นักเรียนฟังพร้อมกับคำอธิบายเสียงก่อน แล้วให้นักเรียนอ่านคำเทียบให้ถูกต้องและชัดเจน ดังนี้

ร เสียงเกิดแต่ปุ่มเหงือก ทำให้ลิ้นรัว โดยกระดกปลายลิ้นที่ปุ่มเหงือก แต่ ล เสียงเกิดแต่ฟัน ทำให้ปลายลิ้นแผ่กดไว้ที่เพดานแล้วกระแทกลงมาข้างล่างพร้อมกับออกเสียง ล แล้วให้เด็กอ่านคำเทียบ เปรียบเทียบกันทีละคู่ๆ

ฟ เสียงเกิดแต่ริมฝีปากให้ลมผ่านฟัน แต่ คว เสียงเกิดแต่ลำคอโดยเม้มริมฝีปากเข้าข้างใน แล้วให้เด็กอ่านคำเทียบ ฟ กับ คว เปรียบเทียบกันทีละคู่ๆ

ฝ เสียงเกิดแต่ริมฝีปากให้ลมผ่านฟัน แต่ ขว เสียงเกิดแต่ลำคอโดยเม้มริมฝีปากเข้าข้างใน แล้วให้เด็กอ่านคำเทียบ ฝ กับ ขว เปรียบเทียบกันทีละคู่ๆ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงเปรียบเทียบ ร กับ ล ทีละคู่

{ มะระ	{ รู้เรื่อง	{ กราวเกรียว	{ เกรียมกรม
{ มะละกอ	{ ลือเลื่อง	{ กลมเกลียว	{ โลกกลม
{ วาตุรูป	{ โรงร้าน	{ ร้านริน	{ เรียงราย
{ โลมลุ่ม	{ โล้นล้น	{ ปลายล้น	{ ลวดลาย
{ รุกราน	{ กำไร	{ ราบริน	{ เรือรบ
{ ถนนลาด	{ กำไล	{ เลี่ยนลื่น	{ เลื่อนลบ
{ รบรา	{ รื่นรมย์	{ รอยร่วง	{ เรียบเรียง
{ ร่ำลา	{ ลิงลม	{ ลูล่วง	{ โล่เรียง
{ ร่างเร็ด	{ ครอบครอง	{ ครอบแครง	{ พร้นพริง
{ ลอยเลิศ	{ ลำคลอง	{ เคลือบแคลง	{ พลับพลึง
{ รูปโครง			
{ คลังโคลง			

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้

รับรัด ลัดวิถี จรลี มีรือร เข้าร่อง ล่องลอยคลอ ชะลอลม รื่นรมย์ครัน
หัวเราะ พายเลาะเที่ยว เสียงกรียวกราว กลมเกลียวกัน พริงเพริศ
เพลิดเพลินพลัน ไม่ร่างเร็ด ดีเลิศเหลือ

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๓

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงเปรียบเทียบ ฟ กับ คว ทีละคู่

{ แปร่งฟัน
รมควั่น

{ เชือกควั่น
อ้อยควั่น

{ แพงฟัก
ล้วงควัก

{ ข้ามฟาก
ดั่งควาก

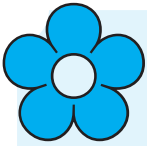
{ ท้องฟ้า
คั่นคว่ำ

{ พุ่มพ่าย
ว้าวควาย

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๔

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้

ฝ่าฟัก ควักไส้พลัน อบอ้อยควั่น ฟันเทียนไป แปร่งฟัน ภูควั่นไฟ ที่ได้ฟาก
ควากๆ ดั่ง รีบมา อย่าพุ่มพ่าย เปิดว้าวควาย จากคอกขัง มองฟ้า เรายัง
มีอยู่เจ้า เข้าคว่างาน

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๕

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงเปรียบเทียบ ฟ กับ ขว ทีละคู่

{ จิตฝึกฝไ่
บินขวกไขว่

{ ฝั่ฝืน
ทำขวัญ

{ เคาะฝา
มือขวา

{ กาฝาก
ปีกขวาก

{ แก่นฝาง
คลองขวาง

{ เหมืองฝาย
ขวนขวาย

{ เอามีดฝาน
สื้ขวาน

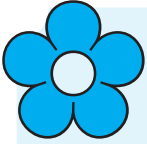
{ แอบแฝง
เขตแขวง

{ เกี้ยวแฝก
นกแขวก

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

ให้นักเรียนออกเสียงคำต่อไปนี้

รุ่งเช้า เขาขวั๊กไขว่ ต่างฝักไฝ่ พร้อมใจกัน สนุกปลุกเรียกขวัญ ด้วยไฝ่ฝัน
อย่าพันเผื่อ หน้าฝน เขาชวนชวาย เทียวเหมืองฝาย เมืองฝายเหนือ
กึ่งฝาง กิดขวางเรือ ต้องแอบแฝง ทุกแขวงไป

๒.๒ การฝึกอ่านบ่อยๆ จะทำให้นักเรียนสามารถอ่านได้ถูกต้องและคล่องแคล่ว

ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๑

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านเรื่อง “เที่ยวงานประกวดสินค้า” แล้วบอกใจความสำคัญหรือข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน

เที่ยวงานประกวดสินค้า

งานประกวดสินค้าใหญ่โตครั้งนี้ไม่รุ่งโรย ลุล่วงไปได้ยอดดี เป็นงานประกอบด้วยความงามเพริศพริ้ง สนุกเพลิดเพลินเป็นงานเอิกเกริก กราวเกรียวและกลมเกลียวกันไปในหมู่ชนทุกชั้น ไม่ว่าจะไปที่ไหน ได้ยินแต่เสียงเลื่องลือเรื่องราวของงานคราวนี้อยู่ทั่วไป ถ้าจะไล่เลียง และนำมาเรียบเรียงคงหลายเล่มสมุด เจ้าหน้าที่ในงานต่างทำการอย่างตัวลืบด้วยความรีบเร่ง ผู้คนที่ฝักใฝ่ในการเที่ยวเตร่มาดูมาชม ต่างก็เดินขวั๊กไขว่ไปมาที่หน้าประตูข้างล่างมีแต่คนแต่งร่างกายเป็นตลกสวมเสื้อลายยีนรายงานกำหนดการประกวดสินค้าอยู่บนร้าน ทั้งๆ ที่ศีรษะแก่ลั่นล้านอย่างนั้น ประเดี๋ยวหายใจซีโครงบานประเดี๋ยวทำตัวโคลงเคลงไปมา เหมือนเรือจะล่ม ประเดี๋ยวก็กางร่มขึ้นแล้วหุบ และอื่นๆ อีกใครๆ ที่ได้ดูพากันขบขันไม่ไฉนน้อย เขาประกาศเป็นภาษาอังกฤษพอฟังได้ไม่แปรปรวนนักฝรั่งได้ยินก็เข้าใจคำแปล ถึงแม้ว่าสถานที่เช่นนี้ ไม่ใช่ที่ลี้ลับเปิดรับรองชนทั่วไปก็ตาม

เที่ยวงานประกวดสินค้า (ต่อ)

แต่เป็นที่รู้กันอยู่ว่าเป็นสถานที่ที่มีเขตแขวงจำกัด ใครจะแอบแฝงเข้าไปไม่ได้ แต่แรกที่เราจะเข้าไปต้องแลกเปลี่ยนความอยากเห็น อยากรู้ อยากดู อยากชมของเรา โดยเสียค่าผ่านประตู ๑๐ สตางค์ เป็นอย่างต่ำเสียก่อน จะเด็ดลอดให้รอดพ้นไปจากสายตาของนายประตูไม่ได้ ครั้นเข้าไปแล้ว แม้เราจะรู้สึกชื่นชมยินดีก็ตาม แต่อย่างน้อยเราก็ไม่ควรแสดงกิริยาอย่างลิงลม เพราะรอบๆ สถานที่ประกวด แม้จะมีตำรวจรักษาการอยู่เพียงประปราย แต่เขาเหล่านั้นจะไม่ปล่อยปละละเลยหน้าที่ของเขาเป็นอันขาด น่าชมเชยยิ่งนัก ในบริเวณภายในของสถานที่นั้น มีตัวอย่างสินค้ามากมาย บ้างก็แปลกประหลาด บ้างก็งดงาม เป็นตัวอย่างของศิลปหัตถกรรมและพิธีกรรม ล้วนแต่น่าดูน่าชม ชวนให้ติดตามต้องใจ พิจารณาแล้วทำให้เพลิดเพลิน อยากศึกษา ให้รู้สึกซึ่งออกไปอีกว่า สิ่งนั้นประกอบขึ้นด้วยอะไร ฝีมือประณีตเพียงไร มีประโยชน์อย่างไร เป็นต้น สิ่งที่ชอบใจเรามากก็คือ ในห้องประกวดภาพ มีภาพแผ่นหนึ่งเป็นรูปเรือรบใหญ่ กระจ่างไม่ลบเลือน เขียน**แตรสี**เข้ากรอบเป็นลัບแล อีกแผ่นหนึ่งเป็นภาพเหมืองฝายในเมืองฝายเหนือ ชาวനากำลังชวนขวายนกไขทนต์น้ำกันอยู่ เค้าน้ำของเขาเหล่านั้น แสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจต่อการทำงาน มีขวัญดีอยู่ทุกเมื่อในห้องแสดงสินค้าของห้างร้าน กำไลงาของห้างหนึ่ง ซึ่งสลักทำเป็นลวดลายต่างๆ มีตัวอย่างวางเรียงรายเป็นสินค้าแพร่หลาย กำไลมีอนี้ทำผลกำไรให้เจ้าของมากทีเดียว ถัดไปที่สุดมุมห้องโน้นมีลังใหญ่ ซึ่งทำเป็นช่องๆ บรรจุเรียงกันตัวอย่างที่ส่งมาจากจังหวัดต่างๆ ทางปีกษ์ได้

ทุกสิ่งที่ได้ไปเห็นมานั้น แปลกประหลาดน่าดูน่าชมดังกล่าวมาแล้ว เราจึงใคร่จะกล่าวสรุปความว่าพวกเราชาวสยามต้องรู้สึกสำนึกถึงความจำเป็นในข้อนี้ให้มากที่สุดว่า เราต้องช่วยกันคิดทำสินค้าของเราขึ้นใช้เอง และต้องช่วยกันอุดหนุนบำรุงสินค้าไทยทั้งฝ่ายผู้ซื้อและผู้ทำด้วยน้ำใสใจจริง เพื่อให้สินค้าไทยของเราเจริญทัดเทียมป่าไหล่เขา ครั้นแล้วเราชาวสยามทั่วหน้า ก็จะได้อยู่เย็นเป็นสุขสืบไปตลอดกาลปาวสาน

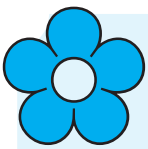
ตัวอย่างกิจกรรมที่ ๒

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนอ่านเรื่องต่อไปนี้

- อ่านพร้อมกันทั้งชั้นเรียน
- อ่านตามแถวที่นั่ง แถวละวรรค
- อ่านทีละคน คนละวรรค

๒. นักเรียนร้องเพลงพร้อมปรบมือหรือเคาะจังหวะประกอบ โดยครูอาจใส่ทำนองหรือให้นักเรียนร้องเป็นกลุ่มโดยใส่ทำนองที่ชอบ

เพลง.....

นายินดี ที่สยาม นามถิ่นไทย
เราพร้อมใจ ให้จิต หมั่นคิดค้น
หมายอาชีพ ใฝ่มุ่ง บำรุงร่วม
ว่าสยาม งามเจริญ ดำเนินเมือง

พื้นแผ่นดิน อุดมดี มีพืชผล
สืบเสาะสน สิ่งดี ในพื้นเมือง
ผู้ทำรวม ทั้งผู้ซื้อ จึงล้อเลื่อง
ชาติรุ่งเรือง เราสุข ทุกคนเอย

๓. คำศัพท์

๓.๑ ความหมายของคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
คลังโคลง	นกกิ้งโครง
ร้างเร็ด	ร้าง ทอดทิ้งไว้ ไปจาก ว่างเปล่า ปราศจากผู้คน
ลอยเลิศ	ยอด
เกรียมกรม	เป็นทุกข์ใจ หมองใจ ใช้เป็น กรมเกรียม เตรียมตรม หรือ ตรมเตรียม ก็ได้
ลวดลาย	ลายต่างๆ ที่เขียนหรือแกะสลัก ฝีมือความสามารถที่แสดงให้ปรากฏ
พันเผื่อ	เคลือบคลุม พัวพันกัน ปนคละกัน ยุ่ง
แรสี่	ขีด เขียน ระบาย ทา ทำให้เป็นรอยด้วยสีต่างๆ ด้วยสี

๓.๒ คำที่เขียนแตกต่างจากปัจจุบัน

คำที่ใช้ในปัจจุบัน	คำที่ใช้ในหนังสือแบบเรียนเร็วใหม่ เล่ม ๑ ตอนปลาย
จิต	จิตต์
เขต	เขตต์
กระจำง	กะจำง
กัลปาวนสาน	กัลป์ปาวสาน

๔. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ

๔.๑ ครูควรอธิบายเพิ่มเติมในเรื่องของลักษณะของการเกิดเสียงพร้อมภาพประกอบ

๔.๒ การสอนอ่านเรื่องอ่านคำเทียบ ร ล ฟ คว ฝ ขว ในแบบฝึกหัดแต่ละเรื่องไม่ควรให้อ่านออกเสียงเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงการนำมาใช้ให้ถูกต้องด้วย

๔.๓ การอ่านเรื่องในแบบฝึกหัด เมื่อนักเรียนอ่านจบครูอาจตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่พึงประสงค์

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายภมร รอดคล้าย

นายอนุสรณ์ พูเจริญ

นางสุกัญญา งามบรรจง

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานจัดทำต้นฉบับ

นางสาวนิจสุตา อภินันทาภรณ์

นายบุญเสริม แก้วพรหม

นายธเนศร์ ชาญเขาว์

นางเพ็ญจา เสมอเหมือน

นางนวลอนงค์ สุวรรณเรือง

นายวิบูลย์ ศรีโสภณ

นายเทิดศักดิ์ โพธิสาขา

นางวรัญญา นิยมพานิช

พ.ต.ภรณ์ฐ รัตนยรรยง

นายสามารถ ผ่องศรี

นายเกรียงศักดิ์ ศรีรุ่งเรือง

นางสาวรินรดา ธนวงศ์ศรี

นางสาวลักขณา โตงาม

นางสาวดวงใจ บุญยะภาส

ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต ๓

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต ๒

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒

สถาบันภาษาไทย

คณะทำงานเรียบเรียงต้นฉบับ ตอนปลาย

พ.ต.กรณัฐ รัตนยรรยง	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑
นายสามารถ ผ่องศรี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๑
นางสาวลักขณา โตงาม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต ๒

บรรณาธิการ

นางสาวนิจสุตา อภินันทาภรณ์	ผู้อำนวยการสถาบันภาษาไทย
นางสาวดวงใจ บุญยะภาส	สถาบันภาษาไทย
นางธนาภรณ์ กอวัฒนา	สถาบันภาษาไทย
นางลัดติยา อมรสมานกุล	สถาบันภาษาไทย
นางสาววิภารัตน์ อัครวินพันเลิศ	สถาบันภาษาไทย
นายณัฐวุฒิ พุ่มขจร	สถาบันภาษาไทย

ออกแบบปก

นายพินิจ สุขะสันต์	กลุ่มพัฒนาสื่อการเรียนรู้
--------------------	---------------------------

